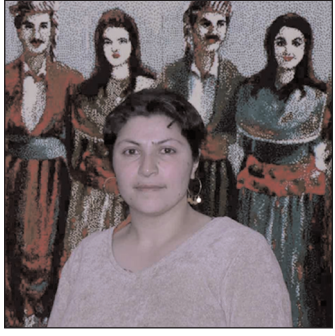

Niviskar Rehîle
Emînî

Kurdî • rûpel 10

Bahar,
Özgürleşmiş
Kadınıdır

Pespektif • sayfa 8

'Bu Bir Oyun
Değil'

Kültür-Sanat • sayfa 13

MART DİRENİŞİNDE BULUŞALIM

KADINLAR MART AYININ ÇOŞKUSUNDA BULUŞUYOR.

Kürdistan'ın dört parçasında Kürt kadınları çeşitli düzeylerde hazırlanan etkinliklerle 8 Mart'a buluşacak. YJA Avrupa örgütü ise, bir hafta boyu sürdürecekleri etkinliklerle diğer halklardan kadınlarla buluşacak. Mart ayını, direniş ayı olarak ele alan YJA örgütü, 8 Mart'an 21 Mart'a kadar etkinliklerin farklı düzeylerde devam edeceğini açıkladı. Açıklamada Kürtler açısından Mart ayının direniş ayı olarak ele alınması gerektiğine vurgu yapılarak, "Kadın yaşamdır, yaşam güneşsiz olmaz" sloganında buluşulması istendi.

sayfa 3

newaya *Sin*

Yaşama dair her sözcüğün anlamının yeniden doğuş ayıyla yeşerdiği Mart ayında, yaşama gebe yüreklerin yaşam çoşkusuyla sizleri selamlıyoruz. Karanlığın kendini aydınlığa döndürmesi gibi girdiğimiz Mart ayında, yaşamın yeniden renklendiği, dolu dolu yüreklerin yaşam sevgisiyle yine sizlerleyiz. Mart ayı kendisini direnişleriyle abideleştirirken, bu sayımızı direniş kahramanlarına atfediyoruz. Ve tüm kadınların 8 Mart'ını kutluyoruz.

sayfa 3

*Evet fareyi sağ üst köşeye sürükledim
klikliyorum
Newayajin çıkmıyor*

- ✓ Şiddetin Dayandığı Kapı: Kadın III / Dosya sayfa 6
- ✓ İlticacı Gençlere eğitim hakkı yok / Genç Kuşak sayfa 7
- ✓ Rastiya Gundan / Kurdî rûpel 11
- ✓ Elke 10 Seconden Wordt Er Een..... / Dutch sayfa 12
- ✓ Tarihte İlk Kadın Şair / Kültür -Sanat sayfa 13
- ✓ Küreselleşme Kadına Ne Getirdi? / Ekoloji sayfa 16
- ✓ Bedeli Ödendi -II-/ Yaşam sayfa 19

Siren Kızların Saklanılan Yüzü

Sirenler kadın gövdeli ama kuş kanatlı güzel kızlar olarak betimlemiştir. Sistemden kendilerini korumak için adalara sığınan genç kızların yanık ve büyülü ezgileri; Ege ve Akdeniz'de adalarını ele geçirmek isteyenler için bir felaketti.

Neolitik toplumdaki ataerkil sisteme geçiş aşamasına ilişkin anlatılan en önemli hikayelerden bir tanesi de, kendilerini sesleriyle koruyan sirenlerin öyküsüdür. Sirenler son derece etkileyici ezgilerini duymak denizciler için bir felaketti. Bu konuda sistemden kendilerini korumak için adalara sığınan genç kızların öyküsü

günümüze kadar farklı versiyonlarla dile getirilmekte. Onların bu yanık ve büyülü ezgileri; Ege ve Akdeniz'de adalarını ele geçirmek isteyenler için bir felaketti.

Homeros, Odiseya destanında; Sirenleri kadın gövdeli ama kuş kanatlı güzel kızlar olarak betimlemiştir. Ortaçağ'da da onları kanatsız ama kadın gövdeli ve balık kuyruklu deniz kızları olarak canlandırıyorlardı... Erkeklerin

korkulu rüyası olan sirenler, aslında kendilerini yağmalamaya gelenlere karşı kendilerini koruma yöntemi olarak seslerini kullanmışlardır. Bu ve buna benzer mitlerden de anlaşıldığı gibi anaerkil sistemden ataerkil sisteme geçiş müthiş direnişleri de beraberinde getirmiştir.

İşte anlatılan bir versiyon; Tanrıça Kirke, Troya'yı yağmalayıp yakan Yunanistanlı işgalci ordulardan birinin komutanı kral Odiseus'u, ülkesine dönerken ezgilerini duyacağı Sirenler konusunda uyandı bulundu:

"Sirenlerle karşılaşacaksın sen önce, onlar büyülerle yakınlarına gelen bütün insanları, kim yaklaşırsa bilmeden ve dinlerse onları yandı, Sirenler onu çayırdı çınlayan ezgileriyle büyülerle, Çayırdın çevresinde kemikler vardır öbek öbek."

Tanrıça Kirke bu uyarısında Odiseus'un gemisindeki kürekçilerin kulaqlarını balmumuyla iyice tıkamalarını öğütledi:

"Tatlı balmumuyla tıka ki, Sirenlerin sesini dinlemesinler, İstersen dinle sen, ama bağlasınlar ayakta seni, Hızlı geminin içinde iplerle bağlasınlar, Kollarından, bacaklarından orta direğe, ondan sonra dinle sen Sirenleri doya doya..."

Odiseus dönüş yolculuğu sırasında tanrıça Kirke'nin öğütlerini aynen uyguladı. Kollarını ve bacaklarını kalın urganlarla geminin direğine bağlattı. Sonra da Sirenlerin o büyüleyici ve karşı konulamazcasına kendine çeken ezgisini dinleyebilmenin heyecanı ve coşkulu beklentisi içine girdi. Ve gerçekten de o ezgiyi duymaya başlar başlamaz, kendini sıkı sıkıya bağlayan urganlardan boşanıp sesin geldiği yöne doğru koşup gitmek istedi. Ne var ki kulakları balmumuyla tıkalı olduğu için kürekçiler hiçbir şeyin ayırdın da değildiler; yalnızca önceden belirlenmiş bir menzile doğru kürek çekmekteydiler...Ama Odiseus, kollarını ve ayaklarını iplerden kurtarıp sese doğru koşma isteğinin o anlatılmaz yakıcılığıyla boğuşuyor, çırpınıyordu durmadan...Bir süre sonra Sirenlerin ezgileri bittiğinde kendini çok rahatlamış buldu. Çünkü duymayı çok arzu ettiği o öldürücü ezgiyi, yaşamı pahasına da olsa, sonuna dek dinleyebilmişti... Sirenler, genellikle korkunç yaratıklar gibi gösteriliyordu bazı mitoslarda. Ama yaygın bir mitosa göre de bu kızlar birbirleriyle çok iyi anlaşan, seslerini savunma aracı gibi kullanan kızlardı. Yine başka bir mitosa göre de Tanrıça Demeter'in kızı güzel

Persofene (Persophene) de bu tanrısal kızların çok yakın bir arkadaşıydı. Gene birlikte oldukları bir gün, Cehennem Tanrısı Hades, Persofene'yi kapıldığı gibi kayıplara karıştı! Bunun üzerine Sirenler; yitip arkadaşlarının bulunabileceği yere anında ulaşabilmek için kendilerine kanat taktılar ve onu yerde aramaya başladılar. Ne var ki tanrı Hades kızcağızı yeraltı cehennemine götürüp kapatmıştı! Demeter de bu haberi güneş tanrısı Heliyos'tan öğrenmişti...Gene de tanrıça Demeter, kızına iyi göz kulak olmadıkları gerekçesiyle, ama haksız yere Sirenleri cezalandırdı.

Daha sonraki yüzyıllarda "siren" sözcüğü, "acı bir çığlık" anlamına dönüştü...

Ne var ki bu üç güzel kızın ezgilerinde bir çığlık gibi dillendirdikleri şeyi tam olarak kimseler anlayamadı...

Oysa onlar yalnızca yaşadıkları acı serivenleri başkalarına aktarmak istiyorlardı. Bu yüzden dillendirdikleri büyülü ezgileri duyanları yanlarına çekip getiriyorlardı... Onlara saldırarak isteyenleri de bu şekilde yenbiliyorlardı.

Uzayda çok uzaklarda bir dünya daha

Bilim adamları, Güneş Sisteminden 28 bin ışık yılı uzakta, özellikleri dünyaninkine yakın bir gezegen tespit etti. Dışgezegenin büyüklüğü dünyaninkinin 5.5 katı.

Katı, büyük olasılıkla da kaya ve buzdan oluşan ve şimdiye dek Güneş Sistemi dışında tespit edilen en küçük beş gezegenden biri olan yeni dışgezegen, uluslararası gökbilimci ekibi tarafından keşfedildi.

Astronomlar, yüzey sıcaklığı eksi 220 santigrat derece olarak tahmin

edilen bu gezegenin, yıldızından uzaklığının dünyanın Güneş'e uzaklığının üç katı olduğunu ve yıldızının etrafını 10 yılda döndüğünü belirtti.

'Aşırıılık' yaşamı engelliyor

12 değişik ülkeden 73 astrofizikçinin katılımıyla, güney yarıküredeki beş teleskopun yardımıyla ve yıldızının parlamasıyla keşfedilen gezegene, 'OGLE-2005-BLG-390Lb' adı verildi. Gökbilimciler, şimdiye dek 170 tane dışgezegen tespit etti.

Fransa'nın Toulouse kentindeki

Astrofizik Laboratuvarı'ndan Dr. Pascal Fouque, keşfedilen gezegenin sıcaklığındaki 'aşırıılık' bu gezegende bir yaşam biçimi oluşmasına büyük olasılıkla engel olduğunu vurguladı.

Bir ömür uzaktalar

2004'te de, dünyanın 10-20 kat büyüklüğünde dışgezegenlerin bir alt türü olan iki yeni gezegen keşfedildi. Dünyadan 30 ışık yılı (1 ışık yılı = 9.5 trilyon kilometreye eşit) uzaklıkta olan iki gezegen, şimdiye kadar görülen en küçük dışgezegenlerdi.

Dünyanın 10-20 kat büyüklüğündeki bu gezegenlerin sağlam bir kabuğa ve yaşama olanak sağlayacak bir ısıya sahip olması mümkün görülüyor. Bu gezegenler, Neptün'ün büyüklüğünde olduğu için Neptün adıyla sınıflandırıldı.

İlk dışgezegenler 1995'te keşfedildi. Bu gezegenler, pek parlak olmadığı ve başka gezegenlerin gölge-

sinde kaldığı için görülebilmesi oldukça zor. Samanyolu'nda 20 milyar galaksi sistemi olduğunu tahmin ediyor.

Rüyaların anlamı...

Araştırmalar rüyaların, canlıların günlük deneyimleriyle geçmişteki bilgilerini güncelledikleri gecelik kayıtlar olabileceğini gösteriyor. Bu güncellemeler sayesinde canlılar, hayatta kalma stratejilerini belirliyorlar.

Rüyalar gerçekliği, bildiğimiz doğa yasalarını alt üst eden, tuhaf, akıldışı görüntülerle haşır neşir olduğumuz, yönetmenliğini kendi zihinlerimizin yaptığı gizemli filmler. Rüyaların anlamı ve rüya görmeye yol açan nedenler, pek çok araştırmamanın konusu olsa da, henüz fikir birliği yok.

Rüyalar ve anlamlarına duyulan merakın tarihi çok eski. Sümer kaynaklarında rüyalara ilişkin kayıtlar bulunuyor. Bu kayıtlara göre, M.Ö. 7. yüzyılda yaşayan Asurbanipal rüyalara büyük önem veriyordu. Eski

Mısır'da rüyaların kehanet aracı olduğuna inanılıyordu. İncil'de de, Yusuf'un firavunun rüyasını açıklamasının yedi yıllık kıtlığı önlediği anlatılıyor. Diğer kültürler ise, rüyaları ilham kaynağı, şifa verici ya da gerçeğe alternatif olgular şeklinde yorumladılar. Tıbbın babası sayılan Hipokrat, "Rüyalar Üzerine" adlı bir eser yazmıştı. Ortaçağ'da ise rüyalar kimi zaman erdemli kişilere gönderilen tanrısal mesajlar, kimi zaman da şeytani kökenli olgular şeklinde algılandılar.

1900 yılında Freud, "Rüyaların Yorumu" adlı kitabında, rüyaların bilinçaltına giden yol olduğunu, bireyin iç dünyasının derinliklerini açığa çıkardığını öne sürdü. Sonraki dönemlerde rüyalar, gelişigüzel sinirsel etkinliklerin sonucu ortaya çıkan anlamsız olgular şeklinde tanımlanmaya başladı. Kimilerine göre de rüyalar, beynin gereksiz bulduğu bilgileri sildiği "tersine öğrenme" etkinlikleri. Tüm bu araştırmaların ışığında deneyler yapan Amerikalı Jonathan Winson, rüyaların anlamı olduğunu öne süren bilim adamı. Rüyalar, memelilerin bellek işlemlerinin gecelik kayıtları. Böylece, hayvanlar yaşamlarını sürdürebilmek için stratejiler geliştiriyor ve günlük deneyimlerini bu kayıtlar ışığında değerlendiriyorlar.

Tarihte Avrupa kadını

- 5 Ekim 1789 Fransa'da ekmek ayaklanması küçük bir kız tarafından davul çalarak başlatıldı.
- 21-22 Ekim 1789 Fransa'da Versailles'teki ekmek ayaklanması.
- 25 Şubat 1793'de işçiler yüksek fiyatlardan dolayı dükkanları bastı. Aralarında çok sayıda kadın vardı. Özellikle de çamaşırcı kadınlar.
- 15 Eylül 1845 çalışma saatinin azaltılması talebiyle Batı Pensilvanya'daki iplik fabrikasında çalışan 1500 kadın işçi greve çıktı. Grev 1 ay sonra yenildi.
- 14-15 Temmuz 1848 Amerika'da feminizm bir hareket olarak ilk toplantısını yaptı.
- 1864 Uluslararası İşçi Birliği (I. Enternasyonal) kuruldu. Genel Konsey kadınların da üyeliğe kabul edilmesini onayladı.
- 1866 Amerika'da, Ulusal Emek birliği kuruldu. Eşit ücret ödenmesi ve kadınların lider konuma gelmesini ortaya atan ilk örgütlenmeydi.
- 10 Nisan 1871 Paris Komünü'nde halkın davasını savunurken öldürülen bütün yurttaşların meşru ya da gayri meşru çocuklarına aylık bağlanmasını kararlaştırdı.
- 1889 Londra'da May ve Briant için çalışan 700 kibritçi kadın işçi niteliksiz işçiler arasında sendikalaşmayı başlatan bir kıvılcım oldu.

- 1895'de Clara Zetkin SPD'nin ulusal sekreterliğine seçildi.
- 1 Mayıs 1900'de İngiltere'de oy hakkı için dilekçe kampanyası başlatıldı. 18 Mart 1901'de 29 bin 359 dilekçe Avam Kamarasına verildi.
- Temmuz-Kasım 1905'de Londra'da 4 bin kadın 'çocuklara yiyecek, kocalarına iş ve dünya işçilerinin birliği diyerek yürüdüler.
- 1905'de Rusya'da; Moskova, Petersburg, Minsk, Yamta, Saratov, Vilna ve Odessa'da ilk kez kadın hakları mitingleri düzenlendi.
- 1906 da Londra'da ilk oy hakkı gösterisi yapıldı.
- 1907 de Stuttgart'ta 15 ülkeden 59 kadının katıldığı ilk sosyalist kadınlar uluslararası kongresi toplandı.
- 1908 de Almanya'da kadınların siyasi partilere üye olması kabul edildi.
- Aralık 1908 de birinci Rusya Kadın Kongresi toplandı.
- 1910 da Kopenhag'da İkinci Uluslararası Sosyalist Kadınlar Kongresi toplandı. Bu kongrede Clara Zetkin 8 Mart'ın Uluslararası Kadınlar günü olarak benimsenmesini önerdi.
- 1911 yazında İngiltere'de 21 fabrikada 15 bin örgütsüz kadın işçi greve gitti. 18 fabrikada örgütlenme hakkını kazandı.
- 1913 yazında Rusya'da, çoğu kadın 2000 işçi, ücret artışı, ücretli hamile-

- lik izni, çamaşırhane gibi taleplerle greve çıktılar.
- 1913'de Moskova'da Grisov fabrikasında fabrika yönetiminin cinsiyetçi tutumunun değişmesi, küfürün yasaklanması ve kadınlarla kibar davranılması için grev yaptılar.
- 1913 de Rusya'da ilk defa kadınlar günü kutlandı.
- Mart 1915'de Clara Zetkin ve Rosa Lüksemburg Bern'de savaşa karşı Uluslararası Kadın Konferansını düzenledi.
- 1917'de Ekim Devrimi Petrograd'lı kadın işçiler tarafından başlatıldı.
- 1918 İngiltere'de 21 yaşına basan her erkek, 30 yaşına basan her kadın oy hakkı kazandı.
- 1928'de İngiltere'de kadınlar 21 yaşında oy hakkı elde ettiler
- 6 Mart 1971'de İngiltere'de Uluslararası kadınlar günü kutlandı. Talepleri, eşit ücret, eğitim ve iş olanağı, serbest doğum kontrolü, kürtaj ve 24 saat kreşi.
- 1972'de İngiltere'de Chiswick'te, dayak yiyen kadınlar için ilk sığınma evi kuruldu.
- 1973'de İngiltere'de çoğu kadın yüz binlerce hastane işçisi ilk ulusal grevlerini yaptılar.
- 1973'de İngiltere'de çorap fabrikasında çalışan Asyalı kadınlar ırk ayrımına karşı gösteri yaptılar.

newaya *Şin*

Yaşama dair her sözcüğün anlamının yeniden doğuş ayıyla yeşerdiği Mart ayında, yaşama gebe yüreklerin yaşam coşkusuyla sizleri selamlıyoruz. Karanlığın kendini aydınlığa dönüştürmesi gibi girdiğimiz Mart ayında, yaşamın yeniden renklendiği, dolu dolu yüreklerin yaşam sevgisiyle yine sizlerleyiz.

Doğanın insan yaşamına anlam kattığı bahara girişin adı olan Mart ayı, direnişlerin en görkemlisi-nide kendisiyle getirmiştir. Nice Martlar yaşadık ve yaşayacağız. Bahar, insan olmanın farklı bir yüzü gibi direnişlerle görkemleşmiş, karakteri gereği sözü anlama dönüştürmüştür. Mart ayı, hem halklar hem kadınlar açısından yaşanacaksa bir yaşam 'özgür olmalıdır' demenin yeni adı olmuştur.

Evet, baharın en anlamlı ayı olan Mart ayında yine birlikte olurken, sevginin en anlamlı direnişlerle nasıl yaratıldığını, tarihin sayfalarında saklı olan yüzüleriyle buluşturmak istedik sizleri. Bir yandan kadın tarihin 8 Martla sembolleştirilen özgürlük çığlığı, bir yandan Kürt halkının özgürlük ateşinin dağlarda yakıldığı Newroz ayı ve Semalar-la, Zekiyelele, Ronahilerle ve daha bir çok kahramanın eylemiyle aydınlanan benliğimiz. Ne kadar çok şeyi bağrında taşımakta Mart ayı ...

Tarihte ki direnişinin akıntısını sizlere ulaştırmaya çalışırken, bu konuda YJA Avrupa örgüt temsilcilerinden Dozgin Zozan'la yaptığımız röportajı yayınladık. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar gününün, Kürt kadının direnişleriyle görkemleşen anlamını YJA Avrupa örgütü tarafından değerlendirilmesini ve mesajlarını ulaştırdık sizlere.

Gündem sayfalarımızda da, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günü karşılarken, Kürt kadının var olan hazırlık düzeyini ele aldık. Hem kadın olarak hem Kürt olarak ulaşılabilirlik düzeyi bizi oldukça heyecanlandırdı. Tüm dünyaya inat dil, din, ırk, cins ayırımı gözetmeyen bir organizasyonun hazırlık düzeyiyle karşılaştık. Anlama, anlam katma açısından kutlanan bir günün, bir haftayı aşkın yapılacak etkinliklerle ele alındığını gördük.

Yine gündem sayfamızda bir annenin çığlığını, yardım isteme talebini sizlere duyurmak istedik. Küçük Ahmet Kaya'nın vermiş olduğu yaşam mücadelesinde, Kürt sanatçı, aydın ve kurumlarının yapacağı yardım toplama etkinliklerine sizleride katmak istedik. Küçük Ahmet Kaya'nın gözlerini bu hayata kapatmasına izin vermeyin diyoruz ve yardım elinizi uzatmanızı istiyoruz. Çocuk yüreğinin sesleriyle buluşalım ve yaşatalım çocuklarımızı.....

Tüm sayfalarımızda Mart ayıyla görkemleşen kadın çalışmalarını bir çok boyutuyla ele alırken, Avrupa kadını için yapılan bir anketin sonuçlarını sizlerle paylaşmaya çalıştık. "Birileri yalan söylüyor" diyen Armaç Goşkar'ın anket gözlemleriyle ne demek istediğinin yorumunu siz sevgili okuyucularımıza bırakıyoruz.

Dosya sayfamızda "Şiddetin Dayandığı Kapı; Kadın" isimli araştırmamızın III. ve son bölümünü sizinle noktalyoruz. Umuyoruz ki, hem kadın hem erkek açısından bir sorgulamanın ve bilinçlenmenin yaşandığıdır. Hayatımızda ki şiddeti baharın sevgi ve güzellikleriyle değiştirelim diyoruz.

Kültür sayfamızda da bir çok kültürel habere yer verirken, Gülnaz Karataş arkadaşın güncesini yeniden sizlere buluşturmak istedik. Özgürlük bedelinin en anlamlı şahadetlerinden biri olan Beritan yoldaşın güncesinin tüm kadınlarımızca okunmasını tavsiye ediyoruz.

Genç Kuşak sayfamızda ise, gençlerin Newroza hazırlık düzeyiyle, okuma noktasında yaşadıkları zorlanmaları değerlendirdik.

Yaşam sayfamızda Viyan Soran arkadaşın şahadetiyle anlamlılaştırmak istediği sözlerin anlamını keşfetmeye çalıştık. Evet, an'a cevap yaşamların sözün anlamını yitirdiği noktada, eylemle açığa çıkan özgürlük tutkularını paylaştık sizlerle...

Son sayfamızda da Filistin Kurtuluş Örgütü'nün saflarında yer alan Birleşik Filistin Kadın Federasyonu Sekreteri Mariam Abu Dagga'la yapılan söyleyişi sizlere sunuyoruz. Bakalım Dagga Kürt kadının mücadelesini nasıl değerlendiriyor.

Gazetemizi kadına atfen yazılan ve yapılan yaşam etkinlikleriyle dolu bulacaksınız. Baharın yeniden filizlenme ve yaşama dönüş anlamını taşıyan gerçekliğinin yaşamınızın tüm boyutuna sinmesini diliyoruz. Yaşanacaksa bir yaşam, yüreği baharlaştırmaya dönük olmalıdır diyoruz. Kadın baharlaştırmada buluşalım.

Kürt Kadınları 8 Martı Karşılamaya Hazır

Kürt kadınları 8 Mart'ı bir hafta boyunca yapacağı renkli etkinliklerle kutlayacak.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dünya genelinde büyük bir heyecanla beklenirken, Avrupa'da yaşayan Kürt kadınları da 8 Mart gününün bir hafta boyunca yapılacak etkinliklerle karşılayacak. Kürt kadınlarının 8 Mart kutlamalarını organize eden YJA Örgütü çalışanlarından Dozgin Zozan gazetemizin sorularını yanıtladı.

•YJA Avrupa kadın örgütü olarak 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar gününü nasıl ele alıyorsunuz ?

Başta tüm dünya kadınlarının 8 Mart'ını YJA Avrupa kadın örgütü adına kutluyorum. Doğa, toplum, birey, kültür, edebiyat-sanat hatta ekonomi ve daha çok sıralayabileceğimiz yaşamı oluşturan tüm olguların merkezinde olan kadının bir günle sınırlandırılması, çok trajik bir olay. Kadınlar günü, her şeyden önce böyle bir bakış açısına karşı mücadele etmenin günü olmalıdır. Tarihin geliştirdiği erkek egemenlikli sistemlere mücadele; her günün kazanılmasını esas alan bir mücadele olmalıdır. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günü, kapitalizmin gelişmesiyle birlikte kadın emeğinin de sınırsız bir şekilde kullanıma açık hale getirildiği yıllarda, tüm eşitsizliklere karşı kadının mücadelesini anlatır. Bir semboldür tabii. Gelişen erkek egemenlikli sistemin kadına karşı uyguladığı sömürüye karşı, kadının geliştirdiği mücadelede bir direniş mevsisidir. 1848 yılında Amerika'da bir fabrikada çıkan yangın sonucu 10 kadının yaşamını kaybetmesi sonucu gelişen olay bir semboldür, ama kökleşen kapitalist sistem, çalışan işçi kadınların dramını ifade eder. 2. Enternasyonalde bu olaya dayanarak 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günü olarak kabul edilmesi, kadının da örgütlü bir mücadele iradesi ve gücüne kavuşmasının ifadesidir.

8 Mart yitirilmiş kadın tarihinin, hatırlatılmasıdır

8 mart sadece bir süreci ve kadının mücadelesini anlatmaz. 8 Mart yitirilmiş kadının tarihini bize anlatır, yitirilmiş diyoruz çünkü kadın, erkek egemenlikli sistemin ilk oluşmaya başlamasıyla birlikte kendisine ait olan yaşamı da yitirmeye başlamıştır. Dolayısıyla insanlık bozulan tüm yaşam dengesiyle yaşamının güzelliklerini yitirmeye başlamıştır. Yani 8 Mart başta kadının kendi tarihinin bilincinde olarak yaşamasıdır. Bu bilinci mücadeleye kavuşturarak yaşamıştır. 8 Mart erkek egemenlikli tarihin yaratmış olduğu tüm eşitsizliklere ve haksızlıklara karşı örgütlü mücadelenin kendisidir

•8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar gününü YJA Avrupa örgütü olarak nasıl bir hazırlıkla karşılıyorsunuz?

YJA Avrupa örgütü olarak bu yılki hazırlık

lık düzeyimiz, bu günü bir gün olarak değil bir hafta olarak ele alma şeklinde. Tüm kesimden kadınların ortak buluşmasını sağlamak istiyoruz. Bir hafta boyunca yoğun tartışma, kadınların daha fazla paylaştıkları günlere dönüştürmek istiyoruz. Diğer yandan tarihsel gerçekliğiyle ele aldığımızda ise 8 Mart, bu gün bizim açımızdan mücadelede ısrar ve aydınlanma günü olmaktadır. Yine Kürt

kadınları olarak da üzerimizde uygulanmak istenen imha konseptine karşı duran bir duruş sergilemek istiyoruz. Yine Avrupa da yaşayan kadının sorunlarını da görerek onlarla ortak eylemlerde buluşarak, taleplerimizi ifade eden etkinlikler biçiminde geliştiriyoruz. Burada, Avrupa kadının dışında, ülkesinden uzak fakat aynı sorunları yaşayan, aynı yönelimlere maruz kalan kadın bulunmaktadır. Bu kadınlarla da aynı zeminlerde buluşmayı önemsiyoruz. Dünyanın neresinde bulunursak bulunalım sonuçta yaşanan sorunların kaynağını oluşturan çelişkilerin aynı zihniyet ve sistem zemininden kaynaklanması bizleri daha fazla ortak mücadele etme konusunda birleştirmektedir.

Etkinliklerimizin startı 4 Mart'la başlarken yapacağımız etkinliklerin

Kadın dil, din, ırk ve sınır ayırımı yapmadan yürüyecek

başında "kadının sesini haykırabileceği" yürüyüşler olacaktır. Bu yürüyüşlerin hemen hemen her yerde organize edilmesi için büyük hazırlıklar yapıldı. Bu etkinlikte kadın açısından barış, özgürlük çağrısını güçlü vermek istiyoruz. Savaşsız bir dünya istemlerimizi dile getireceğiz. Bunun içinde her şeyden önce kadın ve çocuklar üzerinde varolan baskının son bulmasını istiyoruz. Atılan her tokatın, söylenen her bir kötü lafın ve yapılan her bir katliamın altında savaş ve şiddet zihniyeti yatmaktadır. Kadın bunu yaşamının her karesinde yaşamaktadır. Yaşanan her bir kadın katliamı bu zihniyetin ürünü olmaktadır. Yürüyüşlerimizde her şeyden bu zihniyetin değiştirilmesini haykıracağız. Sokaklarda kendimizi ifade edeceğimiz etkinliklere daha fazla önem vermekle birlikte, bu yılda Alman, Fransız, Fars, Afganistan, İran vb. farklı ulustan kadınlarla birlikte de yürüyeceğiz. Kadın olarak dil, din ve ırk sınırlarını tanımadığımızı bir kez daha göstereceğiz. Ayrıca yürüyüşlerle birlikte Kürt kadın sanatçılarımızın kendilerini sanatlarıyla ifade edecekleri mitinglerde planlıyoruz. Yine bu süre içerisinde birçok seminer, panel ve tartışma platformları düzenleyerekten, kadın sorunları

ve çözüm yolları üzerine tartışmaları yoğunlaştırmak istiyoruz. Yani kadın bilinçlenme ve ortak paylaşım mekanlarını bu şekilde zenginleştirmek istiyoruz. Haftanın sonuna doğru yapılacak şenlikler ve gecelerle kadın yüreğinin buluşmasını gerçekleştirmek istiyoruz.

•8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günü dolayısıyla vermek istediğiniz mesajlar nelerdir. 2006 yılının 8 Mart'ını neye atf ediyorsunuz.

Kürt kadınları olarak yaşamımızın imha tehdidi altında geçtiği bir dönemi yaşıyoruz, hazırlıklarımızın hareket noktası da budur. Daha özgür demokratik bir yaşam hakkı için mücadele diyoruz, güneşimiz, önderliğimiz üzerinde geliştirilmek istenen

tüm yönelimlere karşı biz kadınlar daha fazla sahip çıkmalı, geleceğimizi düşünerek yaşamı kurtarma iddiamızı ortaya koyabilmeliyiz." Kadın Yaşamıdır, Yaşam Güneşsiz Olmaz" diyoruz. Sürecin gerektirdiği serhildan tarzına kendimizi katarak irademizi ortaya koyalım. İçinde bulunduğumuz sorunları aşmak için tüm kadınlarla birliği esas alarak mücadelede önemli bir güç yaratalım diyoruz.

Özellikle 2006 yılına girerken yaşanan kadın katliamları altında ezilen halkların

Kadın Kurtuluş İdeolojisinin takipçisi olalım

yaşamış olduğu bir gerçekliği ortaya koymaktadır. Yani kadının durumu ezilen halkların durumuyla paralellik arz etmektedir. Kadının sosyal yaşamın her alanında ve her sorununda kendi rengiyle tavrını koyması gereklidir. Eğer bu Kürt kadını olamazsa başta yok edilmeye çalışılan bir halk olarak, imhaya karşı güçlü duruşun sesini yaratmalıyız. Kısaca mesajımız şu olmaktadır; Kadın Kurtuluş İdeolojisinin ilkeleri temelinde bir yaşamın takipçisi olmalıyız. İnsanca yaşanacak bir dünya için kadın tavrı diyoruz.

Kadına dair

Erkeklerin olmayan gün

Suna
Parlak

Bir internet sayfasında 8 Mart için, "Erkeklerin olmayan gün" denmişti. Demek ki 364 gün erkeklerin, bir tek Mart'ın sekizine rastlayan gün kadının. Hadi bize lütfedilen bu güne sıkı sıkı sarılalım o zaman demek geliyor ama diğer yandan da, "Bu gün bize lütfedilmedi ki!" diye iç sesim isyan ediyor. Evet, bu gün bizim ve bu gün neredeyse 150 yıl önceki emekçi kadınların direnişini sosyalist kadınların sahiplenmesiyle oluşan, kadın hareketinin dünya genelinde yaygınlaşmasıyla ortak buluşma noktalarından biri olarak kabul edilen bir gün. Yani kadının emeğine ve yaşamına sahip çıkışının günü.

Kısa tarihçe

Tarih 8 Mart 1857, Amerika'nın New York kentinde dokuma işçisi kadınlar düşük ücreti, 12 saatlik iş gününü ve ağırlaşan çalışma koşullarını protesto etmek için yürüyüş yapıp grevler dizisini başlattılar.

1907 yılında Clara Zetkin tüm sosyalist partileri kadınların oy hakkı için mücadele etmeye davet etmesi üzerine, bu çağrıya ilk yanıt yine Amerikalı kadınlardan geldi. 1908'de New York Sosyal Demokrat Kadınlar Birliği bu çağrıya uyarak bir gösteri düzenledi. Talepler değişmişti, ama bu sefer oy hakkı da isteniyordu. Kullanılan slogan "Ekmek ve Gül"dü. Ekmek yaşama güvencesini, karın tokluğunu, gül ise daha kaliteli bir yaşamı simgeliyordu.

Clara Zetkin'in çağrısına ilk cevap veren partilerden biri olan Amerikan Sosyalist Partisi 1909'da şubat ayının son pazarını Ulusal Kadınlar Günü olarak ilan eder. Bir yıl sonra Kopenhag'da toplanan Sosyalist Kadınlar 2. Enternasyonal Konferansı'nda daha önce yaptığı çağrıyı resmileştiren Clara Zetkin'in önerisiyle uluslar arası kadınlar günü olması gerektiği kabul edilir. İsviçre, Avusturya, Danimarka ve Almanya'da bir milyondan fazla kadın 1911 yılında ilk kez uluslar arası kadınlar gününü kutlar.

Rus sosyalist kadınları ise 1913'ten itibaren Amerikalı kadınlar gibi şubatın son pazarında kadınlar gününü kutlamaya başlar. 1917 23 Şubatında Petrograd'da kadınların yaptığı "ekmek ve barış" yürüyüşü devrimin fitilini de ateşler. Eski Rus takvimindeki 23 Şubat, devrimden sonra kabul edilen batı takviminde 8 Mart'a rastlamakta ve 1918'ten itibaren uluslar arası kadınlar günü 8 Mart'ta kutlanmaya başlanır.

İkinci dalga feminizmle birlikte hareketlenen kadın çalışmalarını yansımasını yaygın örgütlenmelerde bulur. Savaşların, askeri ve ekonomik antlaşmaların arasından kadınların sorunları da kamuoyunda yerini bulmaya başlar. Ve nihayet 1975 yılı Birleşmiş Milletler (BM) tarafından kadın yılı olarak ilan edilir. Hızını alamayan BM 1975-1985 arasını da kadın on yılı olarak açıklar. 1977 yılında ise UNESCO 8 Mart'ı Dünya Kadınlar Günü olarak ilan eder.

Türkiye'de 8 Mart

12 Eylül firtinasının savurduğu muhalif güçler uzaklara savrulmuşken, çoğunluğu bu muhalif hareketlerde aktif militan olan sosyalist, komünist, demokrat kadınlar o sessiz yıllarda bir yandan yer aldıkları hareketlerdeki konularını sorgularken diğer yandan da ikinci dalga feminizmin eylemlerini takip ettiler. 90'lı yıllarla birlikte o kadınların öncülüğünde tekrar başlayan Türkiye kadın hareketi kadın mücadelesinde önemli kazanımlar yaratırken, 8 Mart'ın da gündemleşmesinde etkili oldular. Ama 8 Mart'ı asıl kitleleştiiren, bir grup feminist kadından ziyade 90'larla birlikte Kürt Özgürlük Hareketinde artan kadın yoğunlaşmasıdır. Ulusal harekete Kürt kadınları yine 90'ların sonuna doğru cins bilinci üzerinde durmaya ve özgün örgütlenmeye başladıkça 8 Martlara da damgasını vurmaya başladı. Artık 8 Martlarda yapılan kadın mitinglerinde, oluşturulan kadın kortejlerinin en kalabalık ve canlı grubunu Kürt kadınları oluşturmaktadır.

Kürt kadınlarının gündemi

Kürt halkı üzerinde giderek artan baskılar, kimsenin görmediği İmralı tecriti, "Abdullah Öcalan siyasal irademdir" referandumu ve çatışmalar Kürt kadınlarının gündeminin bir bölümünü oluştururken, diğer gündem maddelerini ise kadına yönelik şiddet, namus ve töre cinayetleri diye adlandırılan kadın katliamları, hızından bir şey kaybetmeyen intiharlar oluşturmaktadır.

Kadın mücadelesi yürütenler için, 8 Martlar, her şeyin yeniden keşfedildiği bir gün değil tabii. Ama bir yıl boyunca duraksız yürütülen mücadelenin, tüm kadınlarla ortak ruh ve heyecanla kutlanmasının ayrı bir anlamı var. Ayrıca kör gözlelere ve bazı kadınlara inat, kadın dayanışmasının sergilendiği ve sadece kadınlara ait bir gün. Hepimize kutlu olsun.

DTP'li Kadınlar 8 Mart'ta Ve Newroz'da Alanlarda Olacak

DTP Parti Meclisinin yaptığı toplantı sonuçlandı. Bir çok konunun ele alındığı toplantının sonuç bildirgesinde kadınlara Mart ayında alanlarda olunması çağrısında bulunuldu.

DTP Parti Meclisi'nde yer alan kadın yöneticilerin ve DTP Kadın Çalışma Grubu'nun yaptığı toplantı sonuçlandı. Toplantıda, son siyasal gelişmeleri, DTP'deki kadının durumunu, kadın örgütlenmesini, 8 Mart ve planlama gündemlerini tartışan DTP'li kadınlar, 8 Mart Kadınlar Günü ve Newroz Bayramı kutlamalarında kadınların alanlarda olacağını belirtti. DTP'li kadınlar 18-19 Şubat tarihlerinde yaptığı toplantıda bir çok gelişme ele alınırken, 8 Mart ve Newroz kutlamaları için özel planlamalara gidildi. Bir çok siyasal gelişmenin de değerlendirildiği toplantıda, kadının mücadelesini daha da güçlendirilmesinin gerekliliği ifade edildi.

'Kadınlar seslerini daha fazla yükseltmeli'

Popüler kültür ve reyting kaygısıyla yapılan kadın programlarının kadın katliamlarının ve toplumsal cinsiyet ayrımcılığının daha fazla ağırlaşması dışında bir sonuç yaratmadığı ifade edilen toplantıda, en başta hükümet ve basın olmak üzere, tüm yetkililerin kadın sorununda demokratik kadın mücadelesi yürüten kurumlarla ortaklaşarak çözüme katkı sunabilecekleri saptandı. Kürt sorununda gelinen aşamada Kürt kadınların taleplerini ve yıllardır yürüttüğü demokratik barış mücadelesini göz ardı

eden tutumların başta Kürt sorunu olmak üzere tüm sorunların çözümünde militarizmin, ırkçılığın ve şiddetin geliştirilmesi üzerinden çözüm politikaları üreten yaklaşımların bu 8 Mart'ta kadınların daha fazla sesini yükseltmesi gerektiğinin açık ifadesi olarak görüldü.

Toplantıda, daha fazla yoksullaşan, ayrımcılık, şiddet, tecavüz ve katliamlar yaşayan kadınların; yaşanan çatışma ve savaşlarda daha fazla bedel ödeyen kadınlar olarak bu 8 Mart'ta çözüm ve talepleriyle alanlarda olması gerektiği vurgulanarak, DTP'li kadınların bu 8 Mart'ı "Savaşa ve Kadın Katliamlarına Dur Demek İçin Alanlarda Olacağız" şif-

arıyla çalışmalarına start verdiği belirtildi. Toplantıda ayrıca Newroz Bayramı kutlamalarını da ele alan kadınlar, Newroz'da kadınların alanlarda olacağını ve mücadelesini yükselteceğini kaydederek, 8 Mart ve Newroz çalışmalarının güçlü yapılması için planlamaların alındığı ifade edildi.

Kadınların yaşadıkları sorunlara karşı ancak örgütlü bir güçle mücadele edilebileceğine dikkat çekilen toplantıda, bunun için de DTP'deki kadın meclisi örgütlenmesinin oluşturulması kararlılığı açığa çıktı

Haber Merkezi

Küçük Ahmet Kaya'yı hep birlikte yaşatalım kampanyası

Akdeniz anemisi hastalığına yakalanan küçük Ahmet Kaya için kampanyalar başlatıldı. Tedavi masraflarının karşılanması için Kürt sanatçı, aydın ve kurumları harekete geçti.

Küçük yaşta Akdeniz Anemisi olarak bilinen hastalığa yakalanan Küçük Ahmet Kaya'nın yaşam mücadelesi gittikçe zorlaşmakta. Ahmet'in iyileşebilmesi için ilik naklinin yapılması gerekmekte. Ailesinin maddi durumunun olmamasından dolayı Kürt sanatçı, aydın ve kurumları harekete geçti.

Kamuoyuna Küçük Ahmet Kaya'nın annesi tarafından yazılan duyuru metninde, hastalığın son aşamaya geldiğinin bildirilmesi, Kürdistan ve Avrupa da ki Kürt kurumlarını harekete geçirdi. Kürdistan ve Türkiye'de Nisan ayında Rojhan Beken, İbrahim Rojhilat vb. bir çok sanatçının katıldığı konserler düzenlenerek, yardım toplanacak. Avrupa da bulunan Özgür Kadın Vakfı da bu temelde "Küçük Ahmet Kaya'nın yaşamıyla dayanışalım" başlığıyla kampanya başlattı.

Kamuoyuna yazılan duyuruda; Ahmet Kaya Bakrak'ın ailesi ile birlikte Mersin'de yaşadığı ve 6 aylıkken Akdeniz Anemisi'ne yakalandığı ve şu anda 6 yaşında hastalığın son aşamasına geldiğine bildiriliyor. Akdeniz Anemisi'nin son aşı-

masında sadece üç ya da dört haftada bir kan değiştirilmesi ile tedavi edildiği vurgulanıyor.

Küçük yaşta yaşamla mücadele ediyor.

Kanın değiştirilmesinin Ahmet Kaya'nın tedaviden ziyade şimdilik hayatını uzatmaya yaradığı belirtiliyor. Kan verilmesinin kanda demir oranını yükseltmekten, iç organlarının büyümesine kadar birçok konuda kendisine zarar verdiğine dikkat çekiliyor.

Küçük Ahmet Kaya Bakrak'ın ailesi-

nin ise yıllardır hastalık ile mücadele ediyor. Kampanya başlatan Özgür Kadın Vakfı; Türkiye'de Akdeniz Anemisi'nin tedavi imkanları çok kısıtlı ve pahalı. Akdeniz Anemisi'nin en iyi tedavi edildiği ve sonuç aldığı ülkeler ise İtalya ve Belçika" diyor.

Başlatılan bu kampanya ya Newaya Jin gazetesi olarak yapacağımız duyurularla Avrupa'da ki Kürt halkımızı bilgilendirmeye ve desteğe davet etmeye devam edeceğiz.

Dayanışma kampanyasında yer almak isteyenler aşağıdaki hesaba yardımlarını yollayabilir:

Türkiye İş Bankası Mersin Şubesi
Türkiye İş Bankası Mersin Şubesi
konto no: 66010259138 au nom de Ahmet Kaya Bakrak
Postbank N.V: 6218545
İban: NL84 PSTB 0006218545
BIC: PSTBNL 21

Haber Merkezi

Birileri Yalan Konuşuyor

Fransa'da yapılan bir araştırmada erkeklerin yüzde 20. şiddet uyguladığını kabul ederken, kadınların yüzde 99. şiddete maruz kaldığını belirtiyor. Araştırma grubundan Armanç Goşkar "birileri yalan konuşuyor" diyor.

Fransa'nın başkenti Paris'te bulunan Ahmet Kaya Kültür Merkezi bünyesinde faaliyet yürüten bir grup kadın, kadının yaşadığı sorunları ve erkeğin bu soruna yaklaşımını tespit etmek; tespit edilen sorunlardan yola çıkarak Fransa'da yaşayan Mülteci kadının sorunlarının çözümüne yeni bir ivme kazandırmak amaçlı bir anket çalışması yaptı. Yaklaşık dört ay boyunca süren anket çalışması 200 kadın ve 200 erkek üzerinden gerçekleştirildi. Anket sonuçları Mart'ta yapılacak bir panelle açıklanması hedeflenirken, anket yürütücülerinden olan ve YJA Paris temsilci Armanç Goşkar sorularımızı yanıtladı.

•Yaptığınız anket çalışmasında Mülteci konumunda olan kadın ve erkeğin yaşadığı en ciddi sorunun ne olduğu sonucuna vardınız?

Yaptığımız anket henüz sonuçlanmamışsa da sonucunu tahmin edebiliyoruz. Yaşanan temel sorunları şöyle sıralamak mümkün: İnsanlarımız kendi topraklarından göç etmek zorunda kalmış ve yabancı olduğu bir kültür ve coğrafya içerisinde yaşamak zorunda kalmış. Bu doğal olarak bir kültür sıkışmasını yol açıyor. Kadınlarımız kendisini yabancı bir toplum içinde ifadeleme araçlarını yitirmiş oluyor. Kadının evle sınırlı kalması yabancı dil öğrenmede sorunlar ortaya çıkarıyor. Kadın dil bilmediği için tamamen erkeğe bağımlı bir konuma geliyor. Örneğin yaptığımız ankette göre, Paris'te yaşayan kadınlarımızın yüzde 99'zu çalışmıyor.

Kültürel sıkışma aile kurumuna sıkıştırılıyor.

Tüm bu gerçeklikler ise anne ve babanın çocuklarla olan ilişkisinde kendisini dışa vuruyor. Çünkü iki kültür arasında sıkışan anne ve babadan olan

çocuk evde Kürt, ama dışarıda da Fransız oluyor. Çocuklarla ciddi bir iletişim sorunu ortaya çıkıyor. Zaten kadının erkeğe tamamen bağımlı hala gelmiş olması, kadın ve erkek arasında da bir çatışma nedeni olarak yaşamın bir köşesinde yer alıyor.

•Bu anketle mülteci konumundaki kadın ve erkeğin psikolojilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Anket çalışmamız tasarladığımız daha geniş çalışmaların bir zemini oluyor. Biz anket çalışmasında kadın ve erkeğin psikolojisini de anlamaya çalıştık. İnsanlarımız büyük bir boşluk yaşıyor. Belki ulusal nedenleri gereği siyasal bir ortama sahipler. Siyasal olarak kendilerini ifade ettileri bir ortam var. Ama sosyal olarak tamamen kendilerini ifade ettileri bir ortam bulamıyorlar. Bu ortam olmadığı için değil, yaratılan tabu ve kalıplardan dolayı sosyal bir paylaşımına henüz gidilemiyor.

"Siyasal ayıplar var"

İnsanlarımız yurtsever ve savaş halinde olan bir toplumuz. Bu durum şöyle bir şey yol açmış. İşte "önce siyasal so-

runumuz varken, bu sosyal sorunların dile getirilmesi ve tartışılması ayıptır. Kimse evde ne yaşadığımızı, çocuklarımızın ne sorunlar yaşadığını bilmesin" mantığı hakim. Bu yaşanan boşlukları daha da derinleştirmiş. Sorunlar uç boyutlara taşınırken artık çözümü bulunmuyor. İnsanlarımızın siyasal anlamda ayıpları var. Yurtsever ailenin, toplumun en mutlu aile olması gerektiği düşünülüyor. Mutlu olmasında öyle gösteriliyor. Bu sorunları derinleştirmiş.

•Erkeklerin ankette özel bir yaklaşımını oldu mu? Kadınlar nasıl ele aldı?

Anket yaptığımız ilk duyan erkekte ilginç bir refleks gözlemledik. "Yine mi kadınlar" anlamına da gelen ama daha çok küçümseyen bir mesaj aldık. Bir kısım erkek, ankettin bir taraf tuttuğunu iddia ederken, bir kesim kadınların da egemen olmak istediğini iddia etti. Bir kesim erkek de oldukça olumlu buldu anketi. Yalnız ankettimize erkeklerin daha politikçe ve kurnazca cevap verdiklerini düşünüyoruz.

Kadınlar konuşmak istiyor
Kadınlar, anketi yapanların

kadın olmasından kaynaklı belki daha da rahattılar. Bizi şaşırttılar hatta. Hiç beklemediğimiz kadar geniş oldu anket. Mesela soruların yanıtlanması belki on beş dakika gibi bir zaman alır. Ama bizim her anketimiz iki saat kadar sürdü. Her soruyu kadınlar konuşarak, tartışarak cevaplıyorlardı. Kadınlarımızın çok fazla konuşmak ve tartışmak istediğini anladık. Kadınlarımızın kendisine güvensiz olduğunu farkettik, ama ilginç olanda oldukça birikimliydim. Bizler için oldukça öğretici oldu.

•Ankettiniz sonuç alıcı oldu mu? Ulaşmak istediğiniz zemini yaratınız mı? Eleştiriler oldu mu?

Bu bir ilkti. Bir tartışma gündemi oluşturmak istedik. Ve önemli düzeyde de ulaştığımızı söyleyebilirim. Mesela Paris'te önemli bir tartışma süreci başladı. Tabii 5 Mart'ta yapacağımız bir panelle biz anketin sonuçlarını kamuoyuna açıklayacağız. Bu panel asıl sonuç alıp almadığımızı bize gösterecek. Evet, elde ettiğimiz sonuçların çarpıcı olduğunu ve önemli bir tartışma süreci başlatacağına inanıyorum.

Eleştiriler oldu. Mesela eşcinsellere ilişkin soru koymayı ilk aşamada bir öncelik olarak görmemiştik. Bu konuda eleştiriler oldu.

Mesela yaptığımız ankette erkeklerin yüzde 20'si şiddet uyguladığını söylerken, kadınların yüzde 99'su şiddet gördüğünü söylüyor. Yine kadını istemediği halde zorla cinsel ilişkiye zorlanıp zorlanmadığına ilişkin sordüğümüz bir soru var. Bunun cevapları da sonuçları da oldukça çarpıcı. Ben birilerinin yalan konuştuğunu düşünüyorum. Kadınlarla erkeklerin cevapları birbirini tutmuyor.

Haber Merkezi/Paris

Ana ve dil

Anadil, herkesce önemi tartışılmaz kabul edilen. Başkalarına yasaklasa bile kendisi için önemini asla unutmayan az akıllıların bile kabullendiği bir gerçeklik. Peki sizce anneden öğrenilen dil Anadil midir? Bunun için mi ana kelimesi dilin başına konulup Anadil denmiştir? Ben de bunu epeyce düşündüm hatta bununla ilgili tartışmalara girdim ve de çeşitli tartışmalara tanık oldum. Kendimden örnek verecek olursam; ben annemden Türkçe öğrendim. Ama benim annem Türk değil. Şimdi benim anadilim Türkçe midir? Babam arap kökenlidir, o zaman ben "benim anadilim arapça değil" desem, doğru olur mu? Kuşkusuz amacım kafa karışıklığı yaratmak değil. Dilin doğuşu ve gelişimi konusunda ilk toplumlardan bu yana kadının etkisi tartışılmaz bir gerçekliktir. Hatta "dil kadının buluşudur" desek daha doğru olur. Bundan dolayıdır ki toplumda esas kişilik olan kadının ana kimliğinin bir toplumun ya da bir ulusun belirleyici özelliklerinden olan dilin başına konulması kaçınılmaz olmuştur. Günümüzde anadil kavramı bir ulusun konuştuğu dil olarak kabul edilmektedir. Özetle Kürt ulusu Kürtçe, Türk ulusu Türkçe, Arap ulusları da Arapçayı anadilleri olarak kabul ederler. Bu tüm diğer uluslar içinde böyledir.

Şimdi gelin bir Almanın Türkçe olarak bize söyle dediğini düşünelim. "ya vallahi ben Almanım ama Almanca bilmiyorum" böyle bir şeye hiç tanık oldunuz mu? Kulağa da ne komik geliyor değil mi? Ama bu komiklik bizde ne kadar fazla yaşanıyor biliyor musunuz? Kürtçeye ilgili bir konu açılrsa hemen savunmalarımız da hazırır yani. İşte size savunmalardan bir kaç örnek; "anam babam öğretmedi ne yapayım", "bizim çocuklar önce almanca öğrensinler, Kürtçe kursuna gönderirsem Almanca öğrenirler", "Anası Kürtçe bilmiyor ondan bizim çocuklar öğrenemedi, benim de zamanım yoktu!", "Öğrenip de ne olacak Kürtçe dünyada geçerli değil ki!" bu ve buna benzer nice gerekçeleri sıralayıp listeyi bir hayli uzatabiliriz. Şimdi bunlara peki sen otuz yaşından sonra Avrupa'ya çıkıp Avrupa dillerini öğrenen anan baban karışmadan demek lazım değil mi? Her türlü kursa yazdırırsınız sıra Kürtçe kursuna gelince mi çocukların dersleri etkilenir? Hele hele erkeklerin tümünün suçu kadınlara yıkıyorlar. Bu erkeklerin eşlerini ne demek lazımsız. Şu bir gerçeklik ki bizler daha toplum olarak anadilin önemini kavramamışız ve dilin kaybolmasının bir ulusun kaybolması demek olduğunun ciddiyetinde değiliz. Bununla ilgili taleplerde bulunup eylemler yapmak sonra dilin öğrenilmesi için sunulan olanaklardan kaçmak kendi kendini kandırmaktan başka bir şey olamaz. Geçenlerde bir dernekte çocuklara yönelik açılan Kürtçe kursuna olan ilgisizlikten yakınan Kurs öğretmeni; "sizlere burada başka bir ulusun diliyle hitap etmek zorunda kalıyorum, bu da utanç verici" diyordu. İşte bu utanç ortadan kaldırmak gene biz kadınlara düşüyor sevgili okurlar. Başladığımız işi en güzel şekilde sürdürebiliriz. Dili biz bulduysak onu korumak da bize düşer. Dünyaya getirdiğimiz yavrularımıza nasıl özenle ve sevgi dolu yaklaşırsak dilimizde bizim eserimiz olduğundan yaşatmak, tehlikelere karşı korumak, geliştirip, güzelleştirmek bizim görevimizdir. İlk önce kendimizden başlayarak, Avrupada ki derneklerimizde varsa kurslara katılmak, yoksa kursların oluşturulmasına önyak olmak, eğer biliyorsak evlerimizde çocuklarımızla kendi dilimizi konuşmak analığımızın ilk şartı olmalı. Bir bebek anne sesiyle büyürken, ilk sözcüklerini anneden öğrenir, onun ninnileri ilk türküleri olur. Diller yasaklanır, coplanır. Dillere ceza kesilir. Yok sayılır ayıplanır, ama gene biryerlerde kimi zaman fırlatılır kimi zaman gümbür gümbür sloganlarla, mezar başlarında yürekleri yakan ağıtlarla var edilir. Kadın unutmaz ve unutturmaz, dilimizi tüm yasaklamalara rağmen yaşatan kadınlara, analarımıza borcumuzun bir gereği olarak bu konuda üzerimize düşeni biz de yurdumuzdan ayrı olmanın gerektirdiği aciliyetle yerine getirmeliyiz. Unutmayalım kendini tanımayan kimse tanımaz.

Anadilin anası bizden bunu ister. Her biji zımaneye dayike.

Fransa'da kadına şiddet raporu

UAÖ raporunda, her 4 günde bir kadının sevgilisi ya da eşinin uyguladığı şiddet nedeniyle öldüğü Fransa'da kadınlara karşı şiddet, "devletin sorumluluğunu gösteren bir skandal" olarak nitelendirildi.

Uluslararası Af Örgütü (UAÖ) tarafından yayımlanan raporda, her 4 günde bir kadının sevgilisi ya da eşinin darbeleriyle öldüğü Fransa'da kadınlara karşı şiddet, "devletin sorumluluğunu gösteren bir skandal" olarak nitelendirildi. Yapılan araştırmalar ilginç sonuçları ortaya çıkardı.

İlk kez bu konuda hazırlanan raporda, "ülkede her 10 kadından yaklaşık birinin şiddete maruz kaldığı, bunun da insan hakları konusundaki en büyük skandallardan biri olduğu" belirtildi.

"Devletin sorumluluğuna" atıfta bulunan ve "adaletin ürkekliğini" kınayan UAÖ, "kurbanların haklarının yanlış bilindiğinden, gerçek tedbirlerin olmayışından ve polis, yargıç ya da doktorların yeterli

eğitimi almamasından" duyduğu üzüntüyü dile getirdi.

UAÖ raporunda, "karı-koca arasındaki şiddetin kurbanlarının, sessizliği bozmaya cesaret ettikten sonra, ekonomik misillemeye maruz kalarak yaşadıkları cehenneme" de vurgu yaptı. Rapora imza atan Prune Montvalon, "Devlet şiddeti yeteri kadar ciddiye alınmadıkça ve toplum bunu gerçek bir kazanç olarak gördükçe şiddet sona ermeyecektir" dedi.

Bu ay başında örgüt, uluslararası huku-

kun, devletleri suçluları cezalandırmak ve aynı zamanda şiddeti engellemek ve kurbanların yeterli derecede kendine gelmelerini garanti etmekle yükümlü kıldığını hatırlatarak Başbakan Dominique de Villepin'in bu konuda "iddialı bir siyaset" benimsemesini istemişti.

Haber Merkezi

Şiddetin Dayandığı Kapı;

“Kadın”-III-

Şiddet yalnız fiziksel olarak karşılaşılan uygulama değil. Esas şiddet ruha, iradeye ve bilince yönelik gelişendir. Dolayısıyla yalnız kadın değil, erkeğin kendisi de yarattığı eserin enkazı altında yaşamaktadır.

mi? Böyle bir toplumun çağdaş medeniyet düzeyini yakalaması ve insanlık adına yararlı katkılarda bulunması düşünülebilir mi? Elbette hayır. İşte, aile içi şiddetin sosyal etkileri bu biçimde ortaya çıkar. Öte yandan, özellikle toplumumuz için önem taşıyan ve kurbanlar açısından diğer bir önemli sosyal etki de, namus uğruna aile içi şiddete maruz kalmış olan kadınların veya cinsel istismara uğrayan çocukların, toplum tarafından dışlanması, istenmemesi, bu kişilere, kirletilmiş, işe yaramaz gözüyle bakılması, bu kişilerin toplum içine kabul edilmeyerek yalnızlığa itilmeleridir. Bu da parmak basılması gereken önemli bir sosyal yararıdır.

Şiddeti Uygulayanlar Üzerindeki Etkileri:

Şiddeti uygulayan kişiler, üzerinde de bu davranış etkiler bırakır. Bu etkiler daha çok ruhsal ve sosyal etkiler olarak karşımıza çıkar. Karısına şiddet uygulayan bir erkek veya çocuğunu döven bir anne-baba, yaptığı bu işten utanır, kendi kendini suçlar, duygularını ve davranışlarını kontrol edemediği için cezalandırmaya çalışır, pişmanlık duyar, özgüvenini yitirebilir. Bu gibi kişiler pişmanlıklarını dile getirip, af dileseler de bir zaman sonra bütün bunları unutup, yeniden

aynı eylemi gerçekleştirirler. O nedenle bu kişilerin mutlaka bir psikolojik tedaviye ve desteğe ihtiyaçları vardır.

Şiddetin önüne nasıl geçilmelidir.

Şiddeti önlemek için, konu hakkında bireyleri, aileleri ve toplumu eğitimi yolu ile bilgilendirip bilinçlendirmek gerekir. Kişiler, aileler ve sonuçta toplum, bu gibi olayları, aile meselesi ve olağan olarak görmekten vazgeçerse, şiddetin önüne geçilmiş olur. Genel olarak toplumun eğitim düzeyinin yükseltilmesi de şiddetin azalmasında etkili olur. Ancak bu uzun soluklu bir girişimdir ve zamanı gerektirir. Şiddete eğilimli bireylere danışmanlık yapmak, bu kişilerin psikolojik olarak tedavi edilmelerini sağlamak da önleyici bir girişimdir. Ancak bu da, kişilerin bilinçli bir biçimde böyle bir desteği aramaları ve istemeleriyle ve konu ile ilgili olarak toplumsal örgütlerin varlığı ve etkin çalışmasıyla gerçekleşebilir. Şiddet öğrenilen bir davranıştır. Bu nedenle, kitle iletişim araçlarının, özellikle de en yaygın olarak kullanılan ve toplumu en etkileyici araç olan televizyonun şiddeti öğretici yayınları önlenmelidir. Televizyon, şiddetin zararlı etkilerini gösteren, bu konularda toplumu bilinçlendiren yayınlar ile şiddeti önleyici bir yayın aracı olarak kullanılmalıdır. Şiddete veya istismara uğramış kişileri destekleyen ve güvence altına alan bir sosyal güvenlik ve hizmet şemsiyesi kurulmuş olmalıdır.

Sorunun çözümü sistemin kendisini yenilemesidir.

Peki bunca araya rağmen neden sorun tamamen çözülüyor veya en azından sorun kısmi düzeyde çözülüyor? Her yıl konunun üzerinde daha fazla durulmasına ve önlemler alınmasına rağmen kadının maruz kaldığı şiddet oranı neden artış gösteriyor?

Örneğin Türkiye'de bir dizi yasa çıkarılmasına rağmen şiddetin önüne geçilmedi. Yine Demokrasinin kalesi olduğunu iddia eden Avrupa'da da aynı durum var. Geliştirilen yasalar, kurulan kurumlar elbette küçümse-

nemeyecek çalışmalardır. Dikkatleri çekmek istediğimiz boyut, kadına karşı şiddetin oranının her şeye rağmen düşmemesidir.

Evet, cinsiyetçi zihniyetin hakim olduğu, kadın üzerinde her tür uygulamayı yapmayı kendisinde hak gören erkeğin zihniyeti değişmediği, erkek karakterli şiddette dayalı dünya sistemi değişmediği müddetçe kadının karşılaştığı şiddetin oranı azalmayacak veya sona ermeyecektir. Çünkü bugün kadının karşılaştığı şiddet tarih arenalarından süzülerek gelmektedir. Bireyin ruhsal ve zihinsel yapısı tarihsel gelişim seyriden bağımsız ele alınmaz. Dolayısıyla kadının karşılaştığı şiddet sadece eşe, veya birey olarak bir erkeğe ait değil. Eşitsiz gelişen tarihin eseri olan şiddetin köklü çözümü, demokratik bir sistem ile olabilir. Karakterli şiddet olan günümüz dünya sistemi, giderek bu karakterini daha da ince ve gizli yapmaktadır. Şiddet yalnız fiziksel olarak karşılaşılan uygulama değil. Esas şiddet ruha, iradeye ve bilince yönelik gelişendir. Dolayısıyla yalnız kadın değil, erkeğin kendisi de yarattığı eserin enkazı altında yaşamaktadır.

Dönemini dolduran erkek karakterli sistemin yerine demokratik sistemin yerleştirilmesi, çağı kurabilir. Yoksa geçen yüzyıllardan daha ağır, daha büyük şiddet sahneleriyle sarsılan bir yüzyıl bizi bekliyor. Lakin insanlığın geldiği aşama da şiddeti kaldıramayacak kadar hasta ve bitkin. Hasta ve bitkin düşen insanlık ve erkek karakterli sistemin yaşamını her tarafına hastalıklarını bulaştırmasını engellemek için, kadının keskin mücadelesi bir tarihi zorunluluk olarak karşımızda durmaktadır. Yukarıda değindiğimiz gibi; sorunların çözümünü yaşamımızın oluşturan ve donatan araçları doğru kullanarak yavaş yavaş hayata geçirmeliyiz. Sorun kısa vadeli bir çözüm değil, uzun vadeli ve stratejik bir yaklaşımla çözülebilir. **BİTTİ**

Avaşın Çağlayan

Kadına yönelik şiddetin nedenleri; Erkeklerin kadınlara şiddet uygulama nedenleri psikolojik, biyolojik, sosyolojik açıdan incelendiğinde şiddet ve saldırganlığın nedenlerine benzer açıklamalar yapılmaktadır. Psikolojik açıdan bakıldığında, temel bir iç güdü olarak kabul edilen saldırganlık, başarı ve üstünlük sağlamakta ve erkeklerde olumlu bir güç olarak cesaret, güçlü olma, enerji, ataklık, vs anlamına gelmektedir. Psikoanalitik teori toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili beklentileri artırıcı etki yaparken, kadın saldırganlığını olumsuz karşılamakta, saldırgan kadınlara düşmanca duygular içinde ve kavgacı kişiler olarak değerlendirmektedir.

Bazı psikologlara göre ise saldırganlığı sözel saldırganlıktan (bağırma, isim takma) başlayıp fiziksel saldırganlığın hafif şekillerinden (itme, tokat atma) gerçek şiddet davranışına (dövmek, yumruk atmak) ve uç olaylara (cinayet) kadar giden bir süreç olarak görmektedirler. Bu değerlendirme şeklinin, tedavi sürecine ve çalışmalara dahil edilebileceğini iddia etmektedirler, yapılan ampirik çalışmalara göre gerçekten de her kategorideki davranışlar ve nedenleri farklıdır.

Fakat kadına yönelik şiddet genel olarak toplumların erkek egemen yapısından kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda toplumsal, hukuksal, ekonomik, geleneksel, siyasal ve eğitimsel yapısı içinde ayrımcılığa uğrayan kadın erkeğe bağımlı kılınmıştır. Erkeğin yasalardan ve atarık geleneklerden kaynaklanan üstün konumunu, kadının erkeğe hizmet etmesi, ve erkeğin alınacak kararlarda söz sahibi olmasını "doğal" gören bir bakış açısına sahip olması şiddeti beslemektedir.

Şiddetin kadın üzerindeki etkileri

Şiddet kadını intihara sürükleyebilmekte, cinayete kurban gitmesine neden olabilmekte, anne ölümlerini artırmakta ve HIV/AIDS'in yayılmasına neden olabilmektedir.

Şiddetin fiziksel ve ruhsal sonuçları sosyal ve duygusal olarak bireyin, ailenin ve toplumun tümünü etkilemektedir. Kısa ve uzun vadede düşünüldüğünde şiddetin etkileri kadının mesleki ve kariyer yaşamını

olumsuz etkiler veya sona erdirir, onu yoksulluğa ve ekonomik bağımsızlığına kaybetmeye itecektir. Eğer şiddet aile içinde yaşanıyorsa, aile yaşamı tahrip olurken, çocuklar yoksulluk yaşayacak ve aile yaşamına olan güven ve inançlarını kaybedeceklerdir.

Kadına yönelik şiddetin bedensel etkileri;

Vücudun çeşitli kesimlerinde oluşan yara, bereler, morluklar, şişmeler, sıyrıklar, kesikler, kanamalar, yanıklar, kırıklar, göz ve beyin hasarları, iç organ yaralanmaları, bütün bunların sonucunda gelişen çeşitli hastalıklar, kalıcı sakatlanmalar ve nihayet ölüm meydana gelmesi bedensel etkiler olarak sayılabilir. Fiziksel şiddet, cinsel alana yönelikse, cinsel organlarla ve hastalıklarla ilgili bedensel etkiler de ortaya çıkar.

Ruhsal Etkiler;

Aile içi şiddetin neden olduğu ruhsal etkiler, bedensel etkilere göre daha önemlidir. Çünkü bedensel etkiler bir süre sonra tedavi edilir ve ortadan kaldırılabılır. Ancak ruhsal etkilerin, hem tedavisi zordur hem de ruhsal etkiler uzun sürelidir, çoğu kez yaşam boyu devam eder. Aile içi şiddete maruz kalan kadınların psikolojik bozuklukları açısından daha büyük tehlike altında oldukları bilinmektedir. Aile içi şiddete uğrayan kadınlar ilk şok ve inkar dönemini atlattıktan sonra, şiddete şiddet ile karşılık verme ve daha sonra da depresyon ve kendini suçlama tutumu takındıkları gözlenmektedir. Dövülen kadınlar bu dönemde çaresizliği öğrenmektedirler. Bilişsel bozukluklar, kendini küçük ve önemsiz görme, sosyal hayattan uzaklaşma, kendine karşı duyduğu güveni ve saygıyı kaybetme gibi etkiler görülmektedir. Cinsel bakımdan fiziksel şiddete uğrayanlarda oluşan etkiler ise daha ciddidir. Depresyon, korku, çeşitli kişilik bozuklukları, alışkanlık yapıcı madde bağımlılığı, kendini suçlu hissedip utanma, kendi kendine zarar verme girişimlerinde bulunma ve intihar etme eğilimi bu kişilerde görülen ruhsal etkilerin en önemlileridir.

Sosyal Etkiler;

Bir toplumda bu tür şiddet ve istismar olayları yaygınlaşsa, bu toplumun bireylerinin büyük bölümünün beden ve ruh sağlıkları bozuk demektir. Böyle bireylerden oluşan bir toplumun geleceği olabilir

Londra'da Gençler Newroz'a Hazırlanıyor

"Londra'da gençler, 2006 Newroz'unu coşkulu ve görkemli karşılamaya hazırlanıyorlar. Newroz kutlamaları Festival biçiminde organize edildi.

İlk kez geçen yıl, Londra'da iki hafta boyunca geniş kesimlerin katılımı ile bir festivale dönüştürülerek kutlanan Newroz, 2006 Yılında daha büyük ve daha uzun süreli kutlamalara sahne olacak. Öğrenci gençliğin birçok okullarda başlattığı Newroz hazırlıkları şimdiden büyük ilgi görmektedir.

1 Mart- 26 Mart 2006 tarihleri arasında Londra başta olmak üzere Britanya'nın dört bir tarafında coşkulu kutlamalara sahne olacak olan Newroz 2006 Festivali için tertip komitesini oluşturan dernekler yine İlk kez geçen yıl gerçekleştiği gibi bu yıl da ortaokullarda Newroz Kutlamalarını gerçekleştirmek için çalışmalarını sürdürüyor.

Hackney, Haringey, Enfield, Islington ve Waltham Forest bölgelerinde bulunan ortaokullarda ve bazı ana okullarında kutlamalar gerçekleştirilmeyi hedefleyen Newroz hazırlık komitesi bu amaçla bir çok ortaokul ile anlaşma sağladı. Geçtiğimiz haftalarda, White Hart Lane, Gladesmore, Islington Green, Islington Arts and Media, Holloway School, Haggerston Girls gibi okullarla anlaşma sağlayan Halkevi, başkan İbrahim Doğuş ve Northumberland Park ortaokulu yetkililerinden Ian Powel'in yaptıkları Bir toplantı ile Newroz 2006 kutlamaları içerisinde Northumberland Park Okulunun da katılımı konusunda anlaşma sağladılar.

İlticacı gençlere eğitim hakkı yok

Hollanda yasalarına göre iltica konumunda olan gençler 18 yaşını doldurduktan sonra eğitim hakkından men ediliyor.

Hollanda'da yaşayan Kürt genci Kudret Sancar, 'eğitim en doğal hakkımız' diyor.

Hollanda'da mevcut bulunan bir yasaya göre iltica konumunda olan gençlerin 18 yaşına kadar eğitim alma hakkına sahip. 18 yaşını doldurmuş gençlerin okuma hakkı elinden alınıyor. Yasa gereği 18 yaşından sonra eğitim görme sıkıntısı yaşayan Kudret Sancar (18) "Hollanda'da ilticacı gençler 18 yaşına geldikten sonra devlet okul masraflarını ödemi- yor. Ve eğitim hakkı elinden alınıyor" diyerek okula gidemediği için büyük sıkıntılar yaşadığını belirtti.

Genç olarak eğitim alamamanın, okula gidememenin zorluklarını ifade eden Sancar "okula gitmemem için hiçbir neden yoktu. Diplomam vardı ve okulda başarılı bir öğrenciydim" dedi. Okuyup öğretmen olmak istediğini, topluma faydalı bir fert olmanın yolunun bu olduğunun altını çizen Sancar, "belediyeye gittim. Sorunumu anlattım. Okumak istediğimi söyledim" diyen Sancar sözlerine devamla şunları söyledi. "Çok ilginç bir cevap aldım devletten. Bana 'senin gibi bir sürü genç var. Biz hangi birisine yardım edelim' dediler."

Eğitim isteğinin verdiği azimle durmayan Sancar Hollanda yetkililerinden aldığı bu cevaptan sonra kendi başına çözümler aramaya başladı. Hol-

landa da bulunan Kürt federasyonuna durumunu bildiren Sancar, "Kürt federasyonu bana yardım etti. Ve şu an okuma olanaklarım açıldı. Ben tüm gençlerin eğitim hakkını almak için olduğu her yerde mücadele etmesini istiyorum" diye konuşan Sancar, okula gitmesine rağmen sıkıntılarının da bitmediğini bildirdi. Hala kamplarda yaşayan ve iltica taleplerine olumlu bir cevap alamadıklarını söyleyerek Kürt gençlerine seslendi. "Geleceğimiz için uğraşalım. Çünkü 'olmaz' diye bir şey yoktur. Okuyalım. Okuyalım ki ülkemize ve halkımıza faydalı bir kuşak yetişsin. Eğitimsiz kaldığımız sürece küçümsenmekten ve sömürülmekten kurtulmayacağız. Zengin bir kültür ve tarihimiz var. Buna sahip çıkalım" dedi.

Haber Merkezi/Den Haag

Sosyal fobi'den kurtulmak için

Olağan şeylerden bile bir çok tehlikenin oluşabileceğini düşünüp, hayatlarını alıştıkları ortam ve kişilerle geçirmeye "kozaları içinde yaşamaya çalışırlar". Korkulu, endişeli ve diken üzerinde gibi olan davranışları başkalarının alay konusu olabilir.

Öncelikle aşağıdaki maddeleri dikkatlice ve endişeye kapılmadan okuyarak, bu tür bir davranış şekline sahip misiniz tahlil edin...

* Başkaları tarafından kabul görmeme, küçümsenme, eleştirilme, dışlanma endişeleriyle sosyal ilişki gerektiren işlerden uzak durma

* Seviliş, sayıldığına kesin inanimadıkça başkalarıyla iletişim kurmak, görüşmek istemez

* Hafife alınıp, dalga geçileceği endişesi ile yakın ilişkilerde rahat davranamaz, bu ilişkilerde tutukluk yasayıp, kendini ve sahip olduklarını ortaya koyamaz

* Başkalarının da bulunduğu iletişim gereken ortamlarda düşünce içerikleri yoğun bir şekilde eleştirilme, dışlanma düşünceleri ile kaplanmış

* Hissettikleri yetersizlik duyguları nedeniyle, daha önce karşılaşmadıkları kişilerle aynı ortamda bu-

lunduklarında istedikleri gibi hareket edememelerine, konuşma ve davranışlarında kısıtlılık hissetmelerine yol acar.

* Kişiler kendilerini sosyal acıdan yeteneksiz, renksiz, etkisiz, zayıf veya diğer kişilere göre daha değersiz bireyler olarak görürler.

* Küçük düşüp, mahcup olacakları şeklindeki düşünce yapıları nedeniyle kendi başlarına bireysel girişimlerde bulunamaz ve yeni aktiviteler başlamak ya da başkalarına katılmak istemezler.

Yukarıdaki maddelerle özellikleriniz birebir örtüşüyorsa çekingen kişilik bozukluğu rahatsızlığınız var demektir.

Ön yargılı mısınız?

Bu kişiler yeni sorumluluk ve dolayısıyla eleştiri alma olasılığı, üstlerle daha çok ilişki kurma ve inisiyatif kullanma durumları nedeniyle işlerinde daha üst konumlara yükselme tekliflerini reddedebilirler. Başkaları hakkında başlangıçta "beni eleştirir, beni aralarına almazlar" diye düşündüklerinden yeni ilişkilere girmekten kaçınırlar. Kendilerinden bahsetmekte, iç dünyalarını açmaları konusunda yanlış anlaşılma ve reddedilme endişeleri nedeniyle zorluk yaşarlar.

Kozanızdan çıkın

Utangaç, ürkek, yalnız, kendini gizlemeye çalışan, sesi soluğu çıkmayan, kendini frenleyen kişilerdir. Olağan şeylerden bile bir çok tehlikenin oluşabileceğini düşünüp, hayatlarını alıştıkları ortam ve kişilerle geçirmeye "kozaları içinde yaşamaya çalışırlar". Korkulu, endişeli ve diken üzerinde gibi olan davranışları başkalarının alay konusu olabilir. Başkalarına kıyasla toplumdan uzak yaşamayı yeğlerler, bu nedenle tanıyanları azdır ve iletişimleri de az olduğundan yeterli destek bulamazlar. Buna rağmen sevgi, saygı, yakınlık görmek ister, mükemmel ilişki hayalleri ile yaşarlar.

Çekingenliğin beraberinde getirdiği rahatsızlıklar

- Sosyal fobi
- Depresif bozukluklar
- Diğer kişilik bozuklukları (borderline, paranoid, sizoid, sizotipal k.b.)

Tedav edilmezse çekingenlik daha fazla artar

Toplumda %0.5-1 oranında görülmektedir. Çocukluk yaşlarında utangaç, yabancılar arasına çıkamayan, yeni durumlar karşısında endişe edip, gerileyen, oyunlara katılmakta isteksiz ya da pasif kalan ço-

cuklardır. Yıllar geçip, ilişki gereği arttıkça daha çok çekingenlikleri ortaya çıkar.

Çekingenlikten kurtulmak için

Tedavisinde psikoterapi birinci planda yer alıyor. Bu süreçte gerekirse ilaç tedavisinden de yararlanılıyor. Uzmanlar, özellikle medikal tedaviyle birlikte yürütülen terapilerin oldukça başarılı sonuçlar verdiğine dikkat çekiyor. Ancak, çekingenliğin boyutları ne kadar yoğunsa, tedaviden alınan başarı oranı da o kadar düşüyor. Dolayısıyla tedaviye mümkün olduğunca erken başlanması önemli.

Hobi edinin

Çekingenlikten kurtulmak için mutlaka bir hobi edinmelisiniz. Ancak grup çalışması gerektiren etkinlikleri seçmeye özen gösterin. Örneğin, basketbol, voleybol ya da tiyatro çekingenliğini üzerinden atmanız

İnsanlık Gerçek Baharı Özgürleşmiş Kadınla Yakalayabilir

8 Mart kadınlar açısından bir direnme ve mücadele günü olarak varlığını halen sürdürmektedir. Kürt kadını açısından 8 Mart'la başlayan direnişin 21 Mart Newrozuyla taçlanması mücadeledede ısrarın adıdır.

Kadın tarihi açısından direniş ve hak mücadelesinde önemli bir kilometre taşı olan 8 Martı yeni bir yılda daha karşılamaya hazırlanıyoruz. Özgürlükler çağı olarak ifade edilen 21. yüzyılın geçen bu ön yıllarında da kadın lehine değişen bir şey yok. Kadınlar hala erkek töreleri, erkek namusu adına öldürülüyor. Miting meydanlarında dövülüyor biber gazına maruz kalıyor. Sessizce, tarihsiz belgesiz intihara zorlanıyor. Tecavüze uğrayıp küçük, büyük fark etmez burunu kesiliyor, taşlanıyor ve öldürülüyor. İşyerinde tacize, ev içinde şiddete ve tecavüze uğruyor. Yaşama ve çalışma alanında yedeklenme, ikincil görülme, çoğu zamanda hiç görülme muamelesine maruz kalmaya devam ediyor.

8 Mart, kadın tarihine bir mücadele ve başkaldırı günü olarak geçmişti. Bu günün en önemli özelliği yaşamı, tercihleri belirleyen, erkek mantığı ölçülerinde doğumundan, ölümüne kader diye kendisine bellene tavrı koymaktı. 8 Martın direnişinin esin kaynağı bu tavrı gizlidir. Bu hare-

ketin mayası kadının düşüncede aydınlanması, tavrı koyma ve emeğiyle varolma kavgasıyla atılmıştır.

Mücadelenin hareket noktası da bizzat işçi kadınların mücadelesidir. 8 Mart tarihi, 1857 ve 1886 yıllarında Amerikalı işçi kadınların direnişlerinin anısına seçilmiştir. Bu direnişlere yol açan nedenler ve eylemde ileri sürülen istemler, kadın işçilerin yüz yüze buldukları çifte ezilmişlikle, yani hem sınıf hem de cins olarak çifte baskı ve sömürüye hedef olmalarıyla sıkı sıkıya bağlantılıdır. 8 Mart Amerikalı kadın işçilerin mücadelesi anısına saptanmış bir tarihtir, ama zaman içerisinde tüm kadınların ortak kavga mevzisine dönüşmüştür.

Kadın mücadelesi açısından önemli bir geleneği yaratan 8 Mart direnişi, kadın açısından halen bir direnme ve mücadele günü olarak varlığını sürdürmektedir. Ama üzerinden geçen bunca yılla rağmen kadının statüsünde ciddi bir değişim ve gelişim henüz yara-

tlmış ve yakalanmış değil.

Henüz sevgi ve aşk adına erkeğin bencil istemleri, talepleri içerisinde duyguları, ruhu ve fiziği günlük olarak katledilendir kadın. Dünyanın bir çok yerinde nasıl ya-

istemleri henüz kendisine ait kılınmış değildir. İradesine, gününe, geleceğine dayatılan savaş kendisine günlük şiddet olarak fatura olurken, kızları ve oğullarının kayıpları yüreğini, canını yakmaya devam ediyor.

Buna karşın kadın bu gün her zamankinden daha fazla mücadele birikimi, azmi ve gücüne sahiptir. Genelde kadın kendi özgürlük haklarını arama mücadelesiyle birlikte, topluma karşı da sorumluluklarını yerine getirme arayışına yönelmiş durumda. Bunun için örgütleniyor, toplanıyor, tartışıyor, eylem gerçekleştiriyor.

Dünyada yükselen kadın örgütlenmesinin en önemli ayağını Kürt kadınının mücadelesi oluşturuyor. Ulusal mücadele ile birlikte, paralel yürütülen kadın özgürlük kavgası önemli bir bilinçlenme ve duruşu ortaya çıkardı. Kimliği, duruşu ve tercihini netleştiren Kürt kadını, önümüzdeki sürecin öncü pozisyonunu şimdiden yakalamış durumda. Tüm eksik ve yetersiz yanlarıyla birlikte ya-

ratılan zemin üzerinden güçlü bir yürüyüş yakalanabilir. 8 Mart'ı böylesi sorumlulukla ele alan Kürt kadını, savaşın, şiddetin ve saldırının önünü alabilir ve 21. yüzyılı gerçekten kadın yüzü kılımda katkı sahibi olabilir.

8 Martta böylesi bir misyon biçildiğinde, Kürt halkının diriliş bayramı olan Newroz'la kurulacak köprüler çok daha güçlü olur. Gıdasını mücadeleden ve direnişten alan kadın hareketi, halkların toplumsal, sosyal ve siyasal tercihlerinin eşitlik, özgürlük ve demokrasi temelinde gelişmesinde en büyük rolü üstlenebilir. Bunun morali, coşkusu yakalanmış durumda, sürdürmek ve başarı kazandırmak ise tüm kadınların çabalarının ortaklaşmasıyla mümkündür.

Mart ayı baharın başlangıcını ifade eder. İnsanlık gerçek baharı özgürleşmiş kadınla yakalayabilir. Kadın ise böylesi bir misyonu kendisi açısından en büyük onur sayarak güçlü sahiplendiğinde, işte gerçek bahar o zaman yaşanır.

Fatma Adır

özgür yaşam diyalogları

Kadın kurtuluş ideolojisinin birinci ilkesi, doğduğu toplumlarda yaşamaktır. Yani güncel deyim ile yurtseverlik. İkincisi, özgür düşünce, özgür irade. Üçüncüsü, özgürlüğe dayalı bir yaşam paylaşımı için örgütlülük. Dördüncüsü, örgütlülükle birlikte mücadele ve beşincisi, yaşamın estetik, güzellikle olan ilişkisidir.

Dünya emekçi kadınlar günü dolayısıyla, bütün dünya kadınlarının özgürlük mücadelesini selamlıyorum ve inanıyorum ki, böyle bir sorun ciddi olarak sosyal mücadele gündemine girmiştir. Partimizin, sosyalizmi güncelleşmesiyle birlikte bu soruna çok ciddi eğilimi temelde, salt Kürdistan'daki kuruluşla sınırlı kalmayıp, başta Ortadoğu olmak üzere dünyadaki yeni sosyal mücadelelere de kadın boyutunda oldukça hem iddialı hem yaratıcı içeren bir yaklaşımı büyük önem taşımaktadır. Ve her şeyden önce bir kadın kurtuluş

ideolojisinden bahsetmek gerekiyor. Biz bu ideolojiyi yaratma peşindeyiz. Böyle sıradan bir iki olayı bir iki eylemi yorumlamakla, bu işin altından çıkılmaz; çok yoğun bir biçimde kadın kurtuluş ideolojisinin gelişimi sağlanmadıkça kendini kandırmaktan öteye gidilemez. İnanıyorum ki çok ciddi bir Kadın Kurtuluş İdeolojisine ihtiyaç vardır. Bu salt cins kurtuluşu anlamında bir ideoloji değildir. Sosyalist öğretinin ve hatta toplumun bilimsel analizinin bizi getireceği bir noktadır. Kadın eksenli bir kurtuluş ideolojisinin büyük önem taşıyacağını önümüzdeki süreçler ortaya koyacaktır. Benim şahsen daha çok üzerinde yoğunlaştığım hususlardan biride budur. Bu şüphesiz feminist bir yaklaşım değildir. Zaten ben kendim bir kadın değilim, ama kadın boyutlu, kadın eksenli düşünmeyi, giderek bir ideolojiyi ve buna dayalı bir örgütlenmeyi geliştirmeyi, oldukça önemli bul-

maktayım. Savaş sorunlarına çözüm getirmekten tutalım, özgürlüğe dayalı bir barışı mümkün kılmaya kadar, böyle bir ideolojik gelişmeye ihtiyaç vardır.

Şimdiye kadar olan tüm ideolojiler erkek damgalı, erkek ağırlık ideolojilerdir. Şüphesiz sınıf boyutu ve yine emperyalist sömürgeci boyutu vardır. Ama çok çarpıcı biçimde erkek egemenlikli boyutu da vardır. Bunu hiç kimse inkar edemez. Her ne kadar topluma hakim olan erkek egemenlikli yaklaşım bunu yüzyıllardan beri sürekli gizlemişse de, biraz bilime saygı, birazda kadının kurtuluşuna çok sıkı bir temelde ilgi duyan birisinin bunu görmesi mümkün değildir. Dolayısıyla düşüncede, kadın eksenli bir ideolojinin yaratılması gereği önemlidir.

Bizim burada dile getirmek istediğimiz şey, kapsamlıdır. Aslında bir zorlama ideoloji değildir. Tarihin ilk toplumsal örgütleniş aş-

masında ideoloji esas itibarıyla kadın eksenlidir. Mesela büyük İhtar tanrıçası vardır. Değişik dillerde Sterk, yani yıldız anlamına geliyor ve ilk tanrıçadır. İlk tanrı aslında bir tanrıçadır. Erkek tanrılar daha sonra ortaya çıkmış veya tanrılar daha sonra erkek tanrılar biçimde kendilerini ortaya koymuşlardır. Tabi buda, kadının üreticiliğiyle oldukça bağlantılıdır. Kısaca kadın ideolojisi cins ideolojisi değil, sosyal bir ideolojidir. Eğer bu sorunlara bu çerçevede yaklaşırsak ilkesel, ideolojik boyutlu sanırım şimdiye kadar bütün yaklaşımları bütün ideolojileri dolayısıyla onlara dayalı örgütlemeleri, kültürel, siyasi, askeri örgütlemeleri gözden geçirmek gerekecek. Neden? Çünkü erkek egemenliklidir ve dolayısıyla savaş içerir, eşitsizliği içerir, baskıyı içerir. Bu da, cinsin düşüşünü beraberinde getirir. Tabii, cinsin düşüşü de yaşamın düşüşü demektir. Yaşamda düştükten sonra -ki

kadın boyutunda bu çok çarpıcıdır-cinsin tutsaklığının bütün toplum da kaybeder. Azgın savaşların yolu, baştan sona kadar açılmış olur. Nitekim Türkiye'de, bugünkü savaşın çok azgın bir karakterde gelişmesinin sınıfsal özü var. Emperyalizmle bağlantısı vardır, ama çok şoven, hakim bir erkek anlayışıyla bağlantısı çok somuttur.

Bu nedenle diyorum ki, 'zamani değildir, daha sonra olabilir' biçiminde bir yaklaşım, son derece hatalıdır. Herhangi bir devrimci akım ve ciddi bir sosyal faaliyete girişmek istiyorsak; giderek kadınlar boyutunu esas alan bir ideolojik faaliyete şiddetle ihtiyaç vardır. Ben, bunu burada açmak durumunda değilim, zaten yeri de burası değil. Bu kadın günü dolayısıyla, bir kavram olarak bunu ortaya atıyorum....

Demokratik Konfederalizm
Önderliği Abdullah Öcalan

Kadın Kurtuluş İdeolojisi nedir? Neden gereklidir?

Li Batmanê, Ji Sedî 54 Jin, Li Ser Xwekuştinê Fikirîn e

Li gorî lêkolîna ji aliyê Navenda Şewirmendiya Jinan SELÎS a şaredariya Batmanê ve pêk hatiye, ji sedî 78 jin bûne berdêl an jî li ser daxwaza malbatên xwe zewicîn e, ji her 5 jinan yek, xwediyê herî kêr 7 zarokan e. Herwiha bi lêkolînê derket holê ku, ji sedî 54 jin fikirîne ku xwe bikujin û ji sedî 15 jinan jî hewldanane ku xwe bikujin.

Navenda Şewirmendiya Jinan SELÎS a Şaredariya Batmanê, di mehên dawî de, xwekuştinê jinan di derket asteke bilind, ji bo destnîşankirina rewşa çand, civakî û aborî ya jinên li bajêr, li taxên Belde, Pazaryerî, Petrolkent, Raman lêkolîn pêk anî. Di çarçoveya lêkolînê de, jinên panzed sal mezintir ên nezewicî û zewicî jî di nav de, bi giştî bi 300 jinan re hevdiştin pêk hatî ye û bi 100 jinan re jî anket hatiye çêkirin. Di encama lêkolînê nêzî 4 mehan dom kirin de, tiştên balkêş derketin holê.

Zarok hatine zewicandin.

Di çarçoveya lêkolînê de, ji 300 jinên tevli hevdiştinê bûne, ji sedî 58 jin zewicî, ji sedî 36 nezewicî, ji sedî 5 bî û ji sedî 1 jî, ji jinên ji zîlamê xwe veqetiyayî pêk tên. Ji sedî 67ê jinên zewicî di temenê di navbera 15-20 salan de ne, ji sedî 14.06 di temenê 21-25an de ye, ji sedî 3.13 jî di temenê 26 û jê mezintir hatine zewicandin pêk tê. Ji her sed jinan 6 jin, di temenê 14 an jî, biçûktir, hê di zarokatiya xwe de, hatine zewicandin.

Nikaha fermî, tenê ji bo zarokan

Ji sedî 82 jin bi nikaha fermî û mela û ji sedî 17 jî, tenê bi nikaha mela ve hatine zewicandin. Nikaha fermî, bilî pêwistiya hiqûqî, ji bo

destpêkirina dibistanê ya zarokan, tê çêkirin. Rastiya zewacê, ji saziyên refmî qut e û qebûlkirina jiyana kewneperest a li hemberî jinê, balê dikişin e.

Berdêl an jî, li ser daxwaza malbatê zewac, derbazdar e.

Aliyekî din ê lêkolînê jî eve ku

ji sedî 62 jin li ser pêşniyara hawirdor û malbatê, ji sedî 15 jin, weke berdêl hatine zewicandin. Ji sedî 9.38 jin di encama revê de û ji sedî 12 jî, bi daxwaza xwe zewicîn e. Ji her 5 jinan yek, xwediyê herî kêr 7 zarokan e. Xwedî zarok bûyîn, jinê girêdide û ji jiyana siyasî, çandî, civakî, perwerdehî û aborî dîr dixe. Jina ku ji aliyên herî girîng ên ji-

yanê dîr dikeve, îdiaya xwe ya bûyîna takekesê, di nava civakê de winda dike. Li gorî lêkolînê, ji sedî 50.91 jin, kontrolola zayînê bikar nayne. Ev yeka jî, girêdayî rewşa olî, raman û nêgîhîştina saziyên tenduristiya ye.

Tekoşîna jiyana a di bin sînorê birçîbûnê de.

Lêkolîn, pirsgirêkên aborî yên jin di jîrî jî, radixîn e pêş çavan. Li gorî lêkolînê; ji sedî 50iyên malbatan, di bin sînorê birçîbûnê de di jîrî. Tenê ji sedî 3 yên malbatan xwediyê hatina 900 mîlyon û zêdetir e. Ji sedî 55 jin, di encama koçberiyê de hatine Batmanê. Piraniya koçberiya di salên 1991-95an de pêk hatin e, koçberiyên ji ber neqariyên e.

Jin, nêzî xwekuştinê ne.

Li gorî lêkolîna ku cih daye xwekuştinan, rastîya xwekuştinan li Batmanê tiştek jî rêzê ye.

Ji sedî 54 jinên tevli lêkolînê bûne diyar kirin ku ew xwekuştinê fikirîn e û ji sedî 15 jinan jî dan zanîn ku wan hewl dane ku xwe bikujin.

Bi hevkarîyê, pirsgirêk wê bîna çareser kirin.

Derbarê lêkolînê de, xebatkara Navenda Şewirmendiya Jinan SELÎS a Şaredariya Batmanê sosyolog Gulistan Taşkın dazanîn ku ji sedî 24ê jinan, bi pêkhatinê toreya re, rû bi rû ne û got: Ev rewşa ku ji aliyê hiqûq nenasan ve, weke hiqûq, jiyana her 4 jinan, jinekê tehdît dike. Taşkın got: Tenê, bi hevkarîya saziyên civakê avadikin ve, mirov dikare li hemberî pirsgirêkên li ser bingehên dîrokî ava bûne, çareserîya biafirin e.

Werger; Avesta AYDIN

ROJDA KIZGIN/DIHA

Dema ku gotin wateya xwe winda bike!!!

Mirov çî dike gelo? Hemû tiştan. Carinan diteqê, carinan diteqîne. Lê ya herî dijwar jî, serpêhatiyên di dilan de bi cih bûne, hêviyên têkçûyî an jî durûtiyên di encama perçebûnan de xwe zêde kirin e, dema ku diteqê, dema ku biteqê, hest têk diçin.

Wê demê, li ser pira siratê dest bi gera di navbera bihuşt û dojhê dike hestên te. Nizanim çendin caran diçî û tîyî û nêrînen te naxwînim...Rûyê te yê ku gelek tişt lêbar kirî, ducanê rojê ye. Lewma jî, wisa cemidî ne avirên te. Dibe ku te banga keça şîrîna a başûrî jî, nebihîstibe. Dibêje ku, ez dixwezim, dilên cemidî, biherikînim an jî tiştek wisa... Helbesta,

“Dev ji bajarekî berdan û çûyîn Dev ji, hêviyekê, hesretekê an jî tiştek wisa...”tê bîra min. Dev jê berdan û çûyîn, di pratîkê de zehmet be jî, carinan di teoriyê de, ji bo mirovan gelek hêsan e. Dema ku mirov ji hin rastiyan diqete û tê roja me ya îro, wê demê fêhm dike ku ew rastiyan jî, bi mirovan re hatine pêşerojê... Ew rastî, carinan dibin birîna mirov û li ser wê birîna di-

meşî û deriyê dilê xwe ji hemû tiştan re digirî...

Kurdan, li hemberî salvegera komploya navnetewî 15ê Sibatê çalakîyên protestoyî li darxistin. Li Başûr, Bakûr û herî dawî jî, li Rojhilat ku hêzên dewleta Îranê, bi qatlamekê 8 kurd kuştin, cihên Kurd lê dijîn, dîrûşma “Bi can, bi xwîn, em bi te re ne, Ey Serok” hat berz kirin. Xwe, çalakiya li bajarê Fransa Strazbûrgê jî, hêjayî, dîtîne bû. Bi dehhezaran Kurd, bi yek dengî qîriyan û girêdayîna xwe ya li Rêberê Koma Komalên Kurdistan Abdullah Ocalan, anîn ziman.

Berî wê jî, di 1ê Sibatê de, endama YJA-STAR û fermanbara HPGê Viyan Soran- ku di heman demê de, bi rihê kurmançî, kelhûrî, lorî jî tevdişkeriya ango netewbûyî di rih û ramanên xwe de, bicîhkiribû, ji bo protestokirina komploya navnetewî agir berda bedena xwe. Ez bawer dikim, agirê li bedena Soran ket, di dilê gelek jinên ku ew nas dikirin û girêdayîna wê ya jiyane dizanibûn şewitand.

Nameyên wê yên ji beşên cûda pêk dihatin, min hê jî neqedandiyê.

Ne ku bêxem im. Ji ber ku dema hildidim destê xwe û dixwînim, hêsiyên di çavên min de dardekirî, hêdî hêdî tîr xwarê û stûnên dilê min perçe perçe dikin... “Dema ku gotin wateya xwe winda dike...”

8ê Adarê jî, nêzîk bû. 7. mîna salvegera komploya navnetewî ya li hemberî Rêberê Koma Komalên Kurdistan Abdullah Ocalan de, em di sa tenê ne...

Rêberê Koma Komalên Kurdistan Abdullah Ocalan, di hevdîtinekê de bal kişandibû ser projeya xwe ya nîvcomayî û gotibû: “Projeya min a jînê nîvco ma. Lê jin êdî, dikare, li ser lingên xwe bisekine.”

Li gel, pêwistiya ku birêz Ocalan dide jinê, bilî dijîmin an jî sistemên ku jin li hemberî wan têdikoşe, di sa ji aliyê dijberên sistemê ango ji aliyê mirovên nêz ve jî, dixwezim tîk biçe. Dibe ku di niyetê de wisa nîn be, lê pratîk divê bê mehkum kirin. Dema ku mînakên hespê Truva tê dayîn, gelo mirov, çiqas ji xwe dîr dibîn e. Gelek tişt nêzê me ne...

Tenê bi serê xwe nikarî hemû tiştan çareser bikî, bi rêxistinbûnê ve, mirov hêz dibe. Ji bo wê yekê jî,

kesatî girîng e û hemû tişt ked e. Keda ku Rêberê Koma Komalên Kurdistan Abdullah Ocalan da û projeya wî ya nîvcomayî ku xwestibû jinên Kurd wê bigîhînin dawiyê, çî bi zanebûn û çî jî, nezanî, dixwezim berovaci bikin. Jin, bi hest û zekaya xwe ya analîtîk, li hemberî wê yekê sekini ye.

Bêguman yên ku wê rastiyê nebînin, wê demekê şûn de bişibin sistema ku li hemberî wê şerkin e. Hêrsa me jî, wê zêde bibe. Lê divê, em jî xeletiyê nekin, ne li hemberî jina klasîk, li hemberî sistema ku xwe li ser hîmê têkçûna jinê ava dike, bisekinin. Berê jinan, jin bi aliyên klasîk ve jî diparastin. Ev parastîneke xwezayî bû, lê aliyê wê yê zanistî nehatibû pêşxistin. Niha ew alî jî hat pêşxistin û niha hêz û derfetên jinê zêdetir e. Analîza sistem, jin, civak, aborî û hwd. baştir dike. Lê eger polîtîze nebe, wê qezenc bik e!

Ez, ji du aliyan ditirsim; jina ku jîniya xwe dide şuxilandin û zîlamê ku hêsiyê ajo ango guduyên xwe ye, tim bê pîvaniyê diafirin e û

A. Avesta Aydın

kuştina hestan destpê dike dî re. Ev jî, zekaya jinê ya hesttan tîk dibe û xwe dispêre stûnên zekaya analîtîk a yekalî ya zîlam û mirina hest û raman destpê dike. An jî, deriyê dil û mêjiyê xwe, ji hemû mēvanên bê dem re digir e...

Ez jî, roja we ya 8ê Adarê pîroz dikim û hêvî dikim ku ne tenê bi rojekê sînordar bimîn e.

Çawa ku jiyana dom dike, çawa ku pelên daran di demsalêkê de hildiwêşin û di demsala din de hêşîn dibin, çawa ku dengê kevokan, bi rastiya şewba çûkan ve, di guhê me de, deng vedide, jiyana jî wisa ye. Gotinek heye, gul bê kelem nabe, an jî hemû tişt bi dijberê xwe ve heye...

Bila gotin, wateya xwe winda neke!!!

Aysel Avesta AYDIN
avesta_aydin@hotmail.com

Rojhilatê Kûrdistan Niviskar Rehîle EMÎNÎ

“Ji ber ku malbatek ku bi îdyolojî ya rêber APO bê perwerde kirin, her çi qas feqîr be jî, jinên wî malbatê li ser lîngê xwe disekine û nahêle ku zordestî ya dewlet û mêr li ser wê hakim be”

nê yek govarê kurdî li wê zankoyê de weşanê dike ku nawê wî MANÎŞIT e.

•**MANÎŞIT tê çi wateyekî ?!**

MANÎŞIT nawê çiyayekî ÎLAM a rojhilatê Kûrdistanêye. Ji bo pir esas bû ku kurdên kirmaşan û îlamê ku bi salane tîna asimîle kirin qazanc bikin. Me li ser wê yekê jî gelek pêşketin bi dest anî. Me nawan-dek kulturî li ser nawê “ kanûn a Kûltûrî ya RÛNAHÎ ” ava kir ku demek dirêj berpirsîyarên wê nawan-dek kurdên Îlamî bûn. Mexabin partî yê kurdên kilasîk tû girîngî nedane kurdên îlam û Kirmaşan. Lê hereket a PKK li Kirmaşan û îlamê belav bû û da îspat kirin ku kurdên herî welatparêz jî li wê herêmê de li rojhilat çê dibin. MANÎŞIT jî bo sîmbol a ÎLAM e hebun a govar a MANÎŞIT li bajara ÛRMÎYE xwedî wateyek taybete.

•**Hûn dema kû ji bo ZÎLANê kar dikir li ser mesele ya jinan a li rojhilatê bi avayekî taybetî çi pirojeyek pêş xistî bûn ?!**

Di govar a ZÎLAN gelek niwîskar hebun. Hem jin û hem mêr. Govar a zêdetir karên îdyolojîk û henek jî kulturî esas girt bû. Lê di heman demê de me piroje ya lîste kirina nawê jinên ku xwe şewtandinê û lêkolîn kirina, sebeb a wan xwe şewtandinan dest pê kir. Ji bo wê pirojeyê jî me serlêdana berpirsîyarên zankoyê kir û îzinnama ya fermî jî bo serlêdan a malan û kesên ku li naw bajar an jî li gûndên sinûrê de xwe dişewtînin sitand. Berê her tiştek me xebatên ku berê

henek kes û sazîyên taybetî li ser xwekuştin u xweşewtandina jinan li eyaletên din ê ÎRANê pêk anî bûn, da ber çawan û me lêkolînê li ser wan pêk anî. Piştê wê yekê jî Xebat a me li ser wê mijarê berfireh bû. Me gelek forman amade kir û bi kamêrayê me serlêdana nexweşxane yê li ÛRMÎYE û herweha gûndên herêmê kir. Me gelek wêne kişand û gelek nav jî me kom kir. Herweha jî bo lêkolînê sebeb a wan xwekuştinan me di gel ew kesên ku xwe şewtand bûn lê canê xwe ji dest neda bûn, pêk anî. Piranî ya wan jinan dogtin ku bi sebeb a zordestî ya mêrên malbatê û herweha feqîrî û reben bûna malbatê bedena xwe dane ber agir. Di lêkolîna me da tenê li herêm a ÛRMÎYE di sala 2002 de qasî 185 jin xwe şewtand bûn. Herweha henek jin jî bi rêyên din hewl dabûn ku xwe bikujin. Balkêşe ku piranîya wan jinên ku xwe şewtand bûn ji neteweyê Kurdistan bûn û tenê qasî 20 kes jî wan tûrkê azerî bûn! Ew yek jî xûya dike ku tirajêdî ya civak a kurdan çi qas mezine.

•**Ew wêne û niwîs û lêkolînên we geşetîncam ?!**

Mexabin, dewlet a ÎRANê nedixwest ku ew lîste yê nawê jinan ku xwe dişewtînin derkewe holê, ji ber ku ew her tim dibêjin bila rastî ya me neye eşkere kirin! Ji ber wê yekê jî dema ku me ji bo lêkolînê xwe serlêdan a henek gûndên ser sinûrê li nawçe ya bajar a SERDEŞITê kir, hêzên dewletê (her çi qas kû îzinnama ya zankoyê jî bi me re hebû) rê li ber me girtin û ez û

hevalekî min xistin nawa zîndanê. Hêzên dewletê îddî kirin kû em endamên PKK'ene û armanc a ya wan lêkolîn ewe kû em bi wê avayî biçin herêmên qedexê yê ser sinûran û serlêdana kampên PKK bikin! Her çi qas jî tû belgeyek di destê wan de tûne bû, 15 roj ez girtin û hevalekî min jî 30 roj di zîndanê de ma. Ew lêkolînê me jî bi foto û niwîsan jî me sitandin. Heya niha jî em li bin kontrol a wan de dijîn. Dewlet a Îranê jî bo me jî ceza ya salek dîyar kir. Lê ew ceza piştê re bû pere û me bi alîkarî ya fîraksîyon a nûnerên kurd û qasî 1000 îmze yê piştigîrî yê xwendikarên kurd li zan-ko ya ÛRMÎYE jî wê zîndanê xwe rizgar kir.

•**Axaftin a we ya dawî çîye ?!**

Ez bawerim kû tû kes heya niha wek serok APO pirsan jinan ew qas baş fêm nekrîye û kesên ku li azadî ya rastîna a jinan dîgerin bila ji çiyayên Kûrdistan û hizir û îrade ya jinên gerîlla binêrin. Di heman demê de ji gelê Kûrd û bi taybetî li jinên kurd dixwazim ku ji çawkanî ya mezina a azadî ya xwe rêber APO xwedî derkevin û di rêferandom a “Ocelan îrade ya sîyasî ya mine” beşdar bin. Ocelan ne tenê îrade ya sîyasî ya me, belkî di heman demê de îrade ya felsefî, azadî, demokrasî û wate ya jîyan a meye, bi taybetî jî bo jinan. Ocelan bi me re da zanîn kû jin jîyane. Ev jin daye jîyandin. Niha jî jinan gerek bersivê wê yekê bidin. Ocelan jî ji bo jinan jîyane.

Şerko CIHAN/MUHABAT

Kêçe kurd Rehîle Emînî bajar a XOY a rojhilatê Kûrdistan ser bi eyalet a ÛRMÎYE di sala 1978 hate dinê. Niha jî li bajar a NEXEDE ya rojhilat di heman eyaletê de jîyan dike. Gelek sal li ser kûltûr û ferhegê kurdî dixebite. Govara ZÎLAN û ROJA NÛ saz kirinê de mijul bû.

•**Tû çend sale li ser kûltûr a Kûrdî kar dikî. Berhemên we çi bûne heya niha?**

Rastî jî dema kû mirov li rojhilatê Kûrdistan û li cehekî mîna eyalet a ÛRMÎYE jîyan dike, hestên kurdanî gelek zêdetir di vî de pêş dikeve û dibe sebeb ku ji zarokati ya wî heya roja mirinê bi neteweyê xwe re û kûltûrê wê gelî girê dayî be. Ji ber ku di eyalet a me de zext û zorî yê dewlet û neteweyên cîran wek azerî u faris hene. Eme bi neçer wek alternatîvek parastina kultur a xwe dikin u em nahêlin ku wê yekê bikeve jêr lîngê zordanan. Ez berê her tiştek bi karê rojnamewanî re mijul bûm. Dema ku min li zan-ko ya ÛRMÎYE ders dixwand, ez di gel gelêk kurdên ku ji eyaletên wek KIRMAŞAN, ÎLAM û ...hwd re ku ji bo perwerde û ders xiwandinê hatbûn, nasyar bûm u em hêdî hêdî (her çi qas kû faşîzma hakim li ser me da zextê dikir) me xebatek hevpar dest pê kir.

Xebat a bi rêya birêve birina rê û resim a salvegerên HELEBÇE dest pê kir. Me li bajara ÛRMÎYE li ser nawê xwendikarên Kûrdên li zan-ko ya Ûrmîye, rê û resim birêve bir û her sal bi hezaran kes tevî wê me-rasîmê dibûn. Di heman demê de civîna kurdan dibû sebeb ku me zêdetir kurdên xebatkar û hûnermend nas bikin ku yek ji wan jî niha li ewrûpa li cem we xebat dike u nawê wî Ebdûlxaleq Yûsifî (Kawe ÛRMÎYE) ya sitranbêje. Kurdên welatparêz hêdî hêdî hejmarê wan a hevalbend zêdetir dibû û bi wê avayî em ketine nawa xebatên nû.

Ava kirina nawan-dekî rojnamewanî xebat a me ya duyemîn bû. Me piştî girtina serokê birêz Ebdûl-lah OCELAN hesekê bi hêzîtir ji bo

xebat peyda kir. Di rastî de hebûna îdyolojî ya serok ji aliyekî û zext û zorên dewlet a ÎRAN û TÛRKÎYE li hember welatparêzan, gelê Kûrd û serokatî ya wê gelî, bû sebeb ku em gelek bi hêzîtir û pirtir bikevin nawa xebat û têkoşînê.

•**ROJA NÛ weşana yekemîn e.**

Ji bo ku dengê me jî bê bihîstin me govar a ROJA NÛ weşand ku ew govar yekemîn govar a kurdî-farsî li zan-ko ya ÛRMÎYE bû. Govar a ROJA NÛ govarek edebî, sîyasî u civakî bû. Ew govar bi salan berxwedan kir û meşîya. Di heman demê de em li ser esas a îdyolojî ya rêber APO li govarekî din jî fikrî ku taybetî li ser meseleya jinan û azadîya jin bisekine. Ji ber wê yekê jî me di gel çend kes jî hevalên keç û jinên zan-ko ku îdyolojî ya me nê-zî hev bû axfîn û piştê re me biryar da kû nawê mezina a ZÎLAN kû sîmbol a jin û fêdakarîye li ser govarê danên. Bi wê rengî yekemîn govar a jinan a li rojhilatê Kûrdistanê bi nawê ZÎLAN hat weşandin.

•**Ew govarane îro jî tîna weşandin an ne?**

Mexabin her 2 govar piştî çend salan ji alîya dewletê hatin qedexê kirin. Dewlet digot hun nabê govarê kurdî li ÛRMÎYE biveşînin! Herweha me bangê dadgehê kirin jî ber ku me bajarên wek ÛRMÎYE, SELMAS, XOY, MAKO, NEXEDE, MÎYANDÛAB û ...hwd li wê eyaletê wek bajara Kûrdan bi nav kir bû. Wana bi taybetî niwîsên ser jinan li govar a ZÎLANê wek piro-pagende ji bo PKK û tenger a azadîya jinan dihesbandin. Balkêşe kû yek ji sebebên din a qedexê kirinê hebun a pît (alfabêt) ên latîn di beşa kûrmancî de bû! Ji ber kû li îranê tenê fontên erebî jî bo niwîsê bi zimanê kurdî serbestê! Ji ber wê yekê zext zêde bû. Lê me berxwedan dikir. Govar a me ya ROJA NÛ jî ji ber nebuna pere, tam yeksal nehat weşandin. Li gûr zagona zankoyê jî eger govarek ji yeksal zêdetir weşanê neke wê were rawestandin. ZÎLAN jî piştî demek hat qedexê kirin. Niha di wan salên dawî de te-

RASTIYA GUNDAN

Li gorî lêkolîneke ji aliyê Zanîngeha Selçûk ve pêk hatiye, baweriya li hemberî xwe ya zarokên li gundan dijîn, ji ya zarokên li bajaran dijîn zêdetir in.

Serokê Beşa Perwerde ya fakulteya Perwerdehiya Teknîkî ya Zanîngeha Selçûk, Alîkar Doçent Dixtor Engîn Deniz daxuyanîyek da û diyar kir ku, bi tevî pêşketinên teknolojiyê, wan ji bo destnîşankirina "tesîra jiyana bajaran çiqasî li ser baweriya li hemberî xwe ya zarokan heye" lêkolînek çêkirin e.

Deniz dazanîn ku wan li ser 829 xwendevanên du dibistanên navçeya Çumra ya Konyayê testa bi navê PIERS-HARRS bi karanîna e û di her testê de 80ê pirsan cih girtin e û got: "Di testê de, me ji xwendevanan xwest ku, pirsên weke ez baş wêneyan çêdikim, di nava malbatê de cihekî min ê girîng heye, ez gelek bi hêrsim, berî asmûnan, dilêmin dilerize, rûşenim, ez mirovekefî başim, çavên min xweşik im, ez di nav hevalên xwe de tîm heskirin, rûyê min xweşik e, bibersivînin."

Dû re, me ji bersivên xwendevanan, dilşadî, fikar, popularîte, aheng û reftar, xweşikbûna şeklî, rewşa fikir û dibistanê jî di nav de, bi giştî me mesabê 8 deqan kir û ev deqan jî, dû re me anîn ba hev.

Deniz diyar kir ku, di lêkolînê de derketiye holê ku, zarokên li gundan rûdinên, ji zarokên li bajaran dijîn zêdetir rûmetê didin xwe.

Stres baweriya ya li hemberî xwe, kêr dibe.

Deniz daxuyakirin ku, li gorî vê rûmeta li hemberî xwe, di zarokên li navenda Konyayê dijîn ji ser 80ê

48.39 e. Lê ya zarokên li Taşkent 51.16 û Hadîmê jî, ev hejmar weke 50. 54 hatiye destnîşan kirin û got:

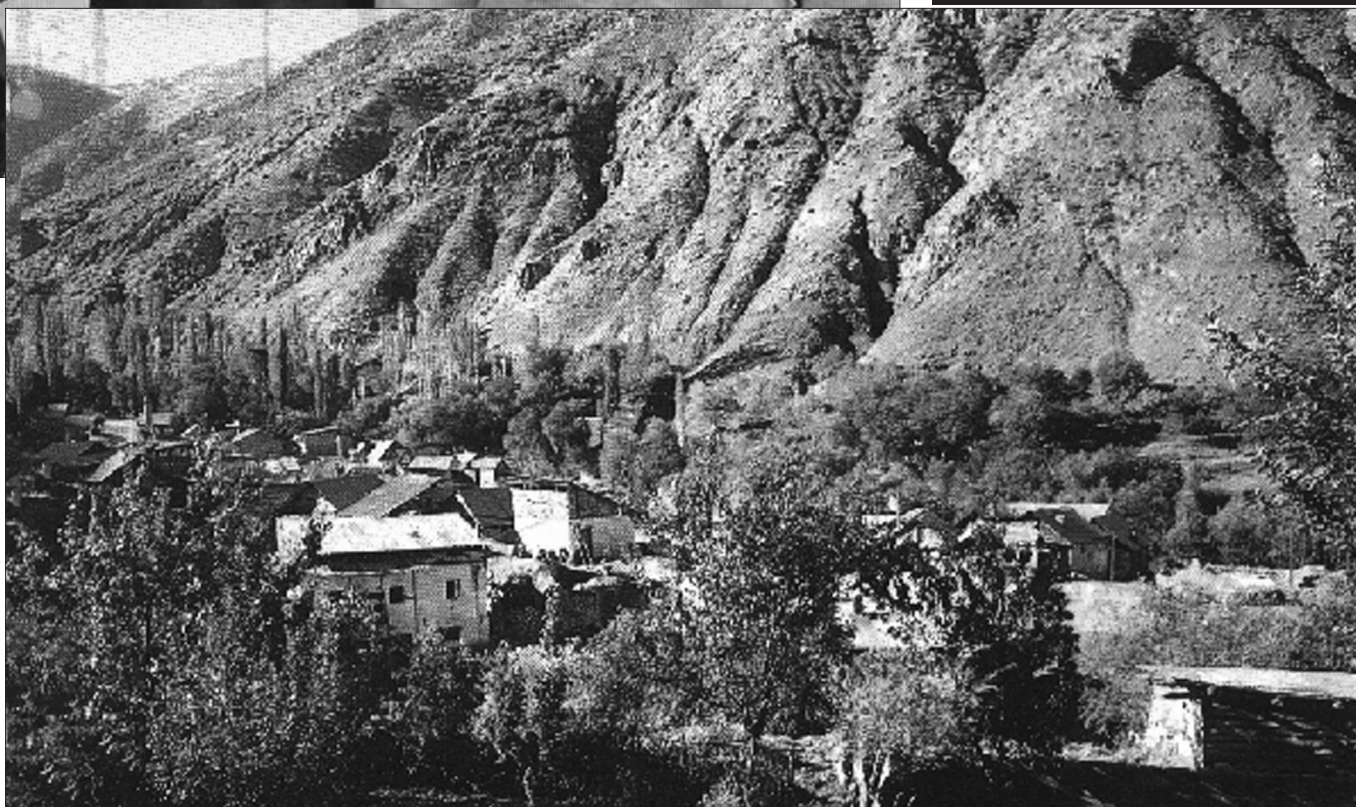
"Li gorî van encama diyar bû ku baweriya li hemberî xwe ya zarokên li bajaran dijîn, ji ya zarokên li gundan dijîn kêmtir e. Bêbaweriya li hemberî xwe ya zarokên bajarî, weke stresa bajar, stresa hewldana gihîştina serketina di dersxaneyê de û hwd. hat destnîşan kirin. Berovajî vê yekê, zarokên li gundan dijîn, serbesttir in. Cihên wan ên lîstikê zêdetir in û nayên astengirin. Di nava çar diwaran de namînin. Ev jî baweriya wan a li

hemberî xwe zêdetir dike."

Alîkar. Doç. Dr. Deniz destnîşan kir ku ji bo pêşketina baweriya li hemberî xwe ya zarokên li navendan dijîn, divê zarokan tevli bizavên civakî bikin, divê dê û bav berpirsiyariyên zêde nedin zarokan, divê li ser kapasîteya wan, mirov tişteki ji wan nexwez e, divê mirov wan û hevalên wan dane ne berhev.

Herwiha Deniz dazanîn ku di rûmeta ez bûnê de, rewşa malbat a civakî û aborî, reftara dema azeb bûn a zarokan, cihekî girîng digir e û got: Divê dema azeb bûnê de, malbat nêzîkatiyeke rast nîşanî zarokên xwe bidin, bawerî û hestên serkeftinê bidin wan.

Werger: Aysel Avesta

Veguherîna herî mezîn, bi veguherîna ku jin çêbike ve girêdayî ye!

Di şewedayîna şaristanîya nû de, azadîya jinê ya ji bo mîheng û wekhevîyê, rola sereke dilîze. Ji tîkûyîna dema Neolîtîkê vir de, rûmeta jinê ku hema bêje ji civakê hatiye rakirin,

wê dîsa bi vî awayê bikaribe cîyê xwe bigre. Bo vî, her xebatên wek teorîk, bername, rêxistinî û çalakî wê bêne lidarxistin. Rastîya jinê, ji tîgînên wek çîna proleter û gelên bindest ku berê pir li ser wan a dihat rawestandî jî êdî mijareke razber ya texlîlê ye.

Mirov dikare bibêje; di civakê de veguherîna bingehîn, bi veguherîna ku jin biafirîne re derdikeve holê. Jin çiqasê wekhev û azad be, hemû beşên civakê jî ewqasê wekhev û azad in. Di bînesazîya demokrasî û laîsîzmê de, demokratîzebûna jinê rola sereke dilîze. Ev gotinên kin yê derbarê jinê de jî, nîşandide ku di tevgerêke civakî de ro-

la jinê çiqas li pêş e.

Bernameya pîrsgirêka hawirdorê û ketina wê di nav pîlanê de jî, mijareke nû û girîng e. Wek nakokîyên civakî, nakokîyên di jiyana bi xwezayê re jî, giraniyêke xwe heye û derketiye holê. Parastina hawirdorê; parastina hêşînayî, av, hewa û avhewayê ye. Di vî bernamê de xalên girîng yê ku dev jê nayê berdan ev in. Parastina ajalan û herwisa pêşîlêgirtina li serjêkirina wan ku bûye wek hovîtiyê, pêwîst e di vî bernamê de cîyê xwe bigre.

Di civakên kapîtalîst de, ji alîkî ve teknîk tîm ewarekirin, ji aliyê din ve jî di rewşa cinawirên bê kontrol de ne. Di pêdiviyên bingehîn de, polîtîkayêke teknîkî û bi prensîb ku mirovatiyê tehdît neke, divê di bernamê de cih bigre. Şaristanîya nû ya hemdem; misteva û polîtîka bikaranîna teknîkê zelal dike. Di serî de enerjîya nukleerî, bandora sera, qûtên bi hormon û teknolojiya gen û bo hin beşên din çavdêrî û kontrol derkevin pêş. Herwisa di pîlansazîya nîfûsê, tedbîrên nexweşîyan, perwerde û hwd. de xebatên pêşketinê, wek xalên sereke wê di bernamê de bêne bicîhkirin. Divê ku saha teknîk û

aborîyê, bi hedefa demokratîkbûyîna civak, sîyaset û dewletê re di nav hev de bînin hûnandin.

Nêzîkatiya li hember zarok û kesên bi temen, hewceya bi awayêke hisî di bernamê de bê îfadekirin. Girîngiya van mijaran, qasî ku ji malbatê re neyên hiştin li ber çav in. Pîvanên etîk û exlaqên nû, pêwîst e bi şewazê sazîbûyîna di bernamê de werin qeydkirin. Bicîhkirina qanûna etîka nû, pêşketina dîroka ya herî girîng e. Divê bête zanîn ku ti tedbîrên polîtîkî û qanûn, nagîjin hêza exlaqî. Û bi vî zanistîyê jî bêne bicîhkirin.

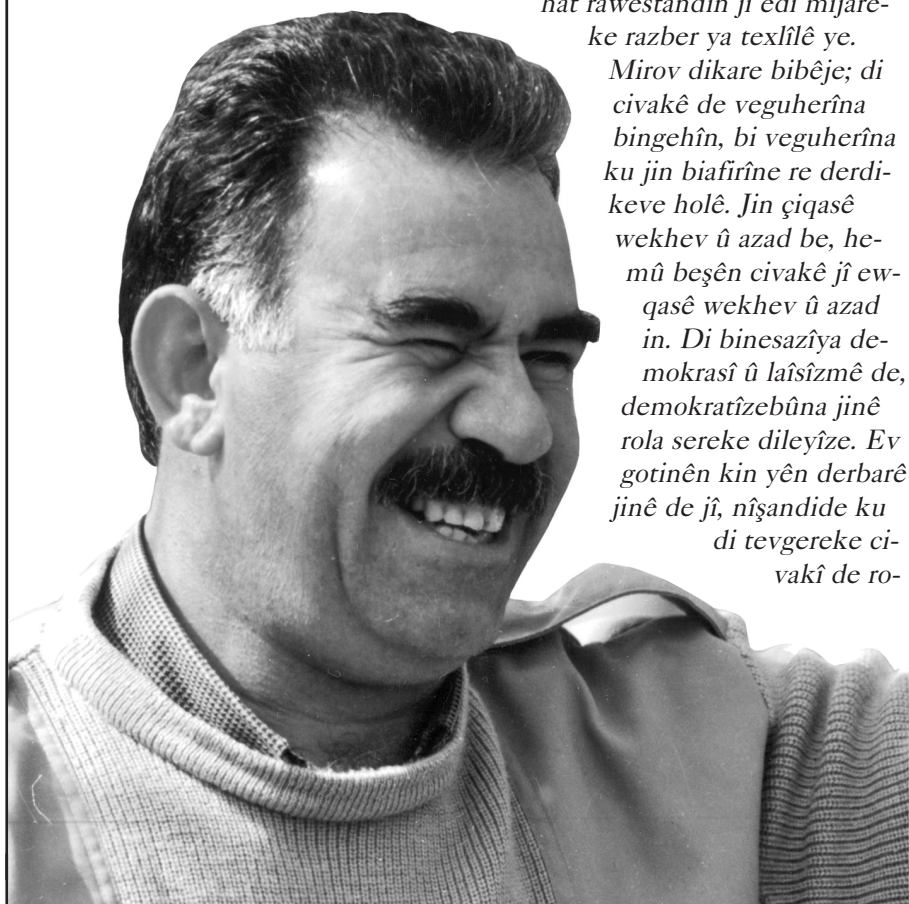
Tengasî û qeyranên di civakan de, delîlên kêmasîya exlaqê ne. Bes ku em dibêjin exlaq, em behsa kevneşopîyên olî û toreyî nakin. Exlaq; ne bi qanûn û zext, îfadeya bi bawerî, bi dil û wîjdan, girêdana bi başî, delalî û rastîyê ve ye. Lê ev; ji qanûnê herî bilind jî êdî bi hêztir e. Wek exlaqên paşverû û marjînal, exlaqên pêşverû û azadkar jî hene. Bernamêyê ku van her du curan ji hev cuda bike, rola perwerde û veguherîna jî dilîze. Ev; wekî sazîbûna manewî ya civakî jî tîmê binavkirin. Ew exlaqê ku bi qeyran û tengasîyên daketîyê, encax dîsa bi tundîya exlaqê nû, di

civaka nû de dikare cîyê xwe yê berê bigre û wisa jî di xilasîya ji tengasîyan de, rola xwe bilîyêze.

Exlaq, di sistemeke ku ji bo civakî hatiye amadekirin de, rola pîrekî dilîze. Weke bi hunereke serdest tijekirin û temamkirina bi ta-kekesî nava kincekî xweşik e. Herwisa, di civaka nû de, qasî exlaq, cîyêkî hunerê yê cuda jî heye û divê ev were nasandin. Civakek bê huner, wek bedeneke tazî û prîmîtif e. Û ev jî îfadeya qetana gîyan û fîzîkê jî zîhnîyeta rast e.

Di hêviya pîlana rast ya aborî, civakî û rêxistina sîyasî de, dema hedefên van bi yê hunerî re yek nebe, seqet, tazî û bed dimîne. Civakek bê huner nayê fikirîn. Huner; ne ku ya çîna jorîn, ango ya bîjartan e. Li dijî vî, bersiva ku gel dide mîtolojî, ol û felsefeyê ye. Ji alî zîhnîyet û îradeyên bilind ve, wek raman hatine afirandin, lê divê bikevin qalibên wisa ku gel ji wan a fêmbike û bi wan re bikeve nav jîyaneke aram. Bernamêyê lihevhatî, hunerê hawîrê diafirîne û xwe temamdike.

Rêberê Koma Komalên
Kurdistanê Abdullah Öcalan
Werger: Kazim Orak

Elke 10 Seconden Wordt Er Een Vrouw Verkracht

Verslaggevers van in totaal 31

Recentelijk hebben verslaggeefsters in een BIA conferentie, de positie van vrouwen bediscussieert in Noord-Koerdistan. De laatste tijd staan vrouwenrechten volop in het nieuws. Uit een onderzoek bleek dat 40% van de Koerden in Amed voor eerwraak zijn. Ook waren er twee inwoners uit Bitlis veroordeeld voor eerwraak. In Zuid-Koerdistan kwam er ook een bericht over eerwraak veroorzaakt door mobiele communicatie. Uit nieuws van het parool bleek dat elke maand één dode valt na eerwraak.

Verslaggevers van 31 lokale kranten uit voornamelijk Koerdische steden of Turkse steden met een grote Koerdische populatie Adiyaman, Ardahan, Diyarbakir, Elazig, Erzincan, Gaziantep, Hakkari, Igrid, Malatya, Mardin, Mus, Siirt, Sivas, Sanliurfa, Sirkak, Midyat, Nizip en Van hebben gediscussieerd over de positie van vrouwelijke verslaggevers in Noord-Koerdistan

locale radio- en tv stations en kranten van de provincies Batman, Adiyaman, Ardahan, Diyarbakir, Elazig, Erzincan, Gaziantep, Hakkari, Igrid, Malatya, Mardin, Mus, Siirt, Sivas, Sanliurfa, Sirkak, Midyat, Nizip en Van hebben gediscussieerd over "Vrouwenrechten wat betreft verslaggeving" in Batman.

De Jurist Hulya Gulbahar, en oprichter van het vrouwenplatform over de Turkse grondwet; Mede-Professor Doctor Hulya Tanriover van het Departement van Communicatie van de Galatasaray Universiteit; Doctor Aksu Bora van het Vrouwen Studies en Praktijk Centrum van de Ankara Universiteit; journalist Ipek Calislar; Beyhan Demir, algemeen manager van de "Pazartesi" (Maandag) magazine; en Halime Guner, de algemeen coördinator van het "Ucan Supurge" (Vliegende Bezem) Vrouwencentrum namen in het seminarium deel als trainers. Het seminarium was georganiseerd door de Media Vrijheids en

Onafhankelijkheids Journalistiek Monitor en het Nieuws Netwerk (BIA?) project in Hotel Asko in Batman.

Het seminarium begon op zaterdag 17 september. In een basis speech, beschreef BIA? Afgevaardigde Coördinator Fugen Ugur BIA en gaf hij enige informatie over het project. "Het trainingsprogramma, dat elk jaar in zes gebieden georganiseerd wordt in overleg met Professor Dr. Sevda Alankus, streeft ernaar om leden van de lokale media te doen beseffen dat vrouwelijke kwesties gebaseerd op politieke en ethisch-verantwo-

ordelijke verslaggeving afgedekt worden.

Jurist Hulya Gulbahar, die op de eerste dag van het BIA? seminarium sprak op "Vrouwenrechten Verslaggeving", gaf informatie over de "Nationale en Internationale Regelingen over Vrouwenrechten."

"Vrouwelijke kwesties worden als slap nieuws behandeld," zei Gulbahar. "De strijd voor vrouwenrechten is een politieke strijd. Het is een strijd die de conflicten tussen mannen en vrouwen overtreft."

"Hoewel veel vrouwen in Turkije werken, zijn mannen doorgaans eigenaren van bedrijven. Wanneer we naar de vormen kijken, kunnen we zien dat slechts acht van de echte familie-ondernemingen, is geregistreerd onder de naam van de vrouw. 93.5 procent van de vrouwen in Koerdistan heeft geen inkomen. 76.6 procent van vrouwen in de Egeïsche regio hebben geen sociale veiligheid of inkomsten."

Gulbahar beargumenteerde ook dat werkende vrouwen in Turkije onderbetaald worden. Al sprekende over geweld tegen vrouwen, zegt ze dat economische redenen, minder belangrijk zijn dan eerwraak.

horen, hun rechten verdedigen en de controle over hun leven proberen te herwinnen, worden ze vermoord om de "eer" te behouden."

Gulbahar zei dat de lokale media een grote verantwoordelijkheid hebben.

"Zij moeten de echte reden achter eerwraak onderzoeken, via een advocaat of een aanklager," beredeneerde ze.

Volgens een onderzoek uitgevoerd door de Dicle universiteit in Amed, is de meerderheid van mensen in Amed voor eerwraak. Ze geloven dat "onreine" vrouwen gedood moeten worden om de eer van de familie te redden.

De Turkse regering heeft zwaardere straffen aangenomen voor mensen die eerwraak plegen. De daders kunnen nu levenslang krijgen. Turkije heeft dit gedaan vanwege de EU toetredingsonderhandelingen. Recentelijk waren twee broeders uit de stad Bingol veroordeeld voor een eermoord op Güldünya Tören. Ze zijn veroordeeld voor 11 jaar en 8 maanden gevangenisstraf.

Tanriover: De media zijn de vrouw symbolisch aan het vernietigen Mede-Professor Dr. Hulya Tanriover maakte een tweedelige presentatie genaamd "Media en Vrouwen." Tanriover had het eerst over "Media en de vertegenwoordiging van vrouwen in de media," en vervolgens over "Schendingen van vrouwenrechten in de media."

"De media vertegenwoordigen vrouwen in bepaalde vormen en maten," zei Tanriover. In onze samenleving, zijn vrouwen, goede echtgenoten en goede moeders."

Tanriover beredeneerde dat vrouwen enerzijds als slachtoffer en anderzijds als seksueel object worden gepresenteerd, wanneer ze worden verkracht. "De Turkse media hebben de 'Achterpagina schoonheid' geïntroduceerd in de wereldmedia literatuur," zei Tanriover.

"De media vernietigen vrouwen symbolisch door problemen van vrouwen te negeren en niet te verdedigen," voegde ze eraan toe. "Er zitten economische, culturele en sociale redenen achter deze benadering."

Wordt vervolgd

Eerwraak

"Wanneer een moord een eerwraak is, wordt het bijna gerechtvaardigd," zei Gulbahar. "De werkelijke redenen van de moord kunnen binnen de regels gelezen worden." "De redenen zijn voornamelijk economisch. Vrouwen worden gezien als producten, die gebracht en verkocht kunnen worden. Wanneer zij hun stem laten

Uit het onderzoek, dat afgenomen is onder 335 mannen en 95 vrouwen met als doel het onderzoeken hoe de lokale bevolking tegen eerwraak aankijkt, blijkt dat 37.4% van de geïnterviewden vindt dat een vrouw, die een buitenechtelijke relatie heeft gedood moet worden, terwijl 16% vindt dat ze niet gestraft moet worden.

Tiyatro Boyalı Kuş'un yeni oyunu "Kadınlar Savaşı", tek perdelik bir 'komedi ve trajedi'. Antik Yunan metinlerinden Zeynep Kaçar'ın tasarladığı oyunun dramaturjisi ve rejisi Jale Karabekir, Ülfet Sevdî ve Bilge Açıkgöz'e ait.

Oyunda; Burçak Karaboğa, Elif Ongan Tekçe, Aynur Tokluoğlu ve Hasret Canan Tutuş rol alıyor. Müzikte Murat Hasarı, dekorda Bünyamin Bozkuş ve Tan Yücel, kostümde Fisun Bölal, masklarda Ülfet Sevdî ve Berna Güler, ışık tasarımında Bilge Açıkgöz ve ses kaydında da Yüksel Torun'un imzası var.

Savaş, şiddet ve kadınlar. Tiyatro Boyalı Kuş, "Kadınlar Savaşı (bu bir oyun değildir!)" adlı oyununda Antik Yunan tragedyası ve komedyalarını kadın bakış açısıyla ele alıyor. Aristofanes'in ünlü komedyası Kadınlar Savaşı'ndan esinlenerek yazılan oyun, savaş ve kadın temasını iki ayrı boyutta ele alıyor: Kadınların savaşa ve şiddete karşı nasıl mücadeleye ettiklerini komediyle sunarken, diğer yandan da binlerce yıldır süregelen bu savaşları kadınlar açısından sorguluyor; tarihin içinden Cassandra, Antigone, Iphigenia, Klytemestra, Hekabe gibi trajik kadın karakterlere ses veriyor. Aristofanes'in Kadınlar Savaşı adlı ko-

medyası, kadınların savaşı durdurmak için Akropolis'i ele geçirmelerini ve erkeklerle cinsel ilişkiye girmemeye karar vermelerini konu alır. Kadınlar parayı ele geçirerek ve erkekleri cinsel diyete zorlayarak, arzularını barışa ulaşmayı hedefler. Tiyatro Boyalı Kuş "Kadınlar Savaşı (bu bir oyun değildir!)" adlı oyununda, kadınların bu barış isteğini farklı bir açıdan ele alıyor: Bir yanda savaş ve barış ikilemini komedi düzleminde tartışırken; diğer yanda ise Antik Yunan Tragedyaları'nın kadın karakterleri bizlere savaşı anlatıyor...

Tiyatro Boyalı Kuş

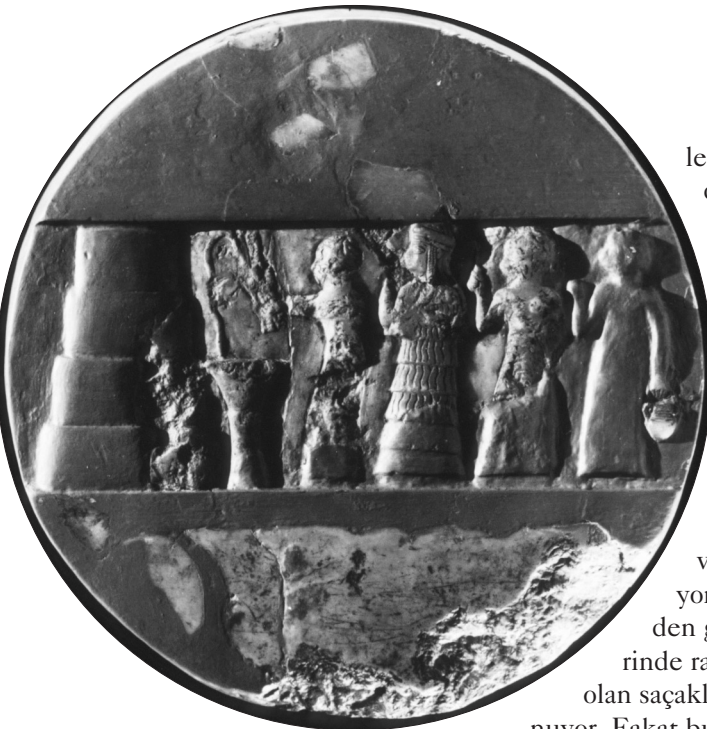
2000 yılında Zeynep Kaçar ve Jale Karabekir tarafından kurulan Tiyatro Boyalı Kuş, Türkiye'de kadın bakış açısıyla tiyatro yapmayı hedefliyor. Topluluk kendi yaşam ve deneyimlerinden yola çıkarak Tiyatro Boyalı Kuş Üçlemesi'ni yaratmıştır: "Ferhat ile Şirin (2001)", "aşk ihanet yalnızlık vesaire (2003)" ve "Dış Ses (2004)". Bu Üçleme, kadınların "kurgusal yaşamlarını" geleneksel anlatıların, modern metinlerin ve yaşamların içinden farklı bir yaklaşımla irdelemektedir.

Neden Boyalı Kuş

Tiyatro Boyalı Kuş adını bir öyküden esinlenerek aldı: Çocuklar kuş sürüsünden bir kuşu seçer, onu farklı bir renge boyar ve sürünün içinde bırakırlar. Sürüdeki diğer kuşlar boyalı kuşu kendilerine benzemediği ve farklı olduğu için öldürürler. Topluluk, toplumda simgesel olarak kadınların da boyalı kuş rolünü üstlendiğini düşünmekte. Erkek egemen bir toplumda, kadın olarak kendini var edebilme, üretme, geliştirme çabaları onu farklılaştırır ve bu farklılık tehlikeye iş-

ret eder. Farklılığını vurgulayan grup, hem oyunları hem de çalışma biçimiyle egemen sisteme karşı durmaya çalışıyor. Türkiye'de geleneklere ve toplum kurallarına karşı çıktığı için öldürülen, dışlanan, işkence gören, işini kaybeden binlerce kadın var. Tiyatro Boyalı Kuş, kadın bakış açısıyla yaptığı tiyatroya bu adı verirken, "boyalı kuşlar" olarak toplumda olduğu kadar, tiyatrodaki da hüküm süren erkek egemen söyleme karşı durmak ve direnmek amacıyla sahnelerdeki varlığını sürdürüyor.

Tarihteki her konuyu ilki Sümer'de olduğu gibi, kadın şairi de Sümer topraklarında buluyoruz. Bu şair bayan hem bir prenses, hem de önemli bir mabedin baş rahibesi. O ilk Akad kralı birinci Sargon'un kızı Enheduanna. (İ.Ö. 2400)

Sargon kızı Enheduanna'yı tanrıça İnanna'nın babası Ay tanrısı Nanna'nın Ur şehrindeki görkemli Ekişnugal adlı mabedine baş rahibe yapmıştı. Enheduanna, yalnız birçok din adamlarının başı olarak bu mabedi ve Uruk şehrindeki gök tanrısı An'ın mabedini yönetmekle kalmıyor, aynı zamanda Sümer tanrı ve mabetlerini ögen birçok ilahiler yazıyor. Sistematik bir teolog olduğunu gösteren bu ilahiler kendisinden en az 600 yıl sonraya kadar varlığını sürdürmüştür. Onların kopyaları yapılarak çeşitli şehirlerin ve okulların kitaplıklarına alınmış, oralarda okunmuş, üzerlerinde çalışılmış ve şarkı olarak söy-

Tarihte ilk kadın şair: "Enheduanna,

Enheduanna, hem bir prenses, hem de önemli bir mabedin baş rahibesi. Sümerce ve kadın dilinde şiirlerini kaleme almıştır.

lenmiştir. Enheduanna'nın varlığını yalnız şiirleriyle değil, arkeolojik bulgularla da biliyoruz. Kendisinin, ve 3 yardımcısının kabartmalarının olduğu disk varlığını kanıtıyor. Kendisi profilden görünüyör, üzerinde rahibe kıyafeti olan saçaklı elbisesi bulunuyor. Fakat bunlardan en et-

kili olanı kuşkusuz edebi yazıları, daha doğrusu şiirleridir. Bunlar hem Sümer'ce, hem de kadın dilinde yazılmıştır. Sümer'de kadınların yazdığı veya onların ağzından yazılan edebi eserler kadın dilindedir. Hatta hadımlara ait olanlar da öyle.

Biz burada 153 satırlık bir şiirden bölümler vereceğiz. Bu şiir en az 50 kopyaya ait parçalar toplanarak tamamlanabilmiştir. Yine de arada kırıklıkları ve bozuklukları ile dolayısıyla tamamlanamayan, anlaşılmayan yerleri vardır. Bu şiir dinsel, tarihsel ve politik bakımdan önemlidir. Şiirden verdiğimiz bölümleri şöyle sıraladık:

- 1-Aşk ve savaş tanrıçası İnanna me'lerin hanımı olarak öğülüyor
- 2-Başkaldıran bir dağın yola getirilişi anlatılıyor (orada yaşayan insanları İnanna yola getirmiş).
- 3- Uruk şehrinde Lugalanne adlı biri kral Sargon'a baş kaldırıyor
- 4-Enheduanna Uruk'dan sürülüyor.

yor.

5-Uruk şairi lanetleniyor.
6-Enheduanna, fena durumundan kurtarması için, tanrıça İnanna'ya yakarıyor.

Tanrıça İnanna me'lerin hanımı olarak öğülüyor

Bütün me'lerin kraliçesi, görkemli ışık,
Parıldayan giysisi içinde, görkemli kadın,
Gök ve yerin sevgilisi,

Başkaldıran bir dağın yola getirilmesi

Saygı göstermeye dağda
Bitkileri lanetledin,
Onun yüce kapısını küle çevirdin!
Onun nehirlerinden kan akıttır-dın

Başkaldıran Uruk şehri ve İnanna "Bu ülke senindir" demeyen şehir!

"Seni meydana getiren babanıdır" demeyen şehir!
Senin söylediğin kutsal emri, senin yolundan döndürdü,

Enheduanna'nın Uruk'dan sürülmesi

Kutsal Giparu'dan önüne geldim.
Ben yüksek rahibe, ben Enheduanna,
Tören sepetimi taşıyarak bir neşeli şarkı söyledim
Fakat senin meydana getirdiğin o yerde oturamıyorum artık

Günün ışıkları yaklaşıyor
Benim üzerimdeki ışık yok oluyor

Gölge ışığa yaklaşıyor
Ve kum fırtınası gibi onu kaplayacak.

Benim tatlı sesim bozuldu,
Bana zevk veren her şey toza döndü.

Ey Sin!göğün kralı! Bana ne yaptı bu Lugalanne?
An'a söyle, İnanna beni kurtarsın!

Ağlayan çocuğu annesi susturmasın!

Ey hanımım! Ağıt gemisi düşman toprağına yanaştı

Orada kutsal şarkımı söylerken öleceğim

Çok kabaca bana saldırdı,
Vaktiyle zafere erişen ben, mabetten atıldım

Bir kırlangıç gibi pencereden uçurdu beni.

Yaşamım yitirildi
O beni dağlara sürdü.

Yüksek rahibelik tacımı başımdan çıkarttı.

Tanrıça İnanna'ya yakarış

Çok değerli hanımım, An'ın sevdiğini,

Senin kutsal kalbin yücedir,
Benim için o sakinleşsin!

Uşumgalanna'nın (tanrıçanın kocası Dumuzi) sevgili gelini
Sen göğün temelinden tepesine kadar kıdemli bir kraliçesin

Büyük tanrılar, Anuna'lardan nasıl büyüksün sen!

Ey İnanna! Sen gök gibi yücesin, bilirsin!

Benim sözüm henüz bitmedi.
Bana düşmanca bir yargı geliyor
Benim ellerim kavuşmuyor.

Ben Nahha'nın parlak ve yüksek rahibesiyim

An tarafından sevilen kraliçem,
Kalbin bana acısın!

İşte bunlar en az 4500 yıl önce prenses Baş rahibe olan tarihin ilk kadın şairinin dizeleri.

Kaynak: Muazzez İlmiye Çığ
04.07.1998

Dorşin
Poyraz

Neden değişmiyoruz

Ciltler dolusu kitaplar, sayfalar dolusu makaleler yazılmış sanatın hayatımızdaki önemi üzerine... ve her fırsatta sanatın vazgeçilmezliğine dair vurgular yapılır. Peki ama gerçekten sanat hayatımızda ne kadar yer tutuyor? Neden gerçek rolünü oynayamıyor?

Çoğumuz için izlediğimiz film, dinlediğimiz müziğin ötesine geçmeyen sanat, bazılarımız için lüks bir ilgi alanı, kimisi için diğer insanlara olan farkı, kimisi için de sorunlarından kısa bir süre de olsa uzaklaşma ortamı olarak değerlendirilir.

Yaşamı değiştirme ve güzelleştirme gücü olan bu aracın hayatımızdaki yerini kendine soran oldu mu acaba? (Ya da sanatın değiştirme gücünü ne kadar biliyoruz?) Ne zaman sanata ihtiyaç duyuyoruz? Hangi hallerde onun hayatımızda olmasını istiyoruz? Çevre ile olan bağımızda yaşadığımız sorunları aşma konusunda ona ne kadar başvuruyoruz? Bu tür soruları çoğaltabiliriz. Ama bence bu soruların içinde, "Sanata hayatımızda nasıl bir rol veriyoruz ve olmazsa olmazlar listesine alıyor muyuz? soruları daha öncelikli cevap bekliyor.

İzlediğimiz her filmde, okuduğumuz romanda kendimizden ne çok şey ararız. Kaybettiklerimizi ve düşlerimizi bulmaya çalışır, birilerine benzemenin hazzını duyarız. Ressam Mondrian, "hayat dengeye kavuştukça sanat ortadan kalkacaktır" diyor. Kendimizi toplum içinde anlamlandırdıkça ve toplumu anlamlı kıldıkça sanatın görevi değişir. Yaratım üzerine kurulmuş bir yaşamda ve yaratım ile değer bulunan bir toplumda başkalarına benzeme isteminin kendisini bir diğerinden daha şans(sız)lı görmenin, haksızlıkların, eşitsizlikleri kader olarak görmenin yeri olmayacağı için; sanat kendini eğlendirme ya da benzeme eğiliminden çok güzelleşmenin aracı olacaktır.

Aristoteles'e göre, duyguları artırmaktır sanatın görevi, korkuyu ve acıyı yenmenin aracı... Tabularımızı yıkmak, başkalarının korkularını anlamak ya da içinde olduğumuz anlamsız hüznün ve çözümsüzlüğün kaynağını bulmak için sanatı tercih ettiğimiz pek söylenemez. Daha çok derdimizin büyüklüğünü anlatan, bizi biraz olsun günlük yaşamın sorunlarından uzaklaştıran, sevdiğimizle geçirdiğimiz birkaç saati güzelleştiren bir aracın ötesinde görmeyiz onu. Ya da doğayı ve içinde yaşadığımız topluma dair bilgiyi edinme aracı olarak da almamız onu ele. Kısacası sanat, kendi işlevinin ve varoluş mantığının çok ötesinde bir yerlerde duruyor. Değiştiren, dönüştüren, güzelleştiren, eleştiren, fazlalıklardan arındıran, insan ile doğa arasındaki uçurumda köprü olan bir konumda değil. Neden?

Çünkü sanatın hayatımızda nasıl bir yerde olacağını bilmiyoruz. Ona neden ve ne zaman ihtiyacımızın olduğunu, sanatın nasıl olması gerektiğini, onun yaşam ile aramızda önemli bir bağ olduğunu, da bilmiyoruz.

Bu nedenle sanatın neden hayatımızı değiştirmediklerini, yenilemediğini, güzelleştirmediklerini, eskiyi tekrar ettiğini sorarsak kendimize, bu yaşam ve doğa içinde kendimizi tanımlayamadığımız gerçeği çıkar ortaya.

Çünkü sanat, insanın doğada kendisine koyduğu tanımdır.

Ayna, Ayna Söyle Bana

Kısa filmin gelişmesine, toplumsal cinsiyet rollerinin sorgulanmasına, filmlerde kadın bakış açısının geliştirilmesine ve bu bakış açısına sahip yeni yazar ve senaristlerin sinema sektörüne kazandırılmasına olanak sağlamayı amaçlıyor.

9. Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali Kısa Film Öyküsü Yarışması için başlık belli oldu: "Ayna ayna söyle bana!.." Bu yıl, kahramanı kadın olan ve günümüzde geçen masallar yarışacak.

Festival, her yıl olduğu gibi yine "Kısa Film Öyküsü Yarışması" ile start alıyor. Kısa filmin gelişmesine katkıda bulunmanın yanı sıra, toplumsal cinsiyet rollerinin sorgulanmasına, filmlerde kadın bakış açısının geliştirilmesine ve bu bakış açısına sahip yeni yazar ve senaristlerin sinema sektörüne kazandırılmasına olanak sağlamak amacıyla hareketle düzenlenen yarışma için bu sene bir "ipucu" belirlendi: "Ayna ayna söyle bana..."

Ayna ayna söyle bana... sırrının ardında hangi sırlar saklı?

Ayna ayna söyle bana... En güzel olmak için ne yapmalı bu dünyada? Diyet reçeteleri, maskeler, kremler, estetik operasyonları yeter mi "en güzel" olmaya? Bütün bunların vadedtiği kadını gösteren, hangi ayna?

Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali, dokuzuncu yılında, Kısa Film Öyküsü Yarışması'yla "güzel ve çirkin olma"

hali üzerine kaleme alınacak kısa film öyküleri üzerinden bakıyor ve katılımcılardan masal yazmalarını istiyor.

Yarışma, Türkiye'de ya da yurt dışında yaşayan herkese açıktır; ancak, kısa film öykülerinin toplumsal cinsiyet eşitliğini tartışan, tartıştıran, benimseten, anlaşılmasını ve yerleştirilmesini sağlayacak bir bakış açısı ve yaklaşımla yazılmış olması gerekir. Yarışmaya, daha önce filme çekilmemiş ve yayınlanmamış öyküler katılabilir. Adaylar yarışmaya en fazla üç farklı kısa film öyküsü ile katılabilirler.

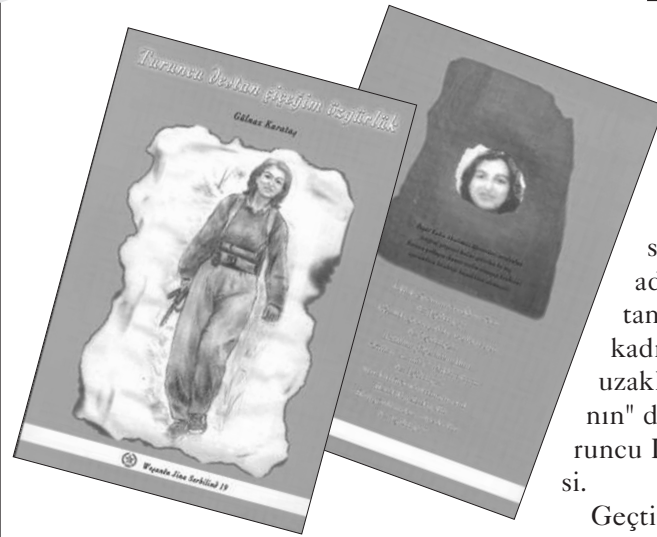
Bu tarihe kadar rumuz belirtilerek gönderilen öyküler Seçil Büker, Gülden Treske ve İnci Demirkol'dan oluşan bir jüri tarafından değerlendirilecek ve aralarından seçilen 10 öykünün yazarı festival tarihlerinde düzenlenecek olan 3 günlük "Senaryo Nasıl Yazılır" konulu atölye çalışmasına davet edilecek. Bu atölyede, her yazar kendi öyküsünü senaryo tekniğine göre nasıl yazacağını öğrenmekle kalmayacak, diğer katılımcı yazarların öyküleri üzerinde çalışma olanağı da bulacak.

Katılımcılardan birini atölye çalışması sonunda ikinci bir ödül daha bekliyor. 10 se-

naryo içinden Mine Vargı ve Işıl Özgentürk tarafından seçilecek olan "en iyi senaryo", Türkiye'nin en büyük yapım şirketlerinden olan Filma-Cass tarafından filme çekilecek ve bir sonraki festivalde gösterilecek.

Kadının Kaleminden

Gülnoz Karataş'ın -kendi deyimiyle-'özgünce'si, dağlarda mayalanan bir yaşamı anlatmakta. Yeniden yaratılışın sancıları, başarıları, hüznüleri, sıcak yoldaşlık ilişkileri, ateş başı sohbetleri samimi bir yüreğin güzelliğinde akıtılmaktadır yüreklerimize...

"Savaş gülüm, sıkı savaş, savaşıkça varız biz, savaşıkça güzelleşir çoğalır, savaşıkça severiz. Umuttan, sabahtan, ateşin çocuklarından korkan düşmanı vurmaya gidiyorum."

Kürt kadınının özgürlük mücadelesi ve ordulaşmasının öncülerinden biri olan Gülnoz Karataş'ın (Beritan) güncesi kitaplaştırıldı. Günce Gülnoz Karataş'ın 1992 yılındaki mücadele an'larını, zaman zaman zorlukların çetin savaşımı, zaman zaman ise mücadele iradesi ve coşkusunun en güçlü ifadesiyle birleşerek kadın ordulaşmasındaki en önemli süreci kahraman bir öncünün kelimeleriyle anlatıyor.

Doğru yaşamın adı

'Beritan' adı, acının güce, yaşam kararlılığına büyük bir savaşla dönüştürüldüğü Kürdistan topraklarında bağımsızlığı ve özgürlüğü destansı bir direnişle yaratanları simgeler. "Beritan" adı, binlerce yıldır her şeyin aleyhine olduğu, "günahkar" kılınarak başı hep önde ve eğik tutulan kadının yaşam özleminin gerçekleşmesini temsil eder. Doğru yaşamın, yaşamın karar, ira-

Bir çizginin 'özgünce'si' Turuncu Destan Çiçeğim Özgürlük

de ve uygulama gücü olmanın bağımsız kişilikten geçtiğinin en somut kişilik örneği olan Beritan adı, bu toprakların binlerce yıldır tanıklık ettiği ihanete, köleliğe ve kadını yaşamın kaynağı olmaktan uzaklaştıran sisteme karşı "insan tavrının" da adı olmuştur" diye başlıyor Turuncu Destan Çiçeğim Özgürlük güncesi.

Geçtiğimiz Haziran ayında Jina Serbilind Yayınlarından çıkan Gülnoz Karataş'ın güncesi, sıcak savaş yıllarında Beritan'ın kendisinin adını verdiği 'Turuncu Destan Çiçeğim Özgürlük' Kürt kadınının ordulaşmasına günlük olarak savaşına tanıklık etmek isteyen okuyucularla buluşuyor. Kitap, '92 yılının şubat ayından eylül ayına kadar geçen mücadele sürecinin zorlukları ve sevinçleri ile mücadele arkadaşlarının ona ilişkin yazıları ve Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin yaratıcısı Abdullah Öcalan'ın Karataş'a ilişkin değerlendirmelerinden oluşuyor.

Özgünce...

Kitabın içindeki yaşam ve mücadele öyküsü, kişiliklerin kişilik savaşımının örnekleri kadar güncenin bugüne ulaştırılmasının hikayesi de bir o kadar her yönüyle değerini artırıyor güncenin. Gülnoz Karataş'ın güncesi ağır savaş koşulları dolayısıyla bütünüyle muhafaza edilememiştir. Kendisi, turuncu kapaklı güncenin üzerine "Turuncu Destan Çiçeğim Özgürlük", "öz güncem" yazarak Berdan adlı gerillaya ulaştırılmasını istemiştir. Gülnoz Karataş'ın şahadetinden sonra güncesi mücadele arkadaşları tarafından bir başka deftere de aktarıldıktan sonra ulaştırılmasını istediği gerillaya ulaştırılmış, ancak Berdan'ın da şehitler kervanına katılmasıyla Gülnoz Karataş'ın güncesi bulunamamıştır.

Jina Serbilind Yayınlarından çıkan bu kitap da Kürdistan dağlarında Beritan'ı kendisine direniş çizgisinin sembolü olarak kabul ettikleri Beritan'ın mücadelesini devam ettiren kadın gerillalar tarafından güncelin orijinalinden aktarılan biçimiyle kitaplaştırılmış. Güncenin bazı sayfaları, ağır savaş koşullarından dolayı tahrir ol-

muştur. Ancak elde bulunan bölümlerin tümü kitaplaştırılmıştır.

Mücadele arkadaşlarının yazdıkları ise O'nun yaşamının bir başka yönüne ışık tutar. Mücadele safalarına katılmadan önceki yaşamı, şahadetinden sonra yaşananlar bir bir anlatılır, ona duyulan hayranlık ve özlemle...

Ve şahadeti...

Şahadetini kitabın arka kapağında bir kayanın sessiz aklından öğreniyoruz. Özgür Kadın Akademisi öğrencileri Beritan'ın kahramanca şahadetine tanık olan kayanın ortasına fotoğrafını koyup, kutsamışlar o kayanın tanık olduğu direnişi. 92 yılının Ekim ayında ihanet çizgisi ile özgürlük çizgisi arasında yaklaşık 40 gün süren II. Güney Savaşı'na komutan olarak katılan Beritan, mermileri tükendiğinde ihanete teslim olmayıp, her biri uçurum çiçeği olan yüzlerce direnişçi Dersimli genç kız gibi kendisini uçurumlardan aşağı bırakmıştır. Öyle ki bir zamanlar karşısında savaşan Güneyli peşmergeler dahi kahramanca şahadetinden etkilenmiş, peşmergeliği bırakarak Özgürlük Hareketi'ne milislik yapmaya başlamış, çocuklarına Beritan ismini vermişlerdir.

İşte Beritan'ın özgünce'si bu destansı direnişleri anlatmaktadır.

Tokluk uğruna aç toprakları süren biz değil miyiz?
Güzellik uğruna çirkin savaşları veren biz değil miyiz?
Namlular gölgesinde aşkları, ölümler denizinde dostlukları kuran biz değil miyiz?
Demek ki gelecek yakın Ha bugün ha yarın Varacak olan biz değil miyiz?

İnatçı Fil Ve Yavrusu

Afrika'nın ormanlık köşelerinden birinde bir fil ailesi yaşamış. Bu ailenin en küçük üyesi olan yavru fil çok inatçı ve yaramazmış. Bir keresinde aile dolaşmaya çıkacakmış. "Bizle gel" demiş baba fil. "Hayır ben sizle gelmiyorum" diye başını sallamış inatçı fil yavrusu.

"Gel beraber gidelim" demiş annesi.

"Hayır gelmiyorum."
"Gel!" demiş kardeşleri.
"Hayır" demiş yavru fil.
Aile küçük fili yalnız bırakıp dolaşmaya çıkmış. Yavru fil bir süre tek başına eğlenmiş, ama sonra canı sıkılmaya başlamış. Şimdi artık dünyaya çok kızgıymış. "Bundan sonra fil olmak istemiyorum. Küçük fil olmak kötü bir şey" diye düşünmüş. "Peki ne olayım?"

O sırada zıplaya zıplaya ilerleyen bir ceylana gözü takılmış. "Ceylan olayım" diye karar vermiş. Ceylanı taklit ederek zıplamaya başlamış. Ama kalın ve hantal ayakları birbirine takılıvermiş. Bunun üstü yere düşmüş!
"Ceylan olmak o kadar eğlence-

li değil" diye geçirmiş aklından. "Maymun olayım o halde!" Maymunların olduğu ağaçların yanına gitmiş.

Ağacın üzerinde daldan dala zıplayan maymun yavrularına seslenmiş:

"Bundan böyle ben de maymunum!"

Maymunlar ağaçtan, küçük yaramaz filin yanına inmişler. Üzerine çıkmışlar, kimi kulaklarını çekmiş, kimi kuyruğuna asılmış, kimi kafasına Hindistan cevizi atmış.

Yaramaz fil maymunların arasından zor kaçmış! Yolda rengarenk bir papağana rastlamış. Papağan bir ağaçtan ötekine uçuyormuş. Küçük filin çok hoşuna gitmiş.

"Ben de papağan olmak istiyorum. Bana uçmayı öğretir misin?" demiş.

"Elbette öğretilim!" demiş papağan.

Beraberce göl kıyısındaki dik yamaca gitmişler. Papağan haydi uçalım diye ileri atlamış.

Fil de onu taklit etmiş ve yamaçtan aşağı kendine bırakmış. Papağan kanatlarıyla uçarken, yaramaz fil yavrusu, paldır küldür yuvarlanmış ve kafasının üstüne göle çakılmış. Çamur içinde, sudan kendini kurtarmaya çalışırken çok korkmuş.

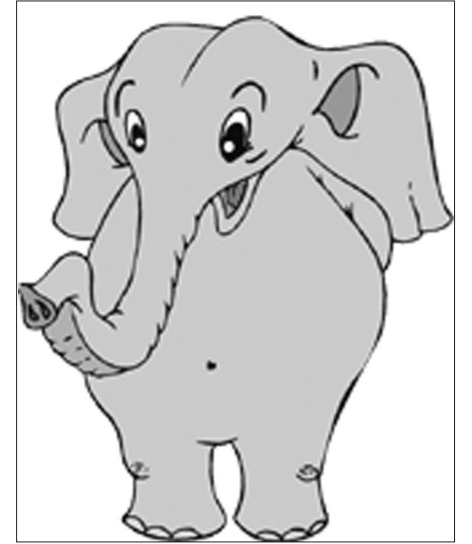
Zorlukla karaya çıktığında üstü başı çamur içindeymiş ve her tarafı ağrıyormuş.

"Galiba ben fil yavrusu olarak kalmalıyım" diye düşünmüş. Sonra ailesini aramaya başlamış. Artık onlarla birlikte gezmek istiyormuş.

Bu bir Afrika Masalıdır
Telif hakları mevzuatına uygun olarak "bilgilendirme" amacıyla ak-

tarılmıştır.

Kitap Adı: "Her Güne Bir Masal"
Yayın Sahibi: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Tic.San.Aş.

Bilmece

- 1-Adamın biri boş havuza düşmüş ama elbiseleri ıslanmamış, neden?
- 2-Tavuklar en çok hangi ülkeyi sever?
- 3-Bir elmayı yerken kurt bulmaktan daha kötü olan nedir?
- 4-Düşünen file ne denir?
- 5-Hangi kalemler yazmaz?
- 6-En temiz böcek hangisidir?
- 7-Mantarlar niçin şemsiye şeklindedir?
- 8-Kolu var, bacağı yok, dikdörtgeni var, karesi yok.
- 9-Beyaz duvar içinde, sarı karnarya yatar.

Cevaplar
1-Adamın yaş gününüymiş
2-Mısır
3-Yarım kurt çıkması
4-Filozof
5-Kontrol kalemiyle
6-Hamam böceği
7-Yağmurlu yerlerde yetiştikleri için
8-Kapı
9-Yunurtta

Asit yağmuru

Gökyüzünde

Başımızı yukarı kaldırıp baktığımızda, bulutları ve mavi gökyüzünü görürüz. Ama gökyüzünde görmediğimiz başka şeyler de var. Bunların bazıları Dünya'mıza zararlı.

Neler oluyor?

Santraller elektrik üretmek için kömür yaktıkça, otomobiller benzin kullandıkça, havaya görülmeyen gazlar karışır. Bu gazların bir bölümü su ile karışıp, limon suyu veya sirke gibi asitli bir hale dönüşür.

Neler olabilir?

Bazen bu gazlar yağmur bulutlarına girip, orada yağmur veya karla karışır. Sonra, bu asit, yağmur veya karla birlikte Dünya'ya düşer. Buna asit yağmuru denir.

Kötü haber

Asit yağmuru bitkilere, nehir ve göllere ve bunların içinde yaşayan canlılara son derece zararlıdır. Bazı yerlerde ormanların ölümüne neden olmaktadır. Ve insanlarla hayvanların içtikleri suları kirletmektedir.

Bizim görevimiz

Asit yağmurunu durdurmak, bizim için çok önemlidir. Bunu yapmanın yollarından biri daha az otomobil kullanmaktır. Diğer bir yol, enerji tasarrufundan geçmektedir. Ne kadar az enerji kullanırsak, santrallerde o kadar az kömür yakmak zorunluluğu olacaktır.

Siz ve aileniz çok çeşitli yollarla enerji tasarrufu yapabilirsiniz. Enerji tasarrufu yapmak, Dünya'yı kurtarmakla eş anlamlıdır.

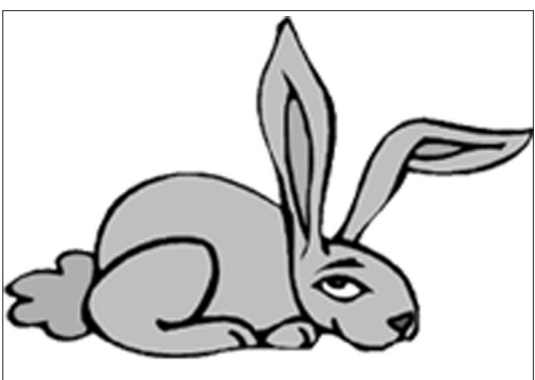
Kardelenin hikayesi

Kardelen ilkbaharda en erken açan bitkilerin başında gelir. Sütbeyazı çiçekleriyle karların arasından boy verdiği için bu adla anılır. Kardelenlerin Asya ve Avrupa'da kendiliğinden yetişen 12 türü vardır. Daha çok ormanlardaki nemli topraklarda ve ağaç diplerinde yetişirler. Süs bitkisi olarak da yetiştirilirler. Kardelenlerin gövdenin tabanından, yani toprağın hemen yüzeyinden çıkan iki tane ince uzun yaprağı vardır. Bu yaprakların ortasından, boynu yere doğru eğik uzun saplı ve çan biçimli tek bir çiçek çıkar. Kardelenler döllenme sonucu oluşan tohumları yada toprağın altında gelişen soğancıklarıyla çoğalır. Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yabani olarak yetişen kardelen türleri vardır. Bunların önemli bir bölümü Avrupa ülkelerine satılmak üzere söküldüğünden, kardelenler yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

İlginç bilgiler

- Kız çocukları erkek çocuklarından daha fazla gülümser..
- Kare şeklindeki su şişelerinin köşeleri çok hassastır,kolayca kırılırlar...
- Ultra viyole ışınları kurbağa yumurtalarına zarar verir.Sonuç olarak kurbağaların hızlıca soyu tükenmektedir.
- Okyanus dalgaları su yüzeyinin 300 metre kadar altına gidebilir.

- Tavşanlar günde 18 kere şekerleme yaparlar.
- Amavutluk'ta sakız çiğnemek yasalara aykırıdır.

Fıkra

İki yüzlü

Öğretmen, sordu:
- İki yüzlü kime derler
Çocuk cevap verdi:
- Okula güler yüzle gelen öğrenciye...

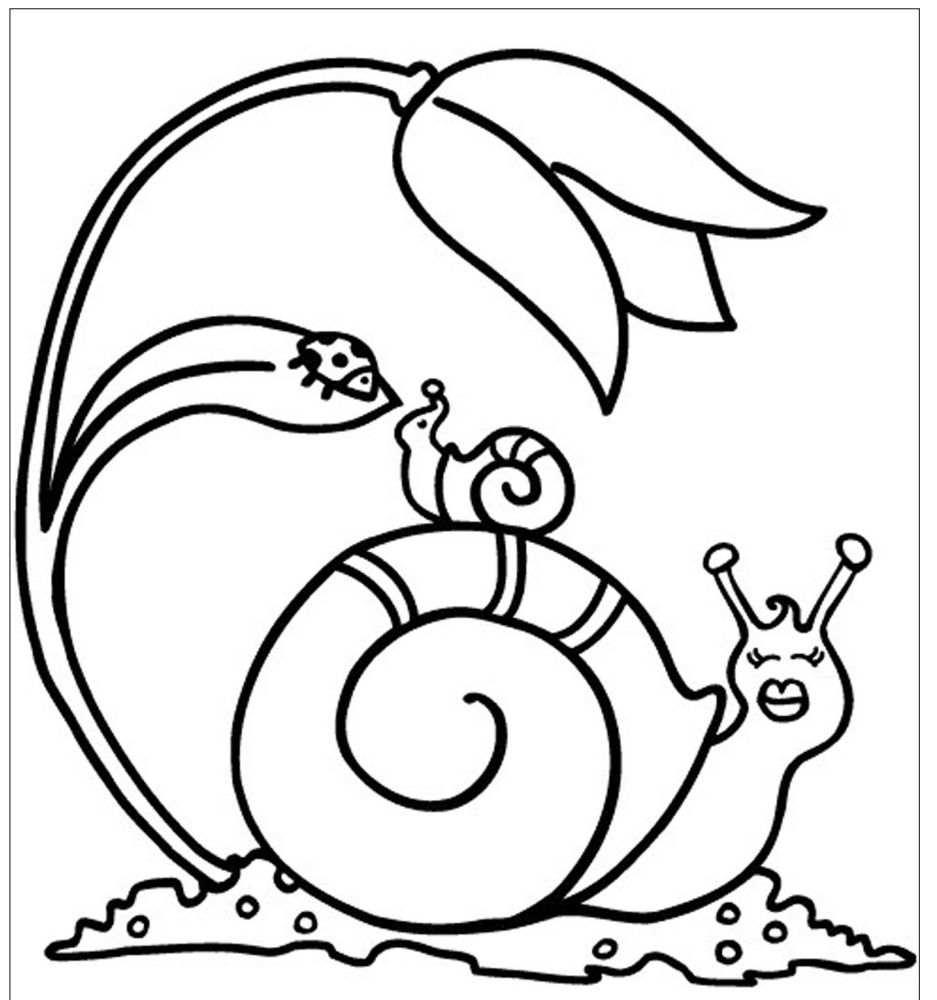
Babam kızıyor

Ali okula yeni başlamıştı, Öğretmen gelenlerin ve babalarının isimlerini soruyordu. Sıra Aliye gelmişti. İsmi ne?
- Ali
- Babanın ismi ne?
- Baba
- Evladım babanın başka ismi yok mu?
- Öğretmenim üç kardeşim var. Hepimiz baba diyoruz: Ama başkaları Ahmet diyor.
- Ahmet desene:
- Ahmet deyince babam kızıyor öğretmenim.

Zeka

Hasan okula yeni başlamıştı. İlk gün akşam olup da eve dönünce,annesi merakla sordu:
-Ne yaptınız oğlum bugün okulda? Çocuk cevap verdi:
-Bugün pek bir şey yapmadık galiba, çünkü yarın da çağırdılar.

ÇOCUKLARRRR BİZİ BOYAYINNN!

Küreselleşme Kadına Ne Getirdi?

Ataerkilliğin hakim olduğu bir dünyada özgürleşmek mümkün değil. Bu nedenle küreselleşme karşıtı hareketin, ekolojiye, toplumsal barışa, insan haklarına, sosyal adalete ve feminizme de duyarlı olması gerekir.

Semayenin küreselleşmesiyle yalnızca gezegenimizdeki ekolojik çeşitliliğin yok edildiğine tanık olmadık. Değişik tatların, kokuların ve renklerin yok edildiğini görünce aynı zamanda dayatılan tüketim toplumuyla insanların sürekli fakirleştiği, korku içinde yaşadığı, sürekli tatsızlık ve mutsuzluk duyduğu bir dünya da yaratıldı.

Küreselleşme'nin anlamı kadın için farklı mı?

Küreselleşmenin basit anlamı: Gana'daki kabile reisinin ayakkabısının Nike olması; Türkiye'deki kadının taklit de olsa çocuğuna Adidas marka spor takımı almaya çalışması; bunun yanında Nike'ın fabrikasında günlük bir dolardan hiç bir sosyal güvencesi olmaksızın çalıştırılan Endonezyalı kadın'ın çocuğuna o markadan giydirmemesinin hayal olduğu; Datça'daki kadının çocuğunu kapıya getirilen mis kokulu köy yağurdu yerine (daha hijyenik anlayışıyla?)

Nestle markalı yoğurtla beslemesi; Etiyopya'da kahve yetiştiren kadının 60 yıldan beri emeğinin sömürülmesi; hatta bu sömürünün günden güne artırılarak bugün kilosu 16 sente sattığı kahve karşılığında sırtını örtecek giysi bile alamaz duruma gelmesidir.

Sonuçta küreselleşmenin etkisi, kadının yaşamına biraz daha farklı yansdı. Peki nasıl yansdı?

Küreselleşme kadına ne getirdi?

Küreselleşmeyle, kadın için zaten oldukça sembolik olan sosyal fonlardan hızla kısıntıya gidildi. Bir yandan da kadınların kısıtlı çalışma güvencesi ve sosyal haklarının birçoğu rafa kaldırıldı. Dünya kadınlarının %70'i (1.3 milyar) yoksulluk sınırının altında yaşar.

Kapitalist küreselleşmeyle birlikte neoliberal politikalar kapsamında birçok ülke, ekonomilerini yeniden düzenlemek durumunda kaldı. Birçok firma iş yerlerini iş güvenliği yalarının olmadığı (ya da zayıf oldu-

ğu), ucuz iş gücüne sahip yerlere kaydırırken yine kadınların haklarının budanması ilk planda hedeflendi. Elbette bu durum üçüncü dünya kadınlarına daha da zalimce yansıtıldı. Örneğin, Meksika'da kadının "çevik elleri"nin sebze paketlemede, Mısır'da kadınların "yumuşak elleri"nin pamuk toplama kullanılması, Türkiye ve Çin hatta gelişmiş ülkelerde göçmen kadınların sosyal güvenceleri olmaksızın hazır giyim sanayinde çalıştırılması gibi. Tüm bu yukarıda sayılan sektörlerde iş güvenliğinin çok düşük olduğu koşullarda, düşük ücretlerle uzun saatler işçi çalıştırıldığı saptanmıştır.

Yeni ekonomik düzende firmalar birbiriyle yarışırken işçi ücretlerini azaltmak, sosyal güvencelerden kesmek ve ucuz işçi almak konusunda genellikle kadınlara yüklenir. Örneğin, Kanada'nın hazır giyim sanayinde düşük ücretle işçi çalıştırmak için genellikle kadın işçiler tercih edilir. Kamu sektörlerinin özelleştirilmesinden de kadınlar daha ironik bir şekilde paylarını alırlar. Kanada işçi konferansı; özel sektörde kadınların var olan işgücünün dörtte birini oluşturduğunu, kamu sektöründe ise bu oranın 2/3 olduğunu belirtir. Öte yandan 1986-93 Kanada Posta'sının tepe taklak gitmesi durumunda işsiz kalan kadın oranı, 3000 işçi içinde %83 gibi yüksek bir orandır.

Sonuç yerine

Tüm bunlara karşın kadınlar örgütlenmeye devam ediyor. Örneğin, Arjantin annelerinin küreselleşme karşıtı etkinliklerde yer alıp tekelle-

rin sözcüklerini zorda bırakan sorular sormaları buna bir örnek* olarak gösterebiliriz. Ya da Hindistan'daki çiftçi kadının, Monsanto gibi tohum tekelcilerine karşı kendi tohum kooperatifini kurma çabası gibi umut ve umutsuzluk, çaba ve çaresizlik gibi zıtlıklar içinde şekillenmeye çalışıyor. Papua yeni Gine'nin Bougainville yöresinde Avustralya'nın Kakadu Ulusal Parkı'ndaki uranyum madencilikine karşı kadınlar topraklarının uluslararası madencilik firmaları tarafından kirletilmesine direnmek için yıllardır örgütlü bir mücadele veriyorlar.

Günümüzde kapitalist küreselleşmeye karşı "enternasyonalizm" in yeterli olmadığı açıktır. Çünkü, bugün serbest ticaret ve pazar ekonomisini savunan liberal demokratlar da enternasyonalizmden söz etmediler. Avrupa Birliği olduğu gibi ulusların ekonomik kültürel değerlerinin birbiri içinde eritildiği bir ekonomik birliktelik de çözüm olarak görülmez. Öte yandan gelişmiş ülkelerde bize yutturulmaya çalışılan çok kültürlülük adı altında hakim kültürün etnik kültürleri asimile ettiği bir ortamda dünya vatandaşlığı ne ölçüde mümkündür? Kanımca kadınların özgürleşmesi, ancak sınırların olmadığı ya da herhangi bir ülkenin kimliğine gerek duyulmadığı bir gezegende mümkün olacaktır. Ancak öylesi bir dünya için kat edilecek çok uzun bir yol var.

Küreselleşme Karşıtı Hareket

Kadınlar nasıl bir küreselleşme karşıtı hareket içinde yer almalı?

Kendi sorunlarını açıkça dile getirebilecekleri, sürdürdükleri kampanyaları konu edebilecekleri ortamlarda var olmalı. Örneğin, şu ana kadar sürdürülen dünya sosyal forumlarının böylesi ortamlar sağladığı soru işaretleriyle doludur. Her ne kadar 11 Eylül saldırısıyla liberal demokrasi adı altında ulus-devlet yeniden kan kazandıysa da bu böyle sürüp gitmeyecek. Bilinen bir şey var ki patriyarkin olduğu bir dünyada özgürleşmenin mümkün olmadığı açıktır. Bu nedenle küreselleşme karşıtı hareketin, ekolojiye, toplumsal barışa, insan haklarına ve sosyal adalete duyarlı olduğu kadar feminizme de duyarlı olması gerekir.

(Emet Değirmenci'nin bir araştırmasından derlenmiştir)

Ihlamur: yararı çok, zararı hiç yok

Soğuk algınlığı, grip, bronşit ve öksürüğün tedavisinde etkili. Çiçekleri ve yaprakları deri kaşıntıları, yanık ve iltihaplarda kullanılıyor. Uykusuzluk ve gerginliğe karşı birebir. Bazı migren ağrılarına ve kabızlığa da iyi geliyor.

Ihlamurun içinde uçucu yağ, tanen, organik asitler, şeker, C ve P vitamini reçine ve enzimler bulunuyor. Ihlamuru başka bitkilerle birlikte demleyerek içtiğimizde, kimi hastalıklara karşı daha etkili oluyor. Örneğin; portakal çiçekleriyle birlikte kaynatılıp içildiğinde migrene, naneyle birlikte demlendiğinde mide rahatsızlıklarına iyi geliyor.

Gribe ve öksürüğe karşı

Ihlamurun gribe ve öksürüğe iyi geldiğini bilmeyen yok. Ihlamur çayı, organizmanın savunma gücünü arttırdığı için gribe karşı birebir. Ateşli hastalıklarda ihlamur çayı aspirin ile birlikte kullanıldığında etkili oluyor. Aspirinle birlikte içilmesi bu hastalıkların atlatılmasında gerekli olan terlemeyi de sağlıyor.

Hazımsızlık ve kabızlığa karşı

Ihlamur tek başına demlenip içildiğinde hazmı kolaylaştırıyor. Biraz kekik, nane ve rezeneyle birlikte demlendiğin-

de hem mide yanmalarına, hem de kusma türü rahatsızlıklara iyi geliyor.

Ihlamurun ağrı kesici etkisi ile nane'nin sindirimi kolaylaştırıcı özelliğinden bir arada yararlanmak mümkün. 2 fincan suyun içinde 1 çay kaşığı kurutulmuş nane ile 1 çay kaşığı kurutulmuş ihlamur çiçeğini demleyip, içebilirsiniz.

İyi bir cilt için

Cildinizde lekeler varsa, ihlamuru suya iyice kaynatıp sıvı yoğunlaştığında lekelerle sürüp iyi sonuç alınabilirsiniz. Ihlamuru bu biçimiyle cilt kırıksızlıklarına karşı kullananlar da var. Saç bakımında da ihlamur özlü şampuanların yanı sıra ihlamur suyu kullanılıyor.

Çiçekleri ve yaprakları kompres halinde kullanıldığında deri kaşıntılarına, yanıklara ve iltihaplara iyi geliyor.

Ihlamur ayrıca göz çapaklanmasını da önüyor, gözleri dinlendiriyor. Ihlamuru kaynatıp süzdükten sonra, bu suya pamuk batırıp ıslatın. Gözlerinizi kapatıp ıslak pamukla kompres yapın.

Dikkat:

1. Ihlamur ağacının çiçekleri ve yaprakları kurutulup elendikten sonra hava almayan kaplarda ya da poşetlerde korunmalı. Açıkta kalınca kokusu ve etkisi azalır. Açıkta satılan ihlamur yerine, poşette satılanları tercih etmelisiniz.

2. Ihlamuru kesinlikle kaynatmayın. Kaynamış suya katmanız ve 6-8 dakika demlemeniz yeterli.

3. Ihlamuru şeker yerine bal ile tatlandırarak içtiğinizde, bronşit ve öksürüğe karşı daha iyi sonuç alırsınız.

Küresel tehlike sanılandan çok büyük

Sera etkisinin artması atmosferin sıcaklığını iki derece yükseltti.

İngiliz hükümeti tarafından çevre konusunda yayımlanan rapor düşündürücü sonuçları ortaya koydu. Raporda iklim değişikliğinin ciddi tehlikelerine vurgu yapıldı.

Başbakan Tony Blair ile Çevre Bakanı Margaret Beckett'in imzalarının bulunduğu raporda, sera etkisi yaratan gazların salımının tehlikeli seviyenin altında tutulmasının çok küçük bir şans olduğu belirtildi.

Başbakan Blair, raporun girişinde, küresel ısınmanın artık savunulamayacak bir oranda olduğunu belirterek, "iklim değişikliğinin riskleri düşündüğümüzden daha büyük olabilir" dedi.

Deniz seviyesinde yükselme

Sera etkisinin artmasıyla atmosferin sıcaklığı iki derece yükseldi. Sıcaklığın Grönland buzullarının erimesini tetiklemesinden endişe ediliyor. Buzulların erimesi bin yıl içinde denizlerin seviyesinin yedi metre yükselmesine neden olabilir. Yoksul ülkelerin bunlardan en çok etkileceği vurgulanan raporda, küresel ısınmayla birlikte ortaya çıkması olası etkiler, şöyle sıralandı:

- Tarımda verimin azalması ve özellikle Avrupa ile Rusya'da hasatlarda büyük düşüş,
- Kuzey Afrika'nın çölleşmesiyle büyük oranda göç,
- 2.8 milyar insanın susuzlukla karşı karşıya kalması,
- Mercan resiflerinin yüzde 97'sinin yok olması,
- Kuzey Buz Denizi'nin tamamen ortadan kaybolması ve kutup ayılarının soylarının tükenmesi,
- Afrika ve Kuzey Amerika'da sıtmanın yayılması.

Partikül oranı düşmeli

Sanaği devriminden önce atmosferde milyon birim başına karbondioksit partikül oranı 275'ti. Şu an ise 350. AB'nin atmosferin iki derece ısınmasını

engelleme hedefine ulaşılabilmesi için bu oranın 450'de veya daha altında sabitlenmesi gerekiyor.

İngiliz hükümetinin bilimsel konulardaki başkanışmanı Sir David King ise milyonda 400 partikül karbondioksit oranına 10 yılda ulaşılacağı uyarısında bulundu.

ABD'den sanstür

ABD'de yayımlanan "The New York Times" gazetesinin haberine göre ise NASA bilim adamlarından James E. Hansen, geçtiğimiz ay sera etkisi yaratan gazların salımının azaltılması çağrısı yaptığı bir konuşmanın ABD yönetimine engellenmek istendiğini ileri sürdü.

Gazeteye demeç veren bilim adamı, NASA yetkililerinin, konferanstan önce konuşma metinlerini gözden geçirmek istediklerini iddia ederek, kendisinin bu istekleri göz ardı ettiğini ve konuşma metnini vermediğini söyledi.

Baş Ağrısı

bakıldığında baş ağrısına yol açabilen 300'den fazla klinik durum ve hastalık bulunmaktadır. Bunların bazısında zamanında doğru tanı konup, uygun tedavi yapılamadığı takdirde hayatı tehdit edebilen durumlar ortaya çıkabilmektedir. Baş ağrısının bir özelliği de günlük aktiviteleri etkilemesi hatta durdurması nedeniyle önemli sosyal ve ekonomik sorun yaratmasıdır.

Çeşitleri

Ağrının nasıl ve nereden başladığına göre de çeşitlere ayrılır;

- Basit baş ağrısı, baş bölgesine darbeler vurarak ve artarak belli eder kendisini. Beynin içinde sanki sesler yankılanır. Basit baş ağrısının nedeni daha çok stress, hava durumu, tansiyon ve kanda oksijenin azalmasıdır.

- En sık görülen baş ağrısı tipi, gerilim tipi baş ağrısı'dır. Sabit olmaktan çok zonklayıcı bir ağrı sözkonusudur. Ağrı genellikle boyundan veya alın bölgesinden başlayarak yukarı doğru çıkar ve tüm başa yayılır. Bu baş ağrısına etken daha çok gerilimli ortamlar ve strestir.

- Küme baş ağrısı, en ağır ve nadir görülenidir. Yılın belirli zamanlarında, sonbahar veya ilkbahar gibi ve kümeler halinde ortaya çıktığı için küme baş ağrıları denilir. Odukları şiddetli ve delici bir ağrı türüdür. Genellikle tek göz çevresinde veya alnın sadece bir tarafında belirir. Gözde belirdiği takdirde, kızarıklık, göz yaşarması veya göz be-

beklerinin küçülmesi gibi belirtiler oluşabilir. Nedeni tam olarak bilinmemektedir.

- Migren, tek taraflı bir ağrıdır. Yani başın tüm bölgesinde hissedilmekten çok sadece bir bölgesinde hissedilir. Bir migren krizi, geleceğini bazı öncü işaretlerle haber verebilir. Örneğin yorgunluk, sinirli olmak veya yerinde duramama migren krizinin belirtileri olabilir. Migren ortaya çıkarken de kusma, bulantı, gürültü ve ışığa karşı aşırı hassasiyet tepkiler ortaya çıkabilir. Kusma durumundan sonra ağrıda bir azalma olması migrene has bir belirtidir. Migreniniz tuttuğu sırada karanlık ve sessiz bir odada yatarak krizin atlantmayı tercih etmelisiniz.

Tedavi olanakları

Baş ağrısıyla savaşırken mümkünse ilaç kullanmamaya ya da olabildiğince geç ilaç almaya çalışın. Baş ağrısını yenmek için doğal yöntemleri deneyin. Gevşeme hareketleri, masajlar ve bitki kürleri etkili yöntemlerdir.

Çok önemli; ağrı ne oranda ve nasıl ortaya çıkarsa çıkısın onu ciddiye alın! Bunun vücudunuzdan gelen bir işaret olduğunu ve bir şeylerin eksikliğini haber verdiğini unutmayın. Bu eksiklik sadece kısa bir süre dinlenmek bile olsa önemsemez ve hayatınıza aynı şekilde devam ederseniz baş ağrınız kronikleşebilir.

Gevşeme: Gerilimden uzak bir ortamda dinlenmeye çalışın. Odanızı iyice havalandırın, ardından tüm ışıkları kapatın. Gürültüden olabildiğince uzaklaşarak sessiz ve karanlık odanızda yoga yaparak gevşeyin.

Masaj: Her iki kulak memenizi de iyice ovun. Baş ve işaret parmağı ile burun deliklerinin üzerinden başlayarak göz kenarlarına kadar cildi gererek masaj yapın.

Ayak banyosu: 35°C sıcak suda ayaklarınızı dinlendirin. Ayaklarınızı suda 5 dakika kadar tutun ve ardından su ılık olana kadar soğuk su ekleyin. Ayak banyosundan sonra yün çoraplar giyip, en az 20 dak-

ka kadar dinlenmek üzere yatın. Beyinde yükselen kan akışı bu şekilde ayaklara aktarılır. Bu da baş ağrısının sonu olabilir.

Serinletici kompres: Bir bezi soğuk suyla hafifçe ıslatın ve üzerine 2 damla nane yağı damlatıp, 15 dakika kadar ağrıyan bölgenin üzerinde tutun. Ya da bez olmadan sadece nane yağının ağrıyan bölgeye damlatmak da ağrıya iyi gelebilir.

Dayanıklı midelere: Acı kahveye bir iki damla taze limon suyu damlatıp, karıştırıp için. Her ne kadar kötü bir tadı olsa da büyük ihtimalle ağrınızın geçmesinde faydalı olacaktır.

Yorgun bir günün ardından ya da kötü bir haber veya uykusuz bir gecenin ertesinde baş ağrısı ortaya çıkabilir. Bu anlarda gözleriniz yaşarır, görmekte zorlanır, hiçbir şey düşünmek veya yapmak istemez ve en önemlisi de başınızı koparmak istersiniz.

Baş ağrıları vücudun verdiği birer işaretir. Çoğu zaman fiziksel veya ruhsal bir yükün ifadesidir.

Epidemiyolojik verilere göre her insan yaşamının herhangi bir döneminde en az bir kez baş ağrısından yakınmaktadır. Genel olarak

Şeker hastalığı önlenebilir

Kilo kaybetmek için çok sert bir diyet yapmaya gerek yok çünkü kaybedilen kiloların yeniden alınmasına neden olabilir.

gözler, ciğer ve kalp zarar görüyor, aynı zamanda ayakta sorunlar çıkabiliyor, ve uzayınca kan-gren olup kesilecek du-

ruma geliyor. Bunun için fazla hiperglisemiye sahip olmaktan kaçınılmalı.

Genelde şeker hastası olan insanlar kilolu olurlar, 10 kilo kaybetmek şekerin düzelmesine sebep olabilir ve aynı zamanda kandaki yağ oranını düşürür ve hipertansiyonu engeller.

Ama kilo kaybetmek için çok sert bir diyet yapmaya gerek yok çünkü kaybedilen kiloların yeniden alınmasına neden olabilir.

Tersine en iyisi tüketilen şeker oranını düşürmektir. Örneğin gün 3 şeker geçmemek, fazla bisküvi, pasta vs yememek gerekir. (Yemekten sonra önemli değil, ama akşamları kaçınmak lazım çünkü uyuduğunuz zaman bunu yağ olarak depolar-sınız karın ve kalçayı etkiler.)

Yemelerinizde yağ ve sıvı yağ oranını düşürün ve daha fazla sebze yemeye bakın. Yağ oranı yük-

Joëlle Baltacı

Değerli Arkadaşlar

Geçen sefer size küçük çocukların beslenme sorunundan bahsetmişim bu sefer de şeker hastalığına karşı engelleme yöntemleri size anlatacağım. İki tip şeker hastalığı vardır. Her iki tip şeker hastalığı daha çok olgun yaşlarda belirir, 40 yaşından önce kendini göstermesi çok enderdir. Daha çok genetik nedenlere dayanan ve genç yaşlarda beliren 1. tip şeker hastalığına göre 2. tip şeker hastalığına daha fazla rastlanır.

Doktor tarafından yapılan şeker hastalığı teşhisinden sonra yapılması gerekenleri de anlatacağım.

Ama öncelikle, neden kandaki şekerini aç karına litre de 1.25 g altına indirmek önemlidir ?

Şeker hastası olunca genelde kanda hiperglisemiler bulunur, yani bu demektir ki kanımız çok şekerli. Bu durumda zaman ile birlikte

şeker gıda ve etlere dikkat edin. Ekmek içinde yemek lazım ama fazla değil, yediğiniz ekmek de fazla beyaz olmamalı. Yine yüksek şeker oranlı içecek ve alkole dikkat etmelisiniz.

Bunları yapmak size şimdiden yardımcı olur. Günde 3 ayrı meyve de yemeyi unutmayın.

Fırsat olursa size daha fazla detay veririm, diyet uzmanlarına gitme imkanlarınız olursa, o size özgü bir metod uygulayabilir.

Hepinize sağlıklı bir yaşam diliyorum, fizik hareketleri de yapmayı unutmayın (yürüyüş, bisiklet, yüzme...) Görüşmek dileğiyle !

Joëlle Baltacı

Pratik öneriler

- **Ezilmiş Halılar:** Halılarınızın ezilmiş yerlerini düzeltmek için, ıslak bir bezle ılık ütüyü bu ezilmiş yerlerin üzerinde gezdirin. bu işlemi yaparken ütüyü çok fazla bastırmaya çalışın. Ezilmiş olan kısımların dikleştiğini göreceksiniz. Gerekirse biraz da fırçalayabilirsiniz.
- **Çiçekleriniz Bozuluyorsa:** Evinizdeki çiçekler bazen böcek yüzünden kurur. Onların çiçek köklerini yemelerini önlemek için sigara külünden yararlanın. Çiçek köküne dökeceğiniz küller, böceğin hastalanıp ölmesini sağlar.
- **Koltukların Tozunu Alırken:** Elektrik sü-

pürgeniz yoksa ve koltuklarınızın tozunu almanız gerekiyorsa, şu yöntemi uygulayın. Tozunu alacağınız eşyanın üstüne nemli bir bez yayın, beze sopa ile vurarak tozunu çıkarın. Çıkan toz nemli beze yapışacağından hem oda tozlanmaz, hem de eşyalarınız tertemiz olur.

• **Kazaklarınızın Tüylenmesini Önleyin:** Yeni aldığınız kazakların tüylenmemesi için bir naylon torbaya koyarak 24 saat buzdolabının buzlukunda bekletin. Tüylenmesi önlenir.

• **Parlayan Kumaşlar:** Etek ve pantolonlarınızda parlaklıklar oluşuyorsa, bu kısımları yeni kesilmiş bir patatesle iyice ovalayın. Kuruduktan sonra fırçalayabilirsiniz. Parlaklıktan eser kalmaz.

Yemek tarifleri

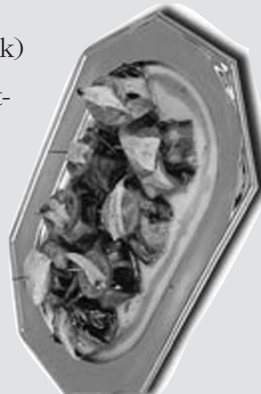
Patlıcan İslim Kebabı

MALZEMELER: (8 kişilik)

1 kg kuzu eti, 2 kg patlıcan, 2 soğan, 4 domates, 16 adet sivri biber, 16 adet kürdan, 1 çorba kaşığı un, 1 çorba kaşığı salça, 1,5 lt kızartma yağı, Tuz, karabiber, Kekik

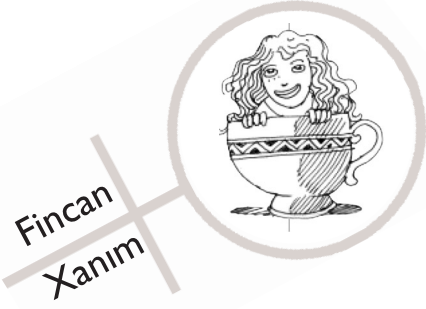
Hazırlanışı:

1- Etin fazla yağlarını ve sinirlerini temizleyin ve her porsiyona iki parça et düşecek şekilde doğrayın. Domates ve soğanı temizleyip fındık büyüklüğünde kesin. Uygun bir tencerede etleri dört çorba kaşığı sıvı yağla beş dakika kavurun. Soğan ilave ettikten sonra, 3-4 dakika daha kavurmaya devam edin. Un ve salçayı ekleyip iki dakika daha karıştırdıktan sonra; domates, tuz, bir çay kaşığı şeker, kekik ve etin üzerini iki parmak geçinceye kadar su ekleyin. Bir taşım kaynatın, yemeğin köpüğünü alın ve ten-

cerenin kapagini kapatarak orta hararetili ateşte 50-60 dakika pişirin. 2- Patlıcanları alacalı şekilde soyun ve boyuna 32 dilim kesip tuzlayın. Kızartma yağını 160-170 derecede ısıtın. Patlıcanları bol su ile yıkayın ve iyice süzün. Daha sonra kızgın yağda kızartın. Biberlerin saplarını ve tohumlarını alıp temizleyin, domatesleri 16 dilime ayırın. Etlere pişirdikten sonra sudan çıkarın. Her parça eti iki patlıcan dilimi ile sarın ve bir finn tepsinine yerleştirin. Üzerine bir dilim domates ve sivri biber koyup kürdanla tutturun. Etin piştiği suyu islism kebablarının üzerine dökün, yeteri kadar tuz ve biber serpererek 160-170 derecede ısıtılmış fırına verin. Pişerken bıraktığı suyu, küçük bir kepeçle kebabların üzerine ara ara dökerek 25-30 dakika pişirin ve servis edin. **Afiyet Olsun.....**

Aşkın Tarifini Yapsam Yeniden: Peşin Fiyatına 12 Taksit!

Bir 14 şubatı daha kazasız belasız ve yüzüm ak bir şekilde geride bırakmanın haklı gururuyla yazıyorum bu satırları. On-onbeş sene evvel adını bilmediğimiz Saint Valentine hayatımıza girip, 14 şubatlarımızı renklendirerek kırmızılara boyadığından beri, kışın iyice tadı kaçtı. Çok değil, sadece bir buçuk ay evvel Saint Valentine'nin kayınbiraderi Noel Baba'nın bahsettiği kırmızılardan fazlasıyla nasiplenmiş, kırmızı gördüğümüz yerde kaşınmaya başlamış kişiler olarak, bu tramvayı atlatır atlatmaz yeni bir "çok mühim" günle karşı karşıya kaldık. Bendeniz bu kadar çok mühim günü kaldıracak bir yapıda değilim. Ben şahsen bizzat kendim o kadar mühim biri değilim en başta. İnsan kırmızısız ve sakin bir hayatın özlemini duyuyor bazen değil mi ama? Neyse bu aşırı kırmızı yüklenmesi bünyelerimizi epey zorladı. Özellikle içeride az evvel en azından kırk kişi kesilmiş izlenimi veren iç çamaşırı mağazalarının önünden geçemez olduk. Vitrinlerde birikmiş allı pullu kalplerden midesi kalkanlardansanız, bu yazı sizin için olsun...

Anneler Günü, Babalar Günü, Sevgililer Günü filan gibi sonradan takvimlendirilmiş bir takım "shopping" günlerin nasıl birer

alışveriş tuzağı olduğunu, sahicilikten ve samimiyetten nasıl da uzak olduğunu filan anlatmayacağım. Bunlar yıllardır konuştuğumuz mevzular. Şimdi, şu anda bendeniz keşfederek, düşün dünyasına önemli bir katkı yapmış değilim. Ben daha ziyade sevgililer günü vitrinlerinin, bu vitrinlerin bir başka uzantısı olan ekranların, gazetelerin ve onların özel sevgililer günü eklerinin huysuz bünyelerde meydana getirdiği yan etkilerden bahsetmek niyetindeyim. Sevdiğinizi söylemenin en güzel yolunun ona başkalarınca belirlenmiş özel bir günde, özellikle ve ille de o günde hede mağazasından hodo almak olmadığını düşününler, bu yazı sizin için olsun.

Televizyonlar son iki haftadır sevgililer günü duyurusu yapıyor. Hani eşeklik edip de bu müstesna günü unutmaya gafletine düşerseniz, gözünüzde zerre kadar kıymeti olmadığını fark eden sevgiliniz, uzak ufuklara doğru yol alabilir. İşte saygın medyamız kamu yararı gözeterek ve de şanlı görevini yerine getirerek bizleri uyarıyor. Aman hediye almayı unutmayın. Vallahi sevgiliniz kalırsınız. Kadınların hediyesiz yaşayamayacak, maaşallah oracıkta ölüp kalacak varlıklar olduğunun da habire altını çiziyor. Televizyonlara bakarsanız, bizler, yani kadın kısmısı bu günden ayrı ve de çok özel manalar çıkarıyormuş gibi seviyor. Erkeğin kalbine giden yol midesinden geçerken, kadının kalbine giden yol da bir takım ateş pahası mağaza vitrinlerinden geçiyor mesela. Reklamlardan takip ettiğim kadarıyla bir kadının ne kadar sevildiğini anlaması için ölçü olarak kullandığı ürünlerin başında cep telefonları geliyor. Evet biraz pahalılar ama üzülme, kredi kartı icadı "hiç ödeme yapmadan" her şeye ama her şeye sahip olmanız sağlanıyor! Ne güzel değil mi... Hem sonra taksit imkanları da var. Allah onlardan razı olsun. Ne yorduk efendim, aşkın peşin fiyatına 12 taksitle tarif edildiği şu günlere şüpheyle

yaklaşmaktaysanız, bu yazı sizin için olsun.

Son iki haftadır hangi gazeteye elimi atsam bir sevgililer günü ekine çarpıyorum. Son birkaç yıldır sevgililer günü eklerine alıştık ama bu sene sayıları daha bir artmış mı ne? Efenim sevgililer günü eki deyince aklınıza romantik bir şeyler gelmesin. Bu ekler silme ilan olup, sevgililer gününüzü hangi nezih restoran veyahut otelde geçirebileceğiniz konusunda size yardımcı olmayı hedefliyorlar. Sonracığıma kafası karışık okuyucular ve şaşkın aşıklar için nerden ne alınır rehberliği yapıyorlar. Mağazalar, ürünler, indirimler çarşaf çarşaf basılıyor her bir ekte. Sizin için sevgili ve hediye analizi bile yapıyorlar. Sevgiliniz şöyle biriyse ona böyle bir hediye almalısınız diyorlar. Efendim "almalısınız" diyorlar hakikaten. Almazsanız eşeksiz mi demeye getiriyorlar? Hangi hediyeyi almanızın uygun düşeceğine karar verdiklerine bakılırsa, onlar sevgilinizi sizden daha iyi tanıyorlar. Yanlışlıkla bile olsa bu eklerden birinin kucağına düştüğünüzde, bütün bu sevgililer günü bombardımanından illallah etmiş biri olarak, git işine kardeşim diyenlerdenseniz, bu yazı sizin için olsun.

Yüce medyamız her fırsatta bu günü ve bir an evvel "halletmemiz icap eden" alışveriş sorununu sürekli hatırlatmakla kalmayıp, bu güne karşı duyarsız kalmayı tercih edenleri pek de romantik olmayan kimşeler olarak görüyor kuşkusuz. Yani 13 şubatta ertesini gün sevdiğinize vereceğiniz hediyeyi yastığınızın altına koyup uyumuyorsanız, tarifi imkansız derin hislere gark olmuyorsanız sizin aşkla meşkle işiniz yok. Romantizmi, aşkı, sevgiyi onlardan mı öğreneceğim diyenlerdenseniz bu yazı sizin için olsun.

Gelelim sadede. İnsan her zaman sağ sağlam düşünemiyor. Bir yandan "bu ne saçmalaktır" derken; bir yandan da bu türden günlerin gerçekliğine inanıp kendini

kaptırabiliyor. Ama tabii sevdiğinize sizin böyle "saçmalıklara" prim verecek cinsten olmadığını bilmez mi? Bilir kuşkusuz. O da aklı başında bir insansa (ki öyle olmasa onu seçer miydiniz) 14 şubatı her hangi bir günden ayıracak en ufak bir cümle dahi etmeyebilir. İçin için bir şey söylese de ağzının payını versem "ay sen bu saçmalıklarla mı uğraşıyorsun, oyunlara geliyorsun, ayıp sana" desem diye kurarken; sevgililer gününüzün kutlamaması neticesinde, "artistlik" yapma ihtiyacınızı karşılayamamakla

kalmayıp, sanki biri bir şey unutmuş gibi bir şaşkınlığa düşüyor, sonra da "Ben de mi oyuna geliyorum acep? Yüce rabbim koru aklımı koru" diyorsanız, eh bu yazı sizin için de olsun... Deliye her gün bayram, sevne her gün sevgililer günü demek suretiyle bu yazıyı bitirmek istiyorum artık. Sevgiler, sevgililer...

hatalıysam lütfen
nermin_yildirim@hotmail.com

fıkra

Sağanak

Sokrates ve eşi bir türlü iyi geçinemezlermiş. Bir gün eşi Sokrates'e verip veritirmiş, ağzına geleni söylemiş. Bakmış kocası hiçbir tepki gestermiyor; bir kova suyu alıp başından aşağı boşaltmış. Sokrates ise; "Bu kadar gök gürültüsünden sonra bir sağnak zaten bekliyordum" demiş.

Değişim

Körfez Savaşı'ndan önceki yıllarda, Amerikalı bir bayan gazeteci, kadınlarla erkeklerin toplumdaki yeri hakkında bir yazı dizisi hazırlamak üzere Kuveyt'e gitmiş. Gözlemleri sırasında ilk dikkatini çeken, kadınların kocalarının 5 adım gerisinden yürüdükleriymiş...

Yıllar sonra aynı gazeteci tekrar bir yazı dizisi için Kuveyt'e gittiğinde bu sefer bir de bakmış kadınlar önden gidiyor, kocaları 5 adım arkalarından geliyor... Bu işe çok şaşırılmış, hemen bir kadına yaklaşmış sormuş: "Bu gördüğüm inanılmaz bir gelişme... peki ama bu değişikliğin sebebi nedir??"

Kuveyt'li kadın cevap vermiş: "Mayınlar..."

Serseri

Dünya nimetlerine ehemmiyet vermeyen yaşayış ve felsefesiyle ünlü filozof Diyojen, bir gün çok dar bir sokakta zenginliğinden başka hiçbir şeyi olmayan kibirli bir adamla karşılaşır. İkisinden biri kenara çekilmedikçe geçmek mümkün değildir... Mağrur zengin, hor gördüğü filozofa:

"Ben bir serserinin önünden kenara çekilmem" der. Diyojen, kenara çekilerek gayer sakın su karşılığı verir: "Ben çekilirim!"

Sobadaki Hikmet

Fizikçi, matematikçi, kimyacı, jeolog ve antropologdan oluşan bir heyet bir araştırma için arazide bulunmaktadır. Birden yağmur bastırır. Hemen yakındaki bir arazi evine sığınır. Ev sahibi bunlara bir şeyler ikram etmek için biraz aynılır. Hepsinin dikkati soba üzerinde toplanır.

Soba yerden 1 m. kadar yukarda, altındaki dizili taşların üzerindedir. Sobanın için böyle kurulmuş olabileceğine dair bir tartışma başlar.

Kimyacı, "adam sobayı yükselterek aktivasyon enerjisini düşürmüştü, böylece daha kolay yakmayı amaçlamış"; fizikçi, "adam sobayı yükselterek konveksiyon yoluyla odanın daha kısa sürede ısınmasını sağlamak istemiş" jeolog, "burası tektonik hareketlilik bölgesi olduğundan herhangi bir deprem anında sobanın taşların üzerine yıkılmasını sağlayarak yangın olasılığını azaltmayı amaçlamış"; matematikçi, "sobayı odanın geometrik merkezine kurmuş, böylece de odanın düzgün bir şekilde ısınmasını sağlamış"; antropolog, "adam ilkel topluluklarda görülen ateşe tapmanın daha hafif biçimi olan ateşe saygı nedeniyle sobayı yukarıya kurmuş". Bu sırada ev sahibi

içeri girer ve ona sobanın yukarda olmasının nedenini sorarlar..

Adam cevap verir: "Boru yetmedi de."

Bedeli ödendi

-II-

Berjin Haki

Nazdar'ın aklı erdikçe annesinin ne kadar etkileyici bir kadın olduğunu daha iyi anlıyordu. Vedia kızlarının yanında oturur hissettirmeden uzun uzun seyredirdi onları. Kızları farkedince yaz sıcağından daha yakıcı gülümseyiş kızları nasıldan neşelendirirdi. Kız kardeşi Bedel gidip annesine sarılır birbirlerini koklayıp dururlardı. Nazdar dayanamaz oda katırdı onlara. Bir bakarsın üçü birden boğuşur, annesi durmaları için garip sesler çıkarırdı. Nazdar babası askerdeyken annesinin konuştuğunu hatırlıyordu. Sesi dün gibi aklından çıkmıyordu. Bedelse hiçbir zaman hatırlayamayacaktı annesinin ses tonunu. Üçünün arasında sessiz geçen diyalog aslında öyle derindiki bunu sadece onlar anlayabiliyordu. Nazdar'da Bedel'de annelerinin tarlada çalışırken yorulmaması için kendilerini helak eder, onun yaptığı işede koşarlardı. Köylülerde bilirdi Vedia'yı kimse karışmazdı. Bir sorun olsa koşup ya babaanneleri Farise'ye yada giderek büyüyen Nazdar'a soruyordu. Nazdar giderek daha çok serpilmeyle güzelleşmeye başlamıştı. Burada başta Ağanın büyük oğlu Baki farketmişti. Köyün kızlarıyla bir araya geldiğinde, işten ara verip yemek yediklerinde Baki ortada biterdi. Ağanın oğlu gelince de tüm ameleler bir anda resmi olur, ayağa kalkar, elpençe divan durardı. Baki Nazdar'a vurulmuştu; vurulduğu kadar da bunu babasına nasıl söyleyeceğini bilmiyordu. Çünkü Nazdar yoksul bir ailenin kızıydı. Aile büyükleri bir ameleye gönül vermeyi küçüklük olarak karşılayacaktı. Nazdar'ın Baki'nin onun için yanıp kavrulduğunu farkında bile değildi. Baki geldiğinde oda herkesin yaptığı gibi elpençe durmaktan, kendisine çeki düzen vermekten ve annesinin yanına gitmekten başka birşey yaptığı yoktu.

Baki bir çıkmaza girmiş ne yapacağını şaşırılmıştı. Üstelik ağanın gözbebeği tek oğluydu. Ağa, oğlu olması için tam üç kadınla evlenmişti. Sonunda üçüncü karısı iki kız çocuğu dünyaya getirdikten sonra Baki'yi doğurmuştu. Daha Baki doğmadan oğlu olursa 'ölüm-süz' anlamına gelen Baki adını vermeye karar vermişti. Baki'de hani babasının bu ilgisine layık olmak için elinden geleni yapmıştı. Şimdiyse ilk defa babasına karşı çıkacak ve Nazdar'ı karısı olsun diye isteyecekti. Ağa günlerce oğlunu ikna etmek için uğraşmış hakkını helal etmeyeceğini söylemişti. Ağa'ya göre Nazdar iyi güzel bir kızdı ne varki tek oğlunu bir amele kızla evlendirmek ailesine yakışmazdı. Baki babasına inat günlerce başını alıp gitmiş, köyün bilinmeyen yerlerinde yatmıştı. Sonunda Ağa daha mantıklı bir karara vardı. Önce bir başka aşiretin kızı ile evlendirip daha bir ayı dolmadan da Nazdar'ı nişanlayacaktı. Baki çaresiz kabul etmişti babasının bu isteğini. Evleneli bir ay olmadan ağa Nazdar'ın büyükbabası ve Farise'yi çağırıp Nazdar'ı istetmişti. Nazdar'ın büyükbabası ağaya karşı çıkamayacağını iyi biliyordu. Tabiki Farise'de. Farise, Nazdar'ın küçük olduğunu bile soramayacağını çok iyi bildiği için ses çıkarmamış, direk gitip Vedia'yı ve Nazdar'ı karşısına alıp konuşmuştu:

-Töre böyle kızlanm, Ağaya karşı gelsek bizi bu köyde yaşatmazlar. Üstelik kimsemizde yok. Amcalarında kabul etmiş. Hemen gelip nişanlayın demişler. Bundan sonrada tarlaya gitmekte yok Nazdar. Ağa ve oğlu böyle buyurdu. Hiç biriniz gitmeyeceksiniz. Ağa bize bol miktarda başlık parasıda veriyor. Kaderimize razı olacağız. Vedia ve Farise birbirlerinin gözlerinin içine bakıp gözyaşı dökmüşlerdi. Nazdarsa bilmediği bir yaşama kendisini bırakmaktan başka birşey yapamamıştı.

Nişanlı kız olmuştu işte. Ağadan bir sürü hediyeler kumaşlar gelmiş, hiç değilse aile birazda olsa gün yüzü görmeye başlayacaktı.

Kısa bir süre olmuştu henüz nişanlanalı avlu kapısına yakın ağaçların altında bir ses duymuştu. Bir erkek sesiydi bu. Nazdar biraz yanaşınca Üzeyir'i gördü. Yaklaştı

-Ne istiyorsun dedi.

Üzeyir kızardı.

-Hiç birşey Vedia'yı görmeye geldim. Nerde?

-Ne yapacaksın annemi, annem burda değil.

Tam o sıra Ağanın karısı avlunun kapısından girmiş Üzeyir'i görmüştü. Kadının bir anda rengi değişmişti.

-Üzeyir ne anyorsun burada.

Üzeyir hiç bir cevap verememiş, yoldan geçerken çok susadığını su içmek istediğini söylemişti. Tabi Ağanın karısı Nazdar'ın elinde suyu göremeyince bunun inandırıcı olmadığını anlamıştı.

Ne yapıyorsa Ağa'nın karısı yaptı diye düşündüyordu Nazdar. Tek başına kaldığı odada. Oğünden sonra köyü dedikodu götürüyordu. Sabaha kalmadan Baki Üzeyir'in peşine düşmüş sonrada gelip Nazdar'ın yakasına yapışmıştı. Ağa oğlunun elini kana bulaması yerine bu işi ancak kendi kızın öz amcalarının temizleyebileceğini söylemiş ve Nazdar'ı öz amcalarının eline bırakmıştı. Baki Üzeyir'in peşine düşmüştü. Ama bu bilinmeyen Üzeyir yoktu. Adı gibi peygamber vasfına ulaşmış yok olmuştu. Kimse bilmiyordu nereye gittiğini...

Nazdar dayak yerken hiç birşey anlatamamıştı. Üzeyir'i tanımadığını bile söyleyememişti. İşin içinde annesi Vedia'da olunca tümünden kesmişti sesini. Vedia o dilsiz haliyle atılmış kızını amcalarının elinden kurtarmak için çırpınıp durmuştu. Üstelik oda Nazdar yüzünden kayınlarından dayak yemişti. Kızıyla birlikte dövülmüş ortak olmuştu kızının kaderine. Odaya kapatıldığı günlerde de annesine hiç birşey soramamıştı. Annesinin bu Üzeyir denen adamı tanıyıp tanımadığını çok merak ediyordu. Aklı almıyordu Nazdar'ın...

İnsanlığı Vuranları

Vurmanın Adı

“VİYAN”

Dünya sağanak yağmur altında. Öne çıkan her şeyi yok etmeye başla-

ya, sellere dönüşen bir anlamsızlık yağmuru.

Binlerce yıl yağın bu yağmurun birikintilerini düşenebiliyor musunuz? Hiroşima, Vietnam, Halepçe, Afrika'daki açlık

sınırı son tebessümleri dondurularak bomba oyuncaklarına mahkum kalan

çocuklar ve analarının yüreğine akan gözyaşlarını resmeden coğrafyada, ülke-

sinde paramparça olmuş sürgün yürekler, prangalara vurulmuş diller. Her gün

biraz daha yok olmayla yüz yüze kalmış doğa, yabancılaşan biz, ötekileşen onlar

ve tüm eşitsizlerin kaynağı olan kendisinin olamayan kadın. Bütün bunlar son

olarak modernitenin devraldığı kelime oyunlarıyla örtilerek, hakikate çekilen

duvar değilmiydi? Sanal yaşamın gerçek sonuçları değilmidir? Evet bu duvar süre-

rekli yükselmek ister, ama sürekli yıkılmak isteyenlerde oldu ve olacak. Bu

gün tüm kelime oyunlarını deşifre ederek bize yaşam seçeneğini oluşturmaya

çalışan enerjiji hepimiz hissediyoruz. Ama zalim yalancılar yüreklerimizde bu

enerjiji boğmaya çalışarak yok oluşları süreklileştiriyorlar. Bu enerji açığa çıkarılmadıkça, herkes gibi onun içinde

her geçen gün bir yok oluştu. Ve o bunu hissediyordu. Bedeninde her gün bir

parça kopuyordu. Ve öfkesi fırtınalarla birlikte büyüyordu.

O kayıtsız kalamazdı. Her geçen ay, gün, saniye hatta an yaşam enerjimizi

çalarak ilerlerken o yerinde duramazdı, "an'a" hesap sormalıydı. Benliğimin

unutulmuş belleğini aydınlatan ışığını kimse ondan alamazdı. Hapsolmuş yü-

reğinde tutuşan aşk ateşini kimse söndüremezdi. Bunun için bir şeyler yap-

malıydı. Hayır hayır. Anlamsızlığın denizinde bir daha boğulmaya izin ver-

mezdi. Çünkü aşkı her geçen gün büyüyor ve yüreğinde taşarak tüm evreni

sarmaya başlayan sıcak bir sevgiye dönüşüyordu... Soğuk, yürekleri dondurur,

yaşama dair tüm duyurgaları köreltir. İnsanlığı ısıtacak bir güç, bir ateş gereki-

yordu. İşte onun sevgisinin sıcaklığı duyurgalarını yoğunluğa sevk ediyordur ve

bunu yaşam kanallarına aktırmak istiyordu. İnsanlık bunu hak etmiyordu. İnsanlık

insanlığını bulmalıydı. Yeni, güzel en iyi yanıp kül olduktan sonra yaratırdı.

Aşka inancını da buradan alıyordu.

Aşk büyük bedeller ister, tutku ister, cesaret ve fedakarlık ister. Aşk güzellik

ister güzellik ise keşfedilmeyi bekler. Verili yürekler bunu anlayamaz. Aynı

şekilde verili gözler bunu anlayamaz. Ama o görüyordu. Yüreğine sıkıştırılmış

her hücrelerinde bunu hissediyordu. Onun için en büyük bedeli vermeye

hazırlanıyordu. Bedel ödenmesini biliyordu çünkü yaşamı hissetmişti. Evet,

evet artık daha fazla bekleyemezdi yarın çok geç olabilir. Hemen bugün

yapmalıydı. Bir gün daha tarihin tutsaklığına mahkum olamazdı, herkese ses-

lenmeliydi. "Özgür Yaşam Nedir?" diye sormalıydı. Anlatmalıydı, aydınlatmalıydı.

Ama nasıl yapmalı, nasıl anlatmalıydı? Çünkü, söz anlam yitiriliğine uğ-

ramıştı ve anlamın yitirildiği yerde söz darağacındadır. O zaman bu darağacı

yıkmalıydı. Yıkmalı ki; dün, bugün ve yarın arasındaki gizil bağ canlanabilsin

ve söz tekrar anlamına kavuşsun. Ama

bu darağacı nasıl yıkabilirdi, neyle yıkabilirdi? Bir yüreği, bir beyni ve bir de bedeni dışında neyi vardı ki...

Ateş ve yaşam, beden ve ruh gibidir. Yaşam ateşle anlam buldu. Bundan de-

ğil midir ki; ateş, ezilen halklarda ve yaşam arayışçılarındaki özgürlük tutkusunu

sembolü haline geldi ve öze dönüşün ışığı olarak benimsendi. Demek ki,

ateş, aynı zamanda en büyük anıyı ifade ediyordu. İşte o da, hem arınmak

hem de arınarak aydınlatmayı istiyordu ve bu mesajı yaşam arayışçılarına

vermek istiyordu. Bu, aşkla yoğrulmuş irade ister, bunu da biliyordu. Onun için

daha bu kervana katılırken, ismini "VİYAN" koymamış mıydı? Çünkü o biliyordu,

yaşam ve irade aşk ile açığa çıkar ve irade mücadeleye anlam bulur. Halkın

iradesini korumak için kendisi irade oldu. Güneş'in dört duvara sıkıştırılması

bu halkın iradesinin yok edilmesiydi. Güneş'i sahiplenmek için güneşten

parça ateş olmak gerekirdi. 15 Şubatın ki gibi karanlıkların kirleri ancak

ateşle temizlenip yok edilebilirdi. Bu nedenle o insanlığı vuranları vurmanın

adıdır. Viyan yoldaş; belki her zaman olduğu gibi ertelenmiş yaşamdan

ketum sözlerle seni de ifade etmeye çalışıyo-

ruz. Ama bu da bizim gerçekliğimiz. Yarınlıklarla doğduk, yarınlıklarla büyü-

ydük ve yarınlıklarla katıldık yaşama ve... ve yarınlıklara mahkum da kaldık.

Bir yanımız umutlu bir yanımız umutsuz, bir yanımız sevgi bir yanımız

nefret, bir yanımız iyi bir yanımız kötü, bir yanımız direniş bir yanımız teslimi-

yet, bir yanımız kendisi bir yanımız öteki ve bir yanımız özgür bir yanımız kö-

le.... Her şey bir madalyanın iki yüzü gibi, değil mi? Biri olmadan diğeri var

olmuyor. İkisi hep iç içe ve karşılıklı birbirini evirir. İşte biz yaşama hep bir

yanımızla bakıyoruz. Sonuç diyeceksin.... Evet sonuç... Ertelenen bir yaşam,

yarınlaşan biz ve ketumlaşan ifadelerimiz. Seninle bir daha şunu anladım ki,

biz bütünlüğü yakalayamadıkça büyük bedelleri sizin gibileri verecektir. Ve

bizler yine üzüleceğiz, yine sorgulamaya başlayacağız. "Biz nerede yanlış

yapmıştık?" Ben mesajımı böyle algılıyorum. Belki yine kimileri kendi gerçekliğini

örtten bir maske olarak ele alacaktır. Ama eminim ki her yaşam arayışçısı

kendi mesajını almıştır ve bu doğrultuda beyin ve yürek rotasını bir daha

sorgulamıştır.

Şemal Amed

Özgürlük için Sürgünde 30 yıl

Çocuk yaşta Filistin Kurtuluş Örgütü'nün saflarında yer alan, yıllarca sürgün hayatına mahkum edilen işgal altındaki ülkesinde tüm zorluklara ve engellere rağmen yılmadan mücadelesini sürdüren Birleşik Filistin Kadın Federasyonu Sekreteri Mariam Abu Dagga: "Özgürlük için kadın mücadelesi şart"

Yıllarca Filistin Kurtuluş Örgütü'nün saflarında yer alan Birleşik Filistin Kadın Federasyonu Sekreteri Mariam Abu Dagga, Kürt kadınlarının mücadele kulvarında yer almasının özgürlük için bir zorunluluk olduğunu söyledi. HAMAS'ı da değerlendiren Dagga, "HAMAS'ın kadına bakış açısı İslam'ın kadına bakış açısı olduğu için çok şey söylemeye gerek yok sanırım. Çünkü onlara göre İslam zaten kadına bütün haklarını vermiştir" dedi.

Çocuk yaşta Filistin Kurtuluş Örgütü'nün saflarında yer alan, yıllarca sürgün hayatına mahkum edilen, işgal altındaki ülkelerinde tüm zorluklara ve engellere rağmen yılmadan mücadelesini sürdüren Birleşik Filistin Kadın Federasyonu Sekreteri Mariam Abu Dagga, Filistinli kadının üretimdeki ve yönetimdeki yerini, silahlı mücadele yürüten Filistinli ve Kürt kadınlarının özgürlük mücadelesini ve Birleşik Filistin Kadın Federasyonu'nun amaç ve faaliyetlerine ilişkin sorularımıza yanıtladı.

* Birleşik Filistin Kadın Federasyonu ne zaman, hangi ihtiyaçla kuruldu?

1965'te kurulan Birleşik Filistin Kadın Federasyonu'nun bölgede ilk kurulan sivil kadın kuruluşu olduğunu söyleyebiliriz. Siyasi anlayışı, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün (FKÖ) siyasi anlayışıyla paralel gidiyor. Ayrıca FKÖ'nün bir kolu olarak biliniyor. Bu federasyonu demokrat, yurtsever ve devrimcilerin şemsiye-

si olarak nitelersek yanlış olmaz. Federasyonun kuruluşunda kadınların hem toplumsal hem de siyasal bir rolünün önemi var. Aldığı kararlar da oluşturduğu güçlerin bir yansımasıdır. Federasyonun bir özelliği de hem sürgündeki hem de işgal altındaki partili ve parti dışındaki Filistinli kadını temsil etmesidir. Federasyonun bir amacı da Filistinli kadınları bilinçlendirmek, eğitmek ve uygar dünyaya yakışır bir seviyeye getirmektir.

* Filistinli ve Kürt kadının mücadelesinde nasıl bir benzerlik var? Kürt kadınların verdiği silahlı mücadeleyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Biz sadece Kürdistan'daki kadınların değil, dünyadaki bütün kadınların mücadelenin bütün aşamalarında aktif bir yeri olmasını destekliyoruz. Bütün halkların ve ulusların kendi geleceğini tayin etme hakkını savunuyoruz. Özellikle bölgedeki Kürt sorunu nedeni ile halk cephesi olarak, bizim yanımda mücadele ederek şehit düşen Kürtlerle gurur duyuyoruz. Çok sevdiğim bir kaç tane Kürt yoldaşım yanımda şehit düştü. Kardeş Kürt halkının meşru haklarını elde etmesi için Ortadoğu'da ilk destekleyen ve kucaklayan örgütüz. PKK'nin verdiği ulusal mücadelede Kürt kadınlarının yer alması özgürlük için zaten bir zorunluluktur. Kadın gerillaların çoğalmasında kendine yön çizmesi olumlu bir adım. Çünkü gerici bir toplumda mücadele eden gerilla kadın binlerce engelle karşı karşıya. Gerek Türkiye'deki Kürtler, gerek ise Irak'taki, İran'daki Kürtler bu bölge insanının ayrılmaz bir parçasıdır.

* Filistin kadınının yerel yönetimdeki rolü nedir? İşgal altındaki Filistin'de kadınlar siyasal mücadeleye aktif katılabilir mi?

Yönetim içinde kadınlar da var. Filistinli kadının yıllardır verdiği mücadele ile yeni kanunlar kabul edildi. Özellikle bizim parti çalışmalarını sonucunda seçim kanunları bir kaç ay önce değiştirildi. Bu ka-

nuna göre listenin 3. ve 7. sıralarında kadın olmak zorunda. Bu değişikliği Hamas da hi kabul etmek zorunda kaldı. Listenin yüzde 20'sini kadınlar oluşturuyor. Son genel seçimler Oslo Anlaşması'na dayalı bir yasa değil. Demokratların mücadelesiyse kabul edilen yasalardır. Kendimizi ispatlamak için bu sadece bir başlangıçtı.

* HAMAS yönetiminin kadın mücadelesine nasıl bir etkisi olur?

HAMAS'ın kadına bakış açısı İslam'ın kadına bakış açısı olduğu için çok şey söylemeye gerek yok. Çünkü onlara göre İslam zaten kadına bütün haklarını vermiştir. Kökten dincilik fikirleri ile kadınlara gidiyorlar. Bunu HAMAS örnekleriyle yakın bir zamanda göreceğiz.

* Kadınların 'intihar eylemi' gerçekleştirmesini Filistin halkı nasıl değerlendiriyor?

Burjuvazi ve oligarşi dahi kadınları kazanmak için bir sürü yöntemler, sloganlar buluyor... Ve herkes kendi yöntemiyle kadınları kazanma çalışıyor. Kadınların özellikle militan olarak operasyonda kullanılması İkinci İntifada'dan önceydi. Biz kadınlar, erkeklerle yan yana, omuz omuza kamplarda mücadele verdik. Silahlı Filistin Kurtuluş Örgütü'nün ilk şehidi de kadındı. Bomba hazırlarken şehit düşmüştü. Koşullardan dolayı özellikle intifada, kadınların böyle bir yolu seçmelerinin nedeni, kontrol noktalarında daha çok gençler ve erkeklerin hedef alınmasıdır.

Şunu belirtmek istiyorum ki kadınların bu durumu kesinlikle toplumda saygı ve sevgi uyandırıyor. Ama bu kadının kesinlikle olmaması gerekir. Çünkü 'anne' bizim için çok önemli ve kutsal bir kavramdır. Bundan öte halkın, erkek olsun, kadın olsun hayatlarını başka insanlara adayan militanlara saygısı sonsuzdur. Öbür örgütlerin kadınları istihşadi eylemlerde kullandığı zaman Hamas bunu günah olarak duyuruyor. Ama son istihşadi eylemde yaşamını yitiren Hamas militanı,

Abu Dagga kimdir ?

1967'de Filistin Kurtuluş Örgütü'nün silahlı mücadelesine katıldı. 1968'de, 15 yaşında iken tutuklandı. Hapishanede iki yıl tutuklu kaldıktan sonra, Filistin toprakları dışına sürgüne gönderildi. 1983'e kadar silahlı mücadele yürüttü. 30 yıllık sürgün hayatından sonra Filistin topraklarına geri döndü. Filistin'e sürgün edilen ilk kişi olduğu gibi, ilk tutuklanan kadın direnişçi. Halen de Birleşik Filistin Kadın Federasyonu'nun da aktif çalışma yürütüyor. Ayrıca Filistin Kadın Araştırma Merkezi'nin başkanlığını yapıyor.

yaşlı ve çocuklu bir kadındı.

* Yaşamlarını sürdürmek ve çocukların geçimini sağlamak için İsrail'e çalışan Filistinli kadın nasıl bir psikoloji içerisinde?

Çok önemli bir soruna değindiniz. Yalnız kadınlar değil, Filistinli erkeklerde işgalcilerin topraklarında çalışıyor. Filistin'de işsizlik çok büyük bir sorun olduğu için kadın üretimin çok dışında kalıyor. Filistin ve İsrail sınırlarında çalışan kadın sayısı erkeklere oranla çok az. İntifada başladıktan sonra bu sayı daha da azaldı. Ayrıca bizim halkımız İsrail'e çalışmaları engelliyor. Özellikle bu yasaklardan sonra Filistin toplumunun yüzde 70'i işsizdir. Filistin işçi ya da işsiz kitlesini İsrail

devleti yerleşik bölgesi yerine dost Arap ülkelerine gitmesini daha olumlu buluyoruz, ama biliyorsunuz ki bu da yasak. Filistinli kadınlar ve erkekler İsraililerin çalışmadığı yerlerde çalıştırılıyor. Ucuz iş gücü ile çalıştırılıyor. İsrail ekonomisi bu güce bağlıdır. Biz yönetim olsaydık, bu muazzam kitleyi kendi lehimize çevirdik. Yönetimler bunu yapmadı. Ayrıca, biz işgal altındayız. İşgalci güç işgal ettiği topraklardaki insanların geçimini sağlamak zorunda-
dır.

Aysel Kılıç

ABONE FORMU

6 AYLIK

20 EURO

12 AYLIK

40 EURO

İsim: .....

Adres: .....

Telefon: .....

Banka Adı: .....

Hesap No: .....

TARİH:

İMZA:

ABONE YAPAN:

.....

.....

.....

NEWAYA JIN

Kempstraat 10 2572 GH
's-GRAVENHAGE
Nederland

Tel.: 0031 652152768
Fax: 0031 492516260

Banka ismi: Postbank

Hollanda İçi: 9522686

Hollanda Dışı:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum

DUYURU!

Newaya Jin Gazetesi kadınların ortak sesi ve ahenği olmayı hedeflemekte. Bir yaşını doldurmak üzere olan gazetemizin adresi değişmiştir. Okuyucularımızın ve abonelerimizin bundan sonra yeni adresimiz kanalıyla bizlerle ilişkiye geçmesini bekliyoruz. Ayrıca Newaya Jin gazetemize tüm kadınlarımız doğal muhabirdir.

GAZETEMİZİN YENİ ADRESİ:

**Kempstraat 10 2572 GH
's-GRAVENHAGE
Nederland**

Gazetemizde yayınlanmasını istediğiniz reklam ve ilanlarınız için telefon numaramız: 00 31 652152768